FİGEN ŞAKACI

Kesekli Tarla

iletişim

İletişim Yayınları 2902 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 509

Dijital Kitap
ISBN: 978-975-05-2989-4
Sürüm V01.01.01.01

Dijital Kitap Yapım Sistematik Dijital Kitap Atölyesi

Kaynak Basılı Kitap
ISBN 978-975-05-2925-2
1. Basım, 2. Baskı, 2020, İstanbul
İletişim Yayıncılık A.Ş.

Editör Duygu Çayırcıoğlu
Kapak Suat Aysu
Kapak Fotoğrafı Gohar Dashti'nin "Home" fotoğraf serisinden bir detay
© 2017, Gohar Dashti / Sanatçının izniyle kullanılmıştır.
Uygulama Hüsnü Abbas
Düzelti Nebiye Çavuş

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721
Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58
e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr
twitter: @iletisimyayin • facebook: facebook.com/iletisimbirikim

iletişim

FİGEN ŞAKACI

Kesekli Tarla

FİGEN ŞAKACI 1971 İstanbul doğumlu. İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi mezunu. 1989 yılında gazeteciliğe başladı, çeşitli gazete ve dergilerde muhabirlik, köşe yazarlığı yaptı. Televizyona dizi senaryoları yazdı. İş Bankası Kültür Yayınları'ndan *Her Doğum Bir Mucizedir* ve *Mizah Zekânın Zekâtıdır* adlı iki nehir söyleşi kitabı yayımlandı. Üçleme olarak tasarladığı roman serisinin ilk kitabı *Bitirgen* 2011'de (ilk baskısı Everest Yayınları'ndan), ikincisi *Pala Hayriye* 2013'te yayımlandı. Üçlemeyi *Hayriye Hanım'ı Kim Çaldı?* (2017, İletişim Yayınları) kitabıyla tamamladı. *Pala Hayriye* kitabındaki "Pişti" hikâyesinden uyarladığı "Topuklu Terlik Süt Yapar" tiyatro oyunu Aysa Prodüksiyon tarafından 2017'de, Şogen Film tarafından 2019'da sahnelendi ve aynı isimle kitaplaştırıldı (Mitos Boyut Yayınları).

İÇİNDEKİLER

Hep ilk 9
Taş gibi kadın 17
Hal ve gidiş 27
İsmail'in gör dediği! 35
Ben hangi kutunun içinde gizlidir? 41
Aralık 49
Hepsi bu 59
Sürpriz 63
Başkalarının hayatı 69
İki sabun bi ilif 77
Fidan'ın boynu 83
Ağıt sayaç 91
Süprem 95
Bilmediğin şeyler var Şeyda 101
Sarı 107
Suat'ın zekeri 113
Panzehir 117

Sevgili düşmanım 121
Korpus kallosum 133
Koku 141
Babaannemin kirli çorapları 145
Ana ekran 151

Unutma sakın unutma
Bağışlama sakın
Sakın düşmanını sevme,
sakın susma
Bekle büyük kavgayı
bekle
Anlıyor musun yüreğim.

– GÜLTEN AKIN

Hep ilk

Boyuna karıştırıyorum tarihleri. Bazen on sekiz yaşında oluyorum, bazen yirmi bir. Bazen o kış çok kar yağmıştı diyorum, bazen ulan İstanbul doğru dürüst kış mı gördü... İddiaya giriyorum kendimle, hani o zaman şu evde oturuyordun da, ev arkadaşın kirayı takıp gitmişti ya. I-ıh o da değil, daha doğru dürüst evin yoktu ki, onda bunda kalıyordun, iyi hatırla.

Tövbe Allah tarihlenmiyor o gün, yani elbette tarih belli ama benim hangi yaşantı içinde debelendiğim flu. Geriye doğru bakarak bir ilke güzelleme yapmak rüya görmek gibi, yazdıkça yeniden ilkleniyor. Kendimi her türlü yaşa, boşluğa yamıyorum. Sonra karşısına geçip seyrediyorum bu yeni beni.

Bir film setindeyim. Pantolonlarının önünden "free-bag"ler sarkan adamların oradan oraya koşturduğu, tahtına yapışmış bir yönetmenin dünyaya hâkim, sete muktedir olduğu bir ortamdayım. Elimde dandik bir senaryoyla duruyorum yanında. O biraz öne eğiliyor, ben de onunla birlikte. O kalemin kıçını kemirerek düşünceli bir ifadeyle dışarı bakıyor, ben de alelacele düşünecek çok mühim bir şey arıyorum.

Ulu yönetmen komut veriyor, oyuncular birbirine doğru birer adım atıp, burun buruna geliyorlar. Bana da bir gülme geliyor. Gencim ya, şaşırmalara doyamıyorum: İnsan böyle herkesin ortasında oynar

mı? Kadın, adama âşık, adamın umuru değil. Ya da tam tersi, fark etmez. Aşk varsa mutlaka bir sorun olmalıdır. Kadın durmadan kameraya bakıyor, oğlan fırsattan istifade ona yumuluyor. Yönetmen, "Kestik!" diye gürlüyor. Bir yarım saat kesiyor, biçiyor, bir daha, bir daha, bir daha derken pes ediyor. "Dinlenin biraz," "sonra bir daha" deyip tahtına dönüyor. Âşık kadın yalnız kalmak istiyor. Kapandığı odanın aralık kapısından onu kesiyorum, yok, bu kadında aşkla bakacak göz yok. Bu arada içimden gürültülü bir ses dürtüp duruyor: Evi ara, evi araaaa.

Söz dinliyorum. Ya bu konuşma parası set kirasına eklenirse diye kıçım üç buçuk atarak. Bu üç buçukluk kıç atması sözünü de hiçbir zaman anlamayarak, çabuk çabuk konuşuyorum. Başıma free-bag man dikilince dilim dolaşıyor. Sadece dinliyorum.

Abim telgraf tonunda konuşuyor. Babam düşüp bacağını kırmış, eve gelsem iyi olurmuş. Stop. Telefonu kapatınca apışıp kalıyorum. Gel dedikleri yerle setin arası şehirlerarasından hallice. İlk iş günüm, haftalığımı almaya daha var. Ayrıca ben ortopedist miyim, gidip bacağı alçıya mı alacağım, sonra uğrasam, hem babam tek bacakla da idare eder, koca cüssesinin bir kısmını anneme yükler, yine yürür. Olmaz ona bir şey, aslan gibidir benim babam. Brüt 110 kilodur. Hiçbir zaman zayıflamak istemez. Boğazından hiç kesmez. Canının çektiğini yiyemediği bir hayatı sevmez. Sofrada en az üç çeşit yemek olsun ister, masa örtüsü illa ki beyaz... Bir-iki meze de şart. O sofraya kurulsun, kurmayları yanında dursun yeter. Muhabbet olmasa da olur, ajansı izlesin, her çıkana küfretsin ama ağzımızın tadı bozulmasın. Bir kırık bacak bu düzeni asla bozamaz.

Babam o masaya olmazsa yan oturur, bacağını annemin dizlerine uzatır. Annem onun alçısını sever, ben servis yaparım. Her türlü o sofra kurulur, o akşam rakısı içilir. Sahi nasıldı benim babamın bacakları? Çırpı değildi. Kısa ve kaslı mı, uzun ve düzgün mü, çok kıllı mı az mı? Hatırladığım mavi mavi damarları vardı, ayak tırnakları hep uzundu. Birine varis, diğerine pis derdi annem.

Yine içimdeki o çıngırak çalıyor: Git, git. Eve git. Tamam duydum, sağır değilim de, nasıl? Göbeği kendinden önde giden set amiri yanıma geliyor. Burada özel konuşmalar yapmıyoruz, haftalığından düşerler diyor. Evi aradım diyorum. Ona indirim yok diyor. Beni eve götür diyorum, o ekstraya girer diyor. Bu diyor'umların sonu hayli yüklü bir meblağa bağlanıyor. Çıkıyoruz apar topar... Ben hiç babamı ve bacağını düşünmüyorum. Halimde daha çok okulu kırıp eve giden öğrenci sersemliği var. O ulu yönetmen sessizce seti terk eden asistanı bir daha yanına yanaştırır mı, orası olmazsa ben başka nereden iş bulurum soruları arka arkaya sökün ederken babama hiç sıra gelmiyor. Akşam nasılsa o sofraya oturulacak, ben de evden ayrıldığımdan beri ilk defa anne eli değmiş yemeklerle hasret gidereceğim.

Bunları düşünüyorum hep. Neyse ki içimdeki çıngırak sustu. Aklıma üşüşenler arasında, tek başına dinlenirken düşünen oyuncu kadın, başı çekiyor. Aşk konusunda zengin bir fantezi repertuarına sahip biri olarak kendimi o kadının yerine koyuyorum. Ben ne yapardım hadi oyna deseler. Bildiklerim çok açık kapamaz ama en azından ve ezberden aşk emekti, gözünü o adamdan alamamaktı, hiç değilse mal mal

durmamaktı derim yekten. Demekle yapmak arasındaki ayrıma mı bakacağım o yaşta, hiç.

Yol uzuyor, şoförün çenesi düşüyor. Hangi okulda okuyormuşum, ileride amacım neymiş, kafamı kullanırsam bu işte para varmış (da), onda şans yokmuş; cevaplarım kısa, kafam meşgul. Şoför hız kesmiyor ama yol da bitmiyor. Binalar enine dikine, arabalar sağlı sollu, insan çeşit çeşit. Tek amacımın ileride inmek olduğunu söylüyorum. TEM'deyiz bok inersin, diye ünlüyor şoför. O da kendi sesinden yorulmuş olmalı ki, susuyor. Ben o sırada babamın alçısına pekmez tadında aforizmalar yazıyor, artistik imzalar atıyorum.

Nihayet yol bitiyor, arabadan kendimi dışarı atıyorum, arkama bile bakmıyorum. Apartman kapısı her zamanki gibi açık; daldığım hızla tırmanmıyorum, duruyorum. Her basamak bir yaş olsa, çıka çıka, babamın yaşına kaç kat sonra ererim hesabı yapıyorum. Matematikle ve babamla aram iyiymiş gibi. Bir adım sonrası bizim ev. Artık içinde benim olmadığım ama hâlâ cümle içinde bizim diye geçirdiğim ev. Babam içeride, bacağı alçıda. Yettim, yetiştim.

Zili çalıyorum. Kapı hemen açılmıyor. Uğultular önden, topuklu terlik sesi arkadan geliyor. Yüzünü hatırlamadığım bir kadın, gövdesini yana kaydırdığında her zaman beyaz çarşaflarla örtülü misafir odamıza bir sürü adamın üşüştüğünü görüyorum. Merserize çorap kokusu burnumun direğini zorluyor.

Sonra o oda. Dört kardeşin ortak tek alanı. Kapalı balkonundan ipe asılı sucuk ve pastırmaların sallandığı, yüklüğün Kandilli'ye ayarlı dingildekliğiyle tedirgin uykularımıza uğurladığı, güneşin huysuz bir saatte doğup en keskin bıçağını gözümüze soktuğu o

odadayım. Babam karnından yatak çıkan, üstündeki raflara kitaplık süsü verilmiş kanepede sapasağlam bacağıyla yatıyor. Üstündeki örtüyü kaldırınca görüyorum, iki bacağın da maşallahı var. Ama babamın bundan haberi yok. "Kırılmamış işte bacak, ne yalan söylüyorsunuz be!" diye bağırıyorum. Babacığım bunlar beni boyuna kandırıyorlar. Yanına uzanıyorum. Fısıldayarak annemi çekiştiriyor, abime sövüyorum. Babam yanımda ya ne güzel. Babamın bacakları var, elleri var, mor dudakları, Trabzon tereyağına benzer suratı var. İlk defa yatıyoruz böyle. İlk defa yan yanayız. Kulağına yakın bir yerde kıl dönmüş, eskiden her sabah ben tıraş ederdim onu, hiç dönmezdi. Sinek kaydı yapardım, hiçbir yerini kesmezdim. Annem beceremiyor. En iyi tıraşı kızlar yapar babalarına. İyi baktım ben sana. Setteki o oyuncu bozuntusundan daha gerçek bakabiliyorum şimdi de. E hadi sen de bir zahmet bana bak be baba. Çok parçalı biriyim ben; gözlerimin ta içine bak da tamam olayım.

Soğukluğun bir kokusu varmış, onu sarsınca odaya yayılıyor. Kafası bu kadar ağır mıydı, değildi. Bana bakmamak için inat ediyor. Babasıyapılı diye bağırıyor annem, yakın geçmişten. Şimdi dese hoşuma gider bu sıfat: Babasıyapılı. Gövdelerimizin benzerliğini değil, inadımızın akrabalığını işaret ediyor. İnat bedeni yerine mıhlar, hareketi engeller; iyi bir şey değildir. Yapma kızım, yapma. Karışmayın bana. Yaparım ben, bırakın da kendime yeniden bir baba yapayım.

Babamla el ele dolaşıp ele güne poz verdiğimiz o sabah ilk defa içimde güvene benzer bir duygu dolanmıştı. Birinin elinden tutmanın, ona kendini bırakmanın, rotadan emin, adımlarında sakin, birlikte

yürümenin huzuruydu bu. Giderken giderken yeni kırmızı rugan ayakkabılarımla bir taşa tekme attım, ayakkabımın ucu hemen kavladı. Babam pat diye durup, beni iki kolumdan kavradı. Kolay mı kazanılıyor para, ne yaptın bak ayakkabılarına diye bağırdı. O "baba-kız pek güzeliz" havam aniden söndü. İlk kez bu kadar suçlu hissediyordum kendimi, ilk kez bu kadar çaresiz. Sadece ayakkabılarımın burnunu değil, babamı da zarara uğratmıştım. Ağlamaklı oldum fakat ağlamadım. Elini bıraktım, koştum. Daha büyük bir taşa, bu sefer öbür ayakkabımla tekme attım. Bak dedim babacığım, şimdi ikisinin de ucu aynı oldu. Artık üzülme sen e mi?

Herhalde babamın karşısında kendimi ilk ele verişimdi bu. Ele avuca sığmazlığımı ilk ifşa edişim ya da. Yanımda böyle soğuk soğuk yatana kadar anlamadı. Biraz daha serpilince meramımı değişik hüsrana uğratmalarla anlatmaya çalıştım. Evimize gelen pek hatırlı misafirlerin yanında ağız dolusu kahkahalar attım mesela, gizlice aldığım mini eteğimle çay servisini dizimi kırarak değil, belimi bükerek yaptığım için donumu amirine gösterdim, sonra saçımı erkenden kızıla, dudağımı kırmızıya boyadım, sonraaaaa eve içkili gelip tokadı yemeden hemen önce yüzüne hohladım. Ve madem bu ev ruhuma dar, varlığım babama zül olacak o halde terk etmeden ona son bir şans vereyim istedim. Benden bir hayli büyük sevgilimi aldım babama götürdüm, bak baba ben sevebilen, âşık olabilen, âşıkken oynamadan, yalana dolana sapmadan pek güzel bakabilen bir kadınım, nasıl beğendin mi? Babamla benimki yan yana gelince, kıs kıs güldüm. Ayol benim sevgilim babamın bir ton koyusu, yirmi yaş genci değil

miymiş meğer? Nasıl baba, sen de sevdin mi sevdiğimi? Babam sevgilimle aramızda tüten geceden kalma buharın kokusuyla yüzünü ekşitti, ikimize de hiç bakmadan konuştu. "Sen nerede okuyorsun evladım?" dedi. "Ben okulu bitirdim, iş arıyorum efendim," diye cevap verdi benimki. Babam ne iş, der gibi bana bakacak oldu, vazgeçti. Ona inat kalktım yerimden, sevgilimin kucağına oturdum. İşsiz birine tutuldum demek için, sizin sandığınız gibi başarılı biri değilim demek için, beni ne sanıyorsanız fena yanılıyorsunuz demek için en uzak atalarına kadar utandırdım onu. O günden sonra çok küstü, çok uzun sustu babam. Başını eğdiği yerden kaldırmak için kılımı kıpırdatmadım. Yanına böylece uzanıncaya kadar yüzünü görmedim. Dışarıdaki kalabalığa, ağıtlara, yalandan günah çıkarmalara, itiraflara, inkârlara kulak asmadım. Her biri senin yüzünden diye bağırıyordu. Bir kerecik olsun sözünü dinleseydin, af dileseydin, böyle olmasaydın baban ölmezdi. Oysa o dangalakların anlamadığı bir şey vardı: Ölü bir babayla yan yana olmak sayısız olanak sağlıyordu insana. Misal, kendime içinden baba geçen bir sürü film seti kurdum, bir sürü hikâye uydurdum. Hepsinde ilk defa babamla oynadığım pek tatlı sahneler vardı. Ölmeseydi imkânı yok çekemezdim o filmleri; ölmeseydi bu kadar uzun yaşayamazdım onunla; kucağına kurulduğum adamlara onu bu kadar güzel anlatamaz, her birini böyle harikulade aldatamazdım. Oh olsun bana, oh olsun babama.

Taş gibi kadın

Size bir ânı anlatmak istiyorum. Daha anlatmaya başlarken anı olanlarından hani. Bir şapka nelere kadir ya Rabbim! Harfin ve bazı insanların başına konduğunda nasıl da değiştiriyor çeperi ve çehreyi. Neyse konumuz bu değil. Gecenin kör karanlığında bisikletle iki tarafı da ağaçlı yoldan inerken durduğum yeri, gördüğüm adamı ve kısacık bir andan insan zihninin ne dünyalar inşa ve imha ettiğini anlatmak bütün derdim. Bir hikâye değil bu, ben yazınca, o ânı size kadar sündürünce olacak.

Önce hemen aklınıza gelen ilk soruya cevap vererek başlayayım. Gecenin kör karanlığında o ağaçlıklı yolda hem de bisiklet tepesinde ne işin vardı? Şimdilik sırf anlatma derdinden diyerek geçiştiriyorum, az sonra kendini bir hikâyeye kahraman olarak yamamaya çalışan birinin neler yaptığına tanık olacaksınız. Ha hemen lafı yapıştırırsınız değil mi? E ortada bir hikâye yok diyordun, ne oldu?

Hiçbir şey olmadı. İşte bütün mesele de burada; ortada gözle görünür bir olay, çıplak gözle bile görülemeyen bir adam olmadan ne anlatacağımda. Tamam baştan başlıyorum.

Bu kasabaya yeni taşınmıştım. Bir gün aniden, yok öyle hemen pılımı pırtımı toplamadan, hatta hiçbir şeyi yerinden bile kıpırdatmadan, her şeyimi doğduğum o

boktan şehirde bırakıp buraya geldim. Uzaktan tanıdığım, pek de hazzetmediğim bir arkadaş tavsiyesiyle... Geldiğimde her yeşile görgüsüzce bakıp, sabah ayrı akşamüstleri ayrı güzellikte salınan denize gire çıka bir hal oldum. Parmak arası terlik, işporta gözlük ve donuna doldurmuş gibi gösteren şortlarıyla ortalarda gezinen adamların, boyuna oralarını buralarını yağlayan kadınların arasından geçerek kıyıdaki restoranlardan birinde her akşam bir tek atmaya başladım. Kaldığım evde bol rutubet, tavanda kaç yazdan kaldığı meçhul kafam kadar örümcekler, banyonun zemininde yosun, pencerelerin önünde her sabah önümde eğilen ağaçlar vardı. İyi böyle dedim, bu iyilik biraz daha devam ederse yerleşirim bile buraya. Kendime benim gibi sonradan görmelerin yaptığı gibi uğraşlar bulurum. Bugüne kadar elime fırça almamışken şu duvarları boyarım misal, analarının başlarından savmak için sokağa salıp gece yarılarına kadar unuttuğu çocuklara masallar anlatırım.

Daha düşünürken bile bu fikirden soğudum. Ne sabrım şu ellerinden telefon düşmeyen çocukların şımarıklığına yeterdi ne de maharetim dört duvara desen düşünecek de onu oraya nakşedecek kudretteydi. Hem ortalığı batırıp sonra ev sahibiyle dalaşacak halim de yoktu. Ben bir yerde duracak insan mıyım sorusuna şöyle okkalı bir cevap bulmak için buradaydım. Herhangi bir şey yapmam için arkamdan iten, benden yana yakıla bir şey bekleyen yoktu. Boşanmanın yarattığı rahatlıkla; gözlerimi şu dağlara tepelere bakarak yıkayacak, sonra da kendi çöplüğüme geri dönecektim. Ne yeni bir ilişki, ne yeni bir hobi, ne de

yeni arkadaşlar edinip ağrımaz başımı belaya sokmaya niyetliydim.

Kendimi bu kadar anlatınca hemen ne iş yaptığımı, tuzumun ne kadar kuru olduğunu, bisiklete binecek kadar çeviksem yaşımı falan da merak etmişsinizdir belki. İnadımı da bilseydiniz bu kadar aceleci olmazdınız, hem ne yapacaksınız bilip de? Hayatta her şey önünüze bütün boşlukları tamamlanmış, bütün soruları cevaplanmış halde mi geliyor? Hayatın bir olasılıklar silsilesi olduğunu düşünerek, olası bir yaşantıya yaklaşma mesafenizi ölçüp biçerek de geçer zaman. En azından benimki öyle sürüp gidiyor. Herhangi bir olayın içine girmek, girdiğim andan itibaren başıma geleceklere hazır olmak ya da olmamak. Hayır bütün meselem bu değildi. Bir şeyi mesele haline getirmekteki hünerimi görmekti. Hayatla ilişkimde bir hazdan bahsedeceksek bu çabadan söz edebilirim. Limonu görünce yüzünü ekşitmek, sonra da hapır hupur yemek gibi bir şey.

O geceye döneyim de ne demek istediğim daha iyi anlaşılsın. Sahilde taşlara vuran dalgaların gürültüsünden başka ses yoktu. Üstü başı dökülen birkaç köpek, uzakta bir şezlong dibine kıvrılmış, gündüz güneşinden kalan sıcaklığa başlarını gömmüş uyukluyordu. Dinginlikle enginliğin, sakinlikle rehavetin birbirine karıştığı buharlı bir gece... Denizden esen, estikçe ürperten rüzgâr da olmasa, bok atılacak bir sürü şey bulurdum. Evet, huysuz bir kadınım ben. Dünyaya yamuk bakar, gözüme batan her şeyi tek tek ayıklarım. En ufak bir kıymığı kanırta kanırta yaraya çeviririm. Sanıyorum, kocam da bu yüzden evi terk etti.

Anlaşıldı, ne yapsam seni mutlu edemeyeceğim, senin niyetin yok çünkü dedi. Bunu hiç bağırmadan, bir sabah işe giderken mırıldanarak söyledi. Her zamanki yakınmalarından biri diye üstünde durmadım, o gece ve sonraki günler eve gelmedi. Elbette arayıp da neredesin diye sormadım, birbirimizi rahat bırakırsak evliliğimiz öngördüğümüz süreden biraz daha fazla uzayabilir diye düşünüyordum. Meğer adam gidip başka yerlerde rahatlıyor, eve geldiğinde daralıp, sıkışıyormuş. Alan açalım, alanımızı genişletelim derken de kapının dışında bir yerleri gösteriyormuş. Anlamamıştım o zaman. Sonradan telefonuma gelen bir mesajla tane tane anlattı. Evden gideli beri çok rahatladım, beni merak etme, sen de kendine yeni bir hayat kur diye yazmış.

Birini terk ederken beni merak etme diye tembihleyen insana, cehennemin dibine kadar alanını genişletmesi dileğinde bulunabilirdim. Öyle yapmadım. Tamam, kendine iyi bak dedim. Ne kuru, ne yavan ve ne yalan bir ayrılık şekli. Birlikte geçen on yılımız kadar renksiz, kokusuz, sası... Daha önceleri kullanmadığım yıllık izinlerimi birleştirip attım kendimi evden. İçimde ne bir acı, ne bir hafiflik, ne de bir öfke.

Ama o gece ilk defa bir şeyler kıpırdadı içimde. Orada duran, tahta sandalyesine yaslanmış, uzun uzun denize bakan, sonra çook ağır hareketlerle ve yarım saat arayla yerden aldığı taşı avucunda ısıtıp, tutup, okşayıp denize atan adam, benim varlığımdan bile habersiz bir şey yaptı bana. Bir an, kısacık bir an. İçime bir olasılık olarak düştü. Hayır, yanına gideyim, yanıma gelsin, hoşbeş edelim, sonra bana gidelim arzusu zırnık gelmedi aklıma. Denizle, su sesiyle, taşlarla,

sandalyesiyle, ayağını bastığı yerle, geceyle arasında bir şey vardı. Oraya gizlice sızmak, onu saatlerce izlemek istedim. Nedensiz, sorgusuz sualsiz. Adamda, ufunetini defetmek telaşı da sezilmiyordu; elini havaya kaldırışında, taşlar tek tek suya düştüğünde, bir sonrakini hemencecik elden çıkarma alestalığı da yoktu. Avucuna birini alıyor, onu kendine alıştırıyor, sonra savuruyor, arkasından bakıyordu. Yüzünde nasıl bir ifade vardı göremiyordum ama bedeninin eğilip doğrulmasındaki o hal bana bir şey söylüyordu. Eğer o şifreyi çözersem içimdeki buzdağı kendiliğinden çözülüverecekmiş gibi geliyordu. Umuda benzer, yaşama sevincine yakın bir his; yok yok bu kadar büyük bir şey değil, belki sadece küçük bir kıpırtı şaşkınlığı.

Çöplükte didişen kedilerin tıslamaları dalga seslerine karışıyor, köpüklenerek ayağıma kadar geliyordu. Fakat hareket edip kendimi belli etmek istemiyordum. O orada dursun, ben çaktırmadan seyredeyim, yeterdi. Attığı taşları sayayım, bulunduğu yerden kalkıp giderse, hemen oraya çöküp, aynı yeknesaklıkla aynı hareketleri ben de yapayım. Ya da... a-) Yanıma gelip sohbet başlatabilir, b-) Sarhoşsa yılışıp asılabilirdi. Bu şık beni ne tedirgin etti ne de yerimden etti. Üstünde bile durmadım, daha iyisi de olamaz mıydı? Gecenin bu saatinde (ki bi ara baktım, üçe on vardı) iki yalnız insan, sahilde duruyorsa bunun ne kadarı ferah feza bir tercih ne kadarı iç sıkıntısıydı, bundan konuşmak isterse zinhar ağzımı açmayacak; severim ben denizi diyerek kestirip atacaktım. O gelmez kalkıp gitmeye davranırsa ben de hemen kalkar, kendimi gösterir, evime bırakmasını isteyebilirdim mesela. Ki bunu hayatımda hiç yapmamıştım, benim için de bir değişiklik olabilirdi.

Elbette sadece kapıya kadar birlikte yürür, orada yarın görüşmek üzere sözleşir, sepetlerdim. Kendimden ve adamdan beklediklerim birbirini tutmuyor, bu da gece gece tek başıma oynadığım oyunun tadını kaçırıyordu. Eğlenceli biri değildim, hiç olmadım. Arkadaşlar aralarında abuk sabuk konuşup güldüklerinde suratlarına aşağılayarak bakar, attıkları kahkahaları her birine tek tek yuttururdum. Açık saçık fıkralar, başlarından geçen komik olaylar beni ne şaşırtır, ne güldürürdü. He, bu mu yani, ee sonra gibi çıkışlarla kendimden tiksindirir, anlatanı da pişman ederdim. Yaşamak zevkli bir şey değildi benim için, zaman kaybıydı daha çok. Kocamla nadiren seviştiğimizde sabah yeşil fasulyeyi pişirip de mi gitsem yoksa akşam eve gelince mi yapsam diye düşünür, işinin bitmesini beklerdim.

O da beni okşayacak, ateşli bir geceye hazırlayacak, ahlatacak, hoplatacak numaralarla uğraşmazdı hiç. İki tık tık, tamam. Beni istemiyor musun diye sorduydu bir keresinde. Yoo, niye ki dedim de, ebeninki deyip kalktıydı yanımdan. Sonra sonra dokunmaz, bulaşmaz oldu. Ben de hiç aramadım ellesin, öpsün, kulağıma güzel sözler fısıldasın...

Şu duran adam öyle mi ya, ne güzel taşını atıyor, arkasına yaslanıyor, önüne bakıyor. Bense kendimle hiç ilgili değilim, ona bakıyorum. Bundan keyif mi alıyorum, bilmem. İyi şeylerin üzerinde pek durmam, musibetleri büyütürüm, o zaman daha haklı olurum, bulunduğum yeri daha bir kaplarım, içime rahatlık demeyeyim de güvene benzer bir şey yayılır.

Birden ayağa kalktı, gidecek sandım. Hemen yerimde doğruldum. Takip edecektim. Nerede kaldığını bilirsem

belki sabah akşam önünden geçer, kendime bir meşgale bulurdum. Gitmedi. Daha büyücek taş bulup denizin üzerinde kaydırmak için şöyle hafifçe denize paralel durdu, bacakları uzun, omuzları genişti. Su kıpırdandı, üzerinden taşı silkeledi, kendi ritmine geri döndü. Adam da yerine oturdu. Ağzı burnu nasıldı acaba, ya gözleri? Ne yapacaksam bu bilgileri, belki birazdan eşi gelir, bu saatte ne yapıyorsun hadi yatağa diye çeker kolundan götürürdü. Olan benim şuncacık oyunuma olur, daha ilk yarıda perde zart diye kapanırdı. Aylardır atamadığım iç sıkıntısından sıdkım iyice sıyrılmıştı. Onun olduğu tarafa biraz daha yanaşıp kendime yeni bir oyun buldum. Yerdeki taşlardan birini alıp hazır ettim, o ne zaman atarsa ben de o yöne doğru fırlatacak, böylece varlığımı taş taş üstüne denk getirip belli edecektim. Çocukçaydı kabul, ama yetişkinlikte yapılan bu tür davranışlar bazen şirin bulunabiliyordu.

Gerçi, yüzümde bana bakanlarda sempati uyandıracak herhangi bir emare yoktu. Şark çıbanım mı, çatınca tek kaşla ortadan yarılmış gibi duran suratım mı, çenemin hemen altından çalı gibi çıkan top sakallarım mı artık neyse, beğenilmezdim. Kocam da beni görür görmez vurulduğundan değil, suskunluğumu derinlik sanmış, evliliğimizin ikinci ayında karaya oturmuştu ya gene iyi dayandı. Güzelleşmek için özel olarak bir çaba sarf etmiyordum, doğrusu kendime ya da başkalarına çirkin gelmek de hoşuma gidiyordu. Aman onun nursuz yüzünü göreceğim de ne olacak deseler daha az insanla muhatap olur, kimsenin derdini dinlemezdim. Kişisel bakımım birkaç seans epilasyon (ki o koca iğneleri yiyince hemen vazgeçtim), acıbadem sütünü sabahları pul pul dökülen derime yedirmek ve

içine bit düşse kaybolacak kadar gür saçlarımı tepemde toplamaktan ibaretti. Ha bakın, saçlarımı çok sever, onlarla övünürdüm. Her gece aynanın karşısında uzun uzun fırçalar, uçlarına da azıcık yağ sürer öyle yatardım. Kocam o yağdan nefret eder, pis kokuyor sürme şunu diye söylenirdi; umursamazdım. Çam terebentin sayesinde kıçını dönüp horlamaya başlar, ben de osura osura uyurdum.

Bu kez ayağa kalkmadan, sandalyesini hafifçe geriye kaydırıp taşı denize attığı anda ben de elimdekini fırlattım. İlk defa heyecana benzer bir şey oldu içimde, hiçbir zaman hiçbir şey için telaş etmeyen ben, şu cücük kadar şey onunkiyle buluşacak falan diye... Tövbe tövbe! Onun ki ha babam seke seke, geride gümüşi izler bırakarak gömüldü. Benimki gitti kıyıya lok diye oturdu. Ama en azından adamın kafasını benden yana çevirmesine bir yardımı olmuştu bu hamlemin. Gerçi çevirmesiyle önüne dönmesi de bir oldu ya neyse.

Saatime baktım, dörde geliyordu. Yaz serinliğinde yatağımda döne döne uyumak varken burada ne yapıyordum ben? Hiç. Şu adam beni görse ne olacaktı? Hayatıma mı alacaktım, yoo. Bana dokunmasına izin mi verecektim, kat'a. İki çift laf etse ağzının içine düşecek kadar bir merakla dinleyecek miydim, huyum değil. Kim konuşursa konuşsun daha ilk cümle ilgimi çekmiyorsa sağır kesilirdim. Hoş benim ilgi alanlarım da öyle çok geniş değildir. Neler merakımı celp eder de ona yoğunlaşır, dibine kadar araştırırım, düşünüyorum düşünüyorum bulamıyorum. Örgü örmekten, yürüyüş yapmaktan, uydur kaydır yemekler pişirmekten, ne bileyim buna benzer herhangi bir şeyden hiçbir zaman hoşlanmadım. Kanepede uyuyakalanlara has bir

yalnızlığın koynunda sabahın olmasını, sonra akşamın inmesini, gecelerin mümkünse fazla uzamamasını, zamanımın dolmasını bekliyorum.

Etrafımda fazla hareket olunca huysuzlanıyorum. Beni de içine alacakmış, hatta buna zorlayacakmış gibi geliyor. Eylemin çoğalmak ve yayılmak türü sinsi emelleri her zaman vardır. Kocam dahil bana yanaşma cesareti gösteren herkese de bunu ima ettim. İma ettim diyorum çünkü uzun anlatmalardan, kırk dereden su getirmelerden hoşlanmam. Kişinin kendisini renkli ambalajlarda sunması içindir sözcükler, anlamayı değil, anlatmayı sevenlerin gevezeliklerinden ibaret bir sürü safsata! Biraz da susun be insanlık! Bu ne gürültü, bu ne saçma koşturmaca! Herkesin ömrünün yarısı yarışla geçiyor. Şundan daha iyi olayım, buna bir çelme takayım da öne geçeyim. Bu benim hakkımda ne demiş, beriki onu kime iletmiş, o kime ne söylemiş, o laf kaç kulak, kaç kirli kalp, kaç kibirli akıl gezmiş de bana kadar gelmiş? Canlıların hiçbir türüyle ilişki hayırlı bir şey değildir. Kedileri de sevmem misal, her şey onların emrine amade olacak. Nerde bu yoğurdun bolluğu? Onlar isteyince seveceksin istemezlerse tırmalayacak, oh ne rahat. Köpekler de tam tersi, emir ver gelsin kov gitsin. Mahlukat dediğinde azıcık onur olur be.

Nihayet kalktı yerinden, bir sigara yaktı. Çakmağın kısacık alevinde bıyıklarını görür gibi oldum. Bacaklarını iyice açtı, ellerini belinin iki yanına koyup, geriye doğru esnedi. Ben de ayaklandım. Upuzun kumsalda bir erkek bir kadın. Biri gölgeli, diğeri enine boyuna bulanık iki kişi. Yanına doğru gayriihtiyari yürüdüm. Yeminle bir merhaba bile demeye niyetim yoktu. Ha ondan gelirse kafamı hafifçe sallayıp selamını

alırdım; o kadar da yaban değilim canım. Yüzünü seçmeye başladığımda kırçıllı sakallarını, alaycı bir gülümseyişe hazırlanan yamuk ağzını gördüm. Bir adım, bir adım daha yaklaştım. Uyuklayan köpeklerden en boz olanı, müdahale edilecek bir durum var mı abla edalarında şöyle bir bakındı, sizden bir bok olmaz eminliğiyle geri yumuldu kendine. Son bir adım daha... Aramızda elli metre var yok. Sigarasını yere attı, uzun şortunun cebinden çıkardığı taşı düşmanını kovar gibi alnımın tam ortasına nişanladı. Ilık ılık kan süzüle süzüle dudaklarıma değdiğinde içim bi pır pır etti, bi rahatladım ki sormayın. Benden atik davrandığı için takdir etmiştim kendisini ama affetmedim, arkamda hazır ettiğim taşı erkekliğinin başladığı yere denk getirmeyi başardım; o "Anaam" feryadıyla taşaklarına kapanıp hırıltılar çıkarırken bir kahkaha attım; nihayet ezelden beri devam eden şu oyunun ucundan da olsa yakalamıştım; hem şuncacık hayatımda bir kere olsun eğlenmek benim de hakkımdı.

İnceldiği yerden kopan tek şey inceliğin kendisi. Paldır küldür yaşadığımız için bunu bile görmüyoruz. Ha, sen bak bana gözlüğünün üstünden, içinden say-söv. Umurumda değil. Ben o en ince yerde sallanıp duruyorum, ne dala tutunabiliyorum ne yere düşebiliyorum. Bak ama sen öyle bana, bak bak! Halime acıyarak geviş getir, karnını ovuşturarak fıssadan ossur, milletin ağzına düşmeyelim diye kıymık et, görünmez olayım ama sesimi çıkarmayayım, asılı kaldığım yerden seyre dalayım. Böyle iyi değil mi? İyi, iyi.

Söylenirken bir yandan da odalar arasında mekik dokuyor. Tam salonun köşesinden gözünü dikmiş onu seyrediyor Suat. Hemen susmayacağını biliyor. Önce infilak, sonra infirat! Mutlaka birkaç şey devrilir, kırılır, lanetler okunur, seni temin ederim ki taammüden değil yanlışlıkla oldu diye yemin billah edilir, kapı suratına çat kapanır. Suat aldırmıyor artık. Nefes alırken göğsü azıcık şişse kalbine bir sancı giriyor. Ona da aldırmıyor. Aynı dalda değilse de o da sallanıyor. Kılını kıpırdatmadan sallanmak nasıl olursa o kadar artık. Çünkü Suat için artık'ın içi eksi dolu. Bundan sebep biriken şeylere toplam, eksilenlere zarar ziyan demiyor.

En işlek caddenin başköşesindeki evlerinin penceresinden dışarı bakıyor. Ohh diyor, herkesin keyfi yerinde, baksana meyhanelere, kafelere falan. Dolup

taşıyor. E hayat bu tabii; iş-güç, koşturmaca. Evet çok pahalandı her şey, evet komşuluk da kalmadı, arkadaşlık da. Herkes zırhlı araç gibi mübarek, bi çarptı mı ne vuranı görürsün ne tepende yıldızları. Her gün böyle böyle söyleniyor Suat, karısı ona Suat cama. Yazsa balkondan aşağı, kışsa mendiline tükürüyor. Salyası dudağının kenarından göbeğine doğru türlü kavisler çizerek damlayana kadar Aygül yetişmiş oluyor, çocuğun ağzını büzer gibi dudağının kenarını, lekeden dalga dalga olmuş eşofmanını yalandan silip uzuyor. Suat, Aygül'ün arkasından karısı da çıkar gelir diye bekliyor.

Karısı Suat'ın suratına çarptığı kapının arkasında, buzlu camın yüzünü alacalandırdığı, gölgesinden türlü çeşit zevceler yarattığı bir muammada dolanıp duruyor. Suat üşüdü, hırkası o odada. Biri akıl eder, dur bakalım. Acaba bu akşam bu evde yemek yenecek mi? Karısı kendini kapattığı yerden çıkacak, onu dışarıda tutarak kestiği cezaya bir son verecek mi? Bilmiyor Suat. Öğrenmekten de vazgeçti. Olmadı dünkü çorbayı ısıtır Aygül, bir kâseye koyar, tepsiyle dayar önüne. Masaya ailecek otursalar ne olacak; bir karış suratla ağızda tat bırakmazlar ki; en iyisi tepsiyle-televizyon. Tepsi önünde televizyon karşısındayken dünyalar Suat'ın. Hem de dünyanın her yeri, eli kolu tutuyor çok şükür. Bir tuşla her yere seyahat edebilir Suat. Kimseye muhtaç değil. Oldum olası yalnız gezmeleri sever ama öyle turistik yerleri değil, zinhar. Allah'ın unuttuğu, bilmem ne kervanlarının teee ne zaman geçtiği, bir-iki aklı evvelin yeni yeni keşfettiği yerleri. Nasıl olsa bedava. Birileri Suat yerine gidiyor, Suat oturduğu yerden geziyor. Ah Suat, sıkıcı Suat. Karısı şu anda odadan çıksa

bunları söylerdi. Suat içinden tekrarladığı için karısının yokluğunu aramıyor.

Tam o sırada kapının öte tarafında, kırk yıllık ahbaplarının ah bizim safdil Suatımız diye methetmeye doyamadığı, onlar övdükçe şişinen ve bir gecede ansızın pof diye sönen Suat'ı düşünüyor. Onun adı tam yirmi sekiz yıldır Suat'ın karısı. Bir gün Gülistan olmayı bekliyor. Bekliyor dediysek öyle eli kolu bağlı değil, şimdiden koliler yapıldı, bavulların karnı doydu; sandıklar boşaldı, eskiler tarih sırasına göre bir yerlere ayrıldı, ayrıldıkları yerde azaldı, azaldı, elde kala kala şuncacık zıbına tıkılacak kadar bir çocukluk hatırası anca kaldı. Olsun. Yine de kararlı. Hatta biraz daha azmederse iki oda bir salon evlerini bir battal boy çöp torbasına Suat'la birlikte doldurup kapının önüne koyabilir. Madem böyle bir gücü vardı niye bekledi, yok idiyse ona kim verdi bu gücü? Anası mı, babası mı, ahretlikleri mi, Allah mı? Hayır, minnetle anacağı kimse yok. Ama bir güç var o kesin.

O güce de şimdilik kozmik rastlantı diyelim. E yani herifinin ümüğüne basıp, ömrümü çürüteni şuraya mıhlayayım o da kurtulsun ben de diye düşündüğü an kapı çalmasaydı; Suat'ın karısının sabrının sonuyla müteahhit Efkan'ın ilk iş günündeki hevesi o dakka birleşmeseydi böyle bir hikâye anlatılamazdı.

O gün beşer saniye arayla üç kere zile basması pek hoş olmadı ama görüntüsü göz alıcı... O takımın altına beyaz çorap olmamış Efkan demeye nefes yetmez o kadar uzun boylu, bir o kadar sivri burunlu, konuşurken tükürüğünü fıt diye içine çekiyor, keşke makul zamanda yutsa, cümleyi tamamlasa, bu kadar bölünce hem Suat'ın hem de karısının kafası hepten

karışıyor. Yine de bu üçlüde iş var, azim var, Suat'ı çıkardığınızda üçgenin hiçbir açısında milim sapma olmuyor. Efkan fıt fıt anlatmaya devam ediyor: Öncelikle beni evinize kabul ettiğiniz için çok teşekkür ederim. Kendim bizzat inşaat mühendisliğinden bu yıl mezun olmakla birlikte baba mesleğini yürütüyorum. Sizin apartmandan yeterince imza toplanmış, bir yedi numara kalmış bir de siz. Eh haliyle elemanlar git-gel yapmaktan yorulmuş. Benim sizden ricam, bir an önce teklifimizi değerlendirmeniz ve en kısa zamanda evi tahliye etmeniz. Biliyorsunuz kat karşılığı size borcumuzu katbekat ödüyoruz. Hah ha.

Suat taşaklarını sağdan sola, kelini örten bir tutam saçı soldan sağa atarken karısı fişşek gibi evden çıkıyor, yedi numaranın kapısını çalıyor. Betil he derse Suat mecbur kalır, olur bu iş. Gel gör ki Betil pek sinameki. Neymiş efendim, bu talanmış, bir tür sürgünmüş, kentsel dönüşüm dedikleri hepimizi tokilendirmek, toksiklemek, kendine muhtaç etmek demekmiş, tuzağa düşmeyecekmişiz. Betil'in e'leri açа açа, ağzını yaya yaya kurduğu cümleler Suat'ın karısında öksürük şurubu etkisi yarattığı için onu tuttuğu gibi mutfağa götürüyor. Kız deli misin sen, aklını başına topla. Yerlerde lambiriler, merdivenler mermer, pencereler pimapen, tavanda ledler, balkonda sardunyalar... Daha ne istiyorsun? Hem asansörü var asansörü! Pazardan gelirken belimiz kopuyor ulan, sırf bunun için bile he denir.

Demem diye tutturuyor Betil. Babamdan kaldı bu ev bana, hatırasına saygısızlık edemem! Babandan başlar, yedi sülalene sayarım diyemeyen Suat'ın karısı çaresiz evine, Efkan'ın karşısında mumya gibi oturan kocasının

yanına dönüyor. O, apartmandaki çoğunluğun Betil ve Suat'ı dize getirebilmesi için neler yapması gerektiğini için için düşünedursun, Efkan yeni evlerinin planını ballandırarak anlatsın Suat'ın başını sürekli sallamasından, hı hı demesinden onaylandığını sanan Efkan sonunda yeniden gelme tehdidi mi teklifi mi pek anlaşılmayan bir vurguyla son sözlerini söyleyip gidiyor.

* * *

Karı-koca uzun zamandır birbirlerine bu kadar uzun bakmamışlardı. Gözler altyazıya ihtiyaç duymuyor. Birbirlerini ilk defa görüyormuş gibi, birbirlerine baka baka eskimişler gibi... Sessiz, bol yutkunmalı bir bakışma. Üçüncü bir şahıs olarak ev de onlara bakıyor. Aralarındaki o kadim boşluğu seyrediyor bir süre... Sahiplik mi, aitlik mi meselesine ne zaman girecekler? Suat hangi ara burada ölmek istiyorum diyecek de, karısı içinden hadi inşallah diye geçirecek. Hatta sesler yükseldikçe içinden geçenlere yeni fanteziler ekleyecek; durduk yerde ölme be Suat'çığım; biraz daha bekle de, ben Betil'le sizin o kof kafalarınızı birbirine tokuşturup Efkan'ı çağırayım. Efkan ne alaka olur mu canım, o da gelecek ki üzerinize beton dökecek. Ben işte öyle gide gele üstünüzden geçerek hep sizi anacağım inan bana.

Aygül, Efkan'ın gelişini fırsat bilip erkenden tüyünce ev bile aralarındaki cereyanlı sessizlikten rahatsız oldu. Dışarıdan egzozunu bağırtarak geçen motosiklete pencereleri çarparak cevap verdi; evin nüfusuna kıllık olsun diye bütün heybetiyle salonun tam ortasında duran yemek masasının aslan ayağı seğirdi; âdettendir diye iki kükredi, o da sessizliğin kenarına ilişti. Suat,

tam solunda ve tepesinde yanan abajuru kapatınca karısına gün doğdu. Yeterince içimiz kararmamış gibi ışığı da kapat, sigortaları da indir; burada böyle büzülelim, büzülelim sonra da ölelim, istediğin bu değil mi, bal gibi bu. Bilmez miyim ben senin aklından geçenleri.

Suat, bilmezsin dedi usulca. Cebinde kalan bozuk paraları köteler gibi, bütün harfler yuvarlana yuvarlana önüne düştü karısının. Efkan'ın açtığı konuya devam etmeden odasına kapanmak istemiyordu, hem her yer koli doluydu, daralırdı şimdi tek başına. Makul bir kadın, makbul bir eş pozisyonunu aldı tekrar. Suat'ın karşısına değil, yanına oturdu. Acımayı değil sevmeyi hatırlamak için kocasının elinin üstündeki damarlardan birkaç kez geçti, okşama denemeyecek bir dokunuş, dokuya nüfuz etmeyen temas anca bu kadar olurdu. İkna amaçlı yanaşmaların dilini çoktan çözmüştü Suat. Karşılık vermeyişi ondandı.

Lütfen bir kez daha düşün; bu apartmanın yaşı altmışı geçti, bunca yıl yüz yüze baktığımız dostlarımız kabul etti, Betil de bugün yarın illa ki he diyecek; bırak inadı Suat. Hava parası da verecekler, onunla yeni mobilyalar alırız. Şu kanepenin yayları koptu baksana, eşyalar yenilenir, bakarsın bu bize de sirayet eder, yüzümüze azıcık renk gelir, gülümseriz falan. Hı?

Suat sırf bir harekette bulunmak için abajurun ışığını yeniden yaktı. Karısı mayalanmaya bırakılmış hamur gibi yayıldı, biraz daha Suat'a yanaştı. Karısını böylesi gevşetmekte kırk voltluk ampul kadar olamamış Suat, konuyu hiç uzatmadı. Yoruldum, yatağıma götür beni dedi. Bir la havle bir ha gayret arasında Suat'ı yatağına yatırana kadar ter attıysa da; asıl oh çekeceği zamanın

pek yakında geleceğini hissediyordu karısı. Hem buzlu cam arkalarında kervana yüklenecek her şeyi hazır etmişti; bir boş bulunmaya, hafiften sersemliğe bakardı bir imzasını almak. Yorganı Suat'ın üstüne çekti; kapıdan sızan ışıkta göz göze gelmemek için hemen uykuya doğru ekspres bilet alan Suat'ın kırpıştırdığı kirpiklerinin arasından buz mavisi, jöle kıvamlı bir şey karısının ayağının dibine düştü. Ne eğilip yerden aldı ne de ona bir tanım verdi. Onun yerine en sevdiği şeyi yaptı, kocasını odaya kapattı ve kendini sevgili kolilerinin arasına attı.

Sabahın sekizi Aygül'ün geliş saatiydi. Alelacele yaptığı her iş birbiriyle göbekten bağlıydı: ocağı temizliyorsa birazdan çay koyacak; balkonu yıkıyorsa çamaşır asacak; koltukların kılıflarını topluyorsa misafir gelecek; toz alıyorsa Suat'ın gözüne girecekti. Hiçbir şeyi beğenmeyen ve sürekli altına sıçarak protesto eden Suat'tan kurtulacağı günler de gelecekti Aygül'ün. Hele şu kolilerle şu karı evden bir gitsin!

Şekerlenmiş balın içine loru basıp ekmeğe sürdü. Bir bardak çayla birlikte Suat'ın önüne koydu. Aygül'e göre kusmuğa, Suat'a göre künefeye benzer bu şeyi silip süpürmesi beş dakkayı geçmedi Suat'ın. Aygül onu pencere kenarına park edene kadar yalanıp bekledi.

Buzlu camın arkasından mahmur gözleriyle çıkan karısı, Suat'la Aygül arasındaki hangi kanalı açalım tartışmasına hiç ilişmedi. Kafasındaki tek düşünce, Efkan'ın bıraktığı o kâğıdı imzalatmak için Suat'ı ikna etmek ve azınlığa düşen Betil'e kapak olacak yeni transferler peşinde koşmaktı. Ama nasıl?

Öğlen yemeğinde mercimekli bulgur pilavı yapan Aygül'ü, yanına turşu isterim diye tutturup çarşıya

gönderince ciddi ciddi konuşmak için yeniden Suat'ın karşısına dikildi. Öyle uzun uzun susmalara bu kez dayanamayacağından ağzına geleni söyleyecek, gerekirse boşanıyorum bu evin yarısını da çatır çatır alıyorum diyecekti. Ki yarısı kesmezdi, yarısıyla Suat'sız bir hayatta bir bok alamazdı. Sade kahvesiyle sigarasını tüttürdü; aynanın karşısına geçip kendini bir kez daha gözden geçirdi ve tam Suat'ın yanına gidecekken kapı çaldı. Gelen Betil'di. Piyango çıkmış coşkusuyla eve paldır küldür daldı ve pes dedi. Suat'ın ve karısının anlamsız bakışlarına cevaben: "Tamam ayol, tamam! Efkan denilen o şeytan tüylüyle anlaştık; ben de veriyorum evi; benim altımdaki sonradan caymış, biraz daha pazarlık etmiş ama sonunda el sıkışmışlar. Anlayacağınız bi siz kaldınız Suat Abi'ciiiim ama burası size de kalmaz, bugün yarın dozer kapınıza gelir, bak söyleyeyim!" dedi.

İşte tam o an Suat'ın karısı, Gülistan oldu. Suat'ın yıllardır ağzına almadığı Gülistan o günden sonra dilden dile dolaşacak, fendiyle önüne çıkan her er kişiyi yenecek bir özgüvene büründü. Aygül, kornişon, pancar ve acı biberle dolu turşu suyunu çukur kâseye, pilav tabağının yanına koyup tepsiyle Suat'a götürdüğünde fark etti; Suat'ın sağıyla solu yetmezlikte eşitlenmiş, iki bacağı gibi iki kolu da kalkmaz olmuştu. Suat'ın ona bakışlarını komut kabul etti Aygül; ortalığı ayağa kaldırmadı; yetişin Gülistan Hanım diye ünlemedi. Kaşığa bol tereyağlı pilavı doldurup Suat'ın ağzına tıktı. Suat, her zaman oturduğu köşesinde lokmasını çiğnerken artık hiç merak etmeden sokağa baktı; şu pardösülü kadınla, sırt çantalı delikanlıyı ilk kez

görüyormuş gibi geldi, umursamadı. Aygül'ün uzattığı çatalın ucundaki kornişonu hart diye ısırdı.

İsmail'in gör dediği!

Bu memlekette ölümü hak edenler ikiye ayrılır: Biri hainler, diğeri yoksullardır. Hainler yok eşitlikmiş, yok özgürlükmüş derken ülkeyi satar, fakirler de para için gerekirse anasını... Bundan sebep her ikisinin de katli vaciptir.

Hoppala paşam Malkara Keşan!

Ne o beğenemedin mi, yellenecek gibi yan dönüyon. Kalk lan, kalk git o zaman. Abi mabi demem dalağını sikerim! Hah şöyle; hizaya gel. Gel ki, İsmail ne derse bir bildiği vardır diyerek gözünü kulağını aç.

Açtı Hamdi, n'apsın; on iki metre kare yerde bu İsmail delisiyle kanlı bıçaklı mı olsun? Ki olmadı değil zamanında; ayırdılar sağ olsunlar da yine çenesi durmuyor. Yok sikerim yok sokarım. Şeytan diyor... Neyse ki Hamdi, şeytanı şimdilik kale almıyor. Nasılsa havalandırmada yapıştırır duvara; dalar takımlara, tövbe ettirene kadar bağırtır, olmadı havale eder bir üst merciye.

Ne var ki İsmail'le bütün üst merciler yakın akraba. Hamdi'nin hantal gövdesinde menteşe gibi duran kollarının yetişemediği yerlere İsmail bir dilekçeyle, bir telefonla ulaşıp bir ailenin hayatını karartma, birine çamur atma, diğerine adliyeyi adres belletme, hiçbir şey yapamazsa gece yarısı evini bastırma konusunda söz sahibi olabiliyor. İsmail kim mi? Kim olacak canım,

hepimizin içindeki sevgili muhbir vatandaş. İçimiz derken hani o gözle görülemeyen enerji, elle tutulamayan vicdandan falan bahsetmiyorum; kanlı canlı, bir yetmiş iki boyunda, avurtları çökük, âdem elmaları iki kat ine çıka yorulmuş, toprakla sema arasına sıkışan bir fani işte ve bir fani olduğunu bilmeyen bütün faniler gibi çakma forslarla ona buna soyluluk taslayanlardan.

İsmail lafımı bölmeden, kapıma kimse dayanmadan belirteyim ki onun gibi birinin mahpus damlarını niye mesken tuttuğunu ben de bilmiyorum. Bir yandan rotatiflerin hızında, Cimerlerini çalıştırıp beyanını sevmediği birine karşı hemen dilekçesini hazırlayabilir, beri yandan cebelleziyle köşeyi dönebilir; ki yıllardır ahkâm kesip ağalık tasladığına bakılır, rivayetlere inanılırsa burada ömür çürütüşüne sebep kim bilir kimin malını hamuduyla götürürken enselenmesidir.

Peki Hamdi gırtlağına çökmeden bi on yedi yıl önce böyle miydi İsmail? Anasına sorsanız aklar, babasına sorsanız boklar; İsmail'e sorsanız vatanı milleti Sakarya'da toplar, hainlerle yoksulları pirinçten taş seçer gibi ayıklar. Bu kalubeladan değilse de İsmail için on yaşından beri böyledir. Yüce katlardan birilerinin başını okşaması, cebine iki-üç kuruş sıkıştırması pahasına babasını satan İsmail; birilerinin aralarına gire çıka, sıza süzüle, taş koyduğu hayatların üstünden atlaya seke serpilir, büyür. Velhasıl bugüne kadar İsmail'in verdiği dilekçeler Edirne'den Kars'a, 33. Ağır Ceza'dan 37.'ye kadar yol olur.

Kimlerden şikâyetçidir İsmail; hangi derdin divanesidir? Bu konuyla ilgili herhangi biri henüz savcılığa suç duyurusunda bulunmamıştır. Lakin Hamdi

başta olmak üzere herkesin uykuları tavşan tedirginliğinde, rüyada bile bir elleri yastık altında, kendilerini korumaya yarar alet edevattadır. Gözünün yaşına bakmadan deştiklerinin, kirpik çakımı anlarda cebine attıklarının, kim bilir kaç taksitle ne terler dökülerek alınmış demeden yakıp yıktıklarının sayısı yıllara çarpılınca yine de devede kulak kalır ya; eh içeride on sene hiç de az değildir.

Millet kahvaltıda taze ekmek peşindeyken İsmail'in gözü gardiyanın getireceği kâğıt tomarlarındadır. Televizyonun başından kapanana kadar kalkmadan, hangi kanalda kim devlete yan gözle bakıyor, kim tepesi delik laflar edip milletin bölünmez bütünlüğüne halel getirecek lakırdılar ediyor, hangi ünlü yanılıp da şarkı sözlerinin arasına ölüp gitmiş sabi sübyana ağıtlı dizeler sokuşturuyor, tek tek kayıt altına alır. Her birini ilgili ceza dairelerinin birimlerine, en yüksek mertebenin özel kalemlerine suçun icra edildiği saati dakikasına kadar, yer, kişi ve adres bildirerek yazar. Çünkü şuncacık karınca da dahil, her mahluk bu dünyada bir amaç için yaşar. İsmail de üç öğün dilekçe yazsa doymayacak kadar müşteki olduğu düşmanları bu dünyada cezasını çekmeden, ölse gitmez bi yere. Tut ki ecel geldi çaldı kapısını, ahirette yapışır enselerine; ulan hainler, ulan Allah'tan korkmaz kuldan utanmazlar; iyiliğiniz için her türlü hizmeti veren devletimizi yıkmaya kalktınız, gece gündüz ülkemizi en yüce mertebelere nasıl ulaştıracağını, beynelmilel arenada bayrağımızı göklerde nasıl havalandıracağını düşünen büyüğümüze her türlü hakareti ettiniz; hiçbiri yanınıza kalmayacak. Gerekirse tek başıma hepinizin hakkından bir bir geleceğim. Aldığım her nefes sizin gibilerin bu

dünyada sürüm sürüm süründüğünü görmek içindir. Sebeb-i hayatım yuvalandığınız o fare deliklerinin kaynağını kurutmak için, sabahlara kadar tartışıp hazırladığınız eylem planlarını iki elim kanda da olsa amirlerime yetiştirmek için, pankartların üzerine çiziktirdiğiniz o orak çekiçlerin her birini götünüze sokmak için. Bu böyle bilinsin, İsmail'in canı sıkılmasın. Yüce Rabbim yâr ve yardımcımız olsun!

İsmail'in buna benzer konuşmaları uykusunda da yapması, görünmez kürsülerden malum adamlara seslenmesi, kimsenin duymadığı alkışlar alıp sabahları koğuşu böbürlenerekten voltalaması aşina olunan hal ve hareketlerindendir. "Ulan ben babamı satmış, amcamı doğduğuna pişman etmiş adamım, hepinizin götünden kan alırım kan!" diye bol köpüklü narasını mazgallardan saldığından beri, Hamdi'nin haricinde mecbur kalmadıkça yanına yanaşmayan, en çetrefilli durumlarda bile bulaşmayanların sayısı artmıştır.

Haklıdır İsmail; daha bıyıkları terlememişken babasıyla amcasını örgüt evinde bastıran; başını okşayan abilerini ters askılarda günlerce bağırttıran, onlardan duyduğu bütün bilgileri sızdıran odur. Sırf bunun için bile boşuna yaşamadığına, yüce devletin bir gün mutlaka onu onurlandıracağına inanır. O yüzden kendi gibi adi suçluların alayına tavırlıdır. Her ne kadar benzer suçlardan aynı kaderi paylaşsalar da İsmail'in aldığı risklere, vatani görev için yaptığı fedakârlıklara kimse cesaret edememiştir. Bir gün elbette bu delikten çıkacak; o kırmızı halıdan yürüyecek ve gerim gerim gerilen, böbürlenmekten balona dönen göğsüne o nişan takılacaktır.

Ranzasına her uzandığında o büyülü güne gider. Hayalinde giydiği fraklar rüyasında üstüne cuk oturur. Rüyasındaki gerçekliğin hayatına hiç ama hiç benzemeyişine gıcık olur. Yine de her sabah törene hazırlanır gibi kalkar döşeğinden; kolalı gömleğini sırtına geçirmeden önce bir sinek kaydı tıraş olur, ohh mis. Tuvaletin sırrı dökülmüş aynasının tamamını bir sırıtışla kaplayan İsmail'in yüzündeki gururu bulandırmamak için kapıda çişini tutanlardan, banyoya girmek için onun devlet katından aşağı inip koğuşa dönmesini bekleyenlere kadar siniri tepesine çıkanların sayısı dakikalar geçtikçe artar, tahammül mesaneye dayanınca da İsmail konuşmasının, "yüce, şeref, haysiyet" kısmına gelmeden boklu kürsüden karga tulumba ait olduğu yere fırlatılır.

Havada kapar Hamdi İsmail'i, enseye çift dalar; lafını da esirgemez: Lan İsmail anladık rüyanda esiyon, gürlüyon da bari gözün açıkken ayağın yere bassın; olmazsa revire neyim git doktor sana bir ilaç yazsın, ebemizi siktin be, yeter da! İsmail duruşundaki virgülden çengelini koparır, Hamdi'nin yarısına denk getirdiği bakışlarını saplar ve karşılık verir: Bir gün anlayacaksınız Hamdi Abi, asıl gözüm açıkken gördüğüm rüyalarım gerçek olacak. Öbürsü ne ki, uyanınca bitiyor. Halbuse benim hazırladığım bu konuşmalar, bir gün o huzura çıkınca herkesi yerine mıhlayacak, alkışlardan yer gök inleyecek!.. He İsmail, he. Keçiler de bir gün tramvaya binecek, Çobançeşme Durağı'nda inecek, hah ha!

* * *

Hamdi ve şürekâsı istediği kadar sarakaya alsın sonunda İsmail muradına erdi. Günlerin birbirine benzemesinden bezdiği o gecenin üçünde İsmail sağından soluna döndü. Uykuların hırıltısına karışan boru gurultusunu elinin bir komutuyla durdurdu. Her gün yüzlerine kapanan iri cüsseli kapı birden açıldı. Koridorun en ucundan ve ışık huzmesinin dantelasından küheylanın üstünde o boyunu bosunu sevdiği görünüverdi. Yellim yellim bir gelişi vardı ki heyhat o nasıl bir atla yekvücut oluş, o nasıl bir dörtnala âlemlere dalıştı... Rüyada şaşırmak değildi bu, bir hayalin nihayet gerçeğe bürünmesiydi. İşte dedi; bugüne kadar yaptığım bütün hizmetlerimin karşılığını vermeye geliyor. Biliyordum, bir gün buluşacağımızı biliyordum. Işık İsmail'e, İsmail ışığa yaklaştıkça hayatının mükâfatına doğru bir adım attı. Kıldan ince boynunu öne eğmesiyle kırmızı kurdeleye geçirilmiş bir cumhuriyet altını göğsünden sivri karnına doğru yuvarlanıverdi. İşte o an kamburunu söküp atıverdi İsmail. Aha şu at gibi şahlandı ve şükür ya Rabbi dedi; öz babamın canına kıydığıma değdi. Sonunda özümden çok sevdiğim devlet babam beni evlatlığa kabul etti; benim gibi yerde gökte gözü kulağı olan imanlı bir kul, ahir ömründe başka ne ister ki?

Ben hangi kutunun içinde gizlidir?

Belleği harekete geçiren her şey canlıdır ve bugündedir. O "her şey" hatırayı, hatıra hafızayı uyarır ve geçmişi getirip burnumuzun ucuna koyar. Demek ki geçmiş artık şimdidir. Saatin tik takları yalpalar, ileri-geri gider durur. Vakit, tarihimize yeni yeni notlar koyarak, şerhler düşerek geçmeye başlar. İşte o anlarda eşyalar gözlerini üzerimize diker ve seyirciyle seyirlik olanın altındaki zemin de dingildemeye başlar. Misal bana bütün bunları yattığım yerden tavanı keserken bir örümcek hatırlattı. O bir şey yapmadı, kendi işiyle meşguldü. Onun tavanda örmeye çalıştığı ağla o dakka nasıl bir bağ kurduysam kalktım çocukluğumun çatı katına gittim. Belki de o günler yanıma sokuldu. İkisi de kabulüm. Küçük bir pencere yanındayım şimdi, camdan gökyüzüyle göz göze geliyoruz, dünyaya mevcutlu olduğumu, buranın bana, sadece bana ait olduğunu hissetmenin övüncüyle doluyum. Bu köşe benim köşem, bütün buralar babamın malı.

Evin yalnızca içine doğulan değil, inşa edilen bir yapı olduğunu anlamak için altı yıl beklemem gerekmişti. Şehrin dışında, bahçe içinde üç katlı bir evimizin olacağı hayali, yapı ustalarının işi ağırdan alması, babamın acemiliği derken suya düşmek üzereydi ki, bir gün ailece arabaya doluşup gittik. Dışarıdan bakınca sıvalı yüzüyle bizi yanına yanaştırmayacak bu yapı, içine

girdikçe esnedi, az da olsa içi ısındı da yüzü azıcık güldü, yuvaya benzedi. Nüfusla oda sayısı orantısızdı; kedi gibi her yeri koklayarak, eşeleyerek kendime ait bir yer aramaya başladım. Ustalardan artakalan her şey çatı katındaydı. Zamanla yeni eşyalar alındıkça, eskiler de oraya yollandı. Atmaktansa saklamayı yokluk günlerine, savaş görmüşlüğüne bağlayan annem giderek dökümtülerden yeni bir "çöp ev" yarattığının farkında değildi. Çünkü ben oraya her kaçışımda ortama çekidüzen veriyor, kendime yaşanabilecek, ayrı(ksı) bir yer kurmaya çalışıyordum. Bilinçle değil içgüdüyle kurulan ilk yuvam, o köşeydi. Gün geçtikçe kuş refleksiyle kendi köşeme kalem, kâğıt, bez bebek, mutfak önlüğü, havlu, leğen falan da taşıdığımı hatırlıyorum.

Bir çocuk için korku filmlerine dekor olabilecek böyle bir yerde yaşam alanı kurmayı ruhbilimcilere bırakarak devam edeyim. Bir tonluk bir su deposuna sırtımı yaslayarak geçiriyordum günlerimi; içindeki motorun çıkardığı gurultulu müzik eşliğinde yıldızlara yakın, aileye uzak, düş evimdi orası benim. Bir tek farelerden hazzetmiyordum ama onlar için de çeşitli önlemleri annem, "fa" sesini duyar duymaz yerinden sıçradığı için, çoktan almıştı. Uzun koridorun sonundaki demir ve paslı kapı terasa açılıyordu, istersem havlumu altıma serip, sabaha kadar yıldızları seyredebilirdim. Aşağıda neler olduğuyla ilgilenmiyordum, neyse ki onlar da yemek vakitleri haricinde bana pek bulaşmıyorlardı.

Babamın hiçbir zaman sesini duymadığımız, önü delikli kumaşla kaplı radyosu, annemin püsküllerini ağartamadığı için kaldırdığı Bünyan halısı, havası sönmüş deniz yatağı, camı hafif çatlamış bir sehpa,

kalaylanmaktan canından bezmiş tencereler, yayı kırılmış, minderi çökmüş koltuk, bir kolu kırık şezlong, lastiği patlak mavi bisiklet, bol bol leğende karılmış ve donup kalmış kireç artıkları, kutulardan akmış rengârenk boyalar, tırmıklar, hortumlar derken kendi habitatımı kurmanın ötesine geçip, nerdeyse bir başka aileye daha yetecek kadar eşyaya sahip oldum. Akranım olmadığı gibi arkadaşlık kurabilecek kimse de yoktu ama galiba onlara ihtiyacım da yoktu. Benim kendi düş evim vardı ve bu dünyalara bedeldi. Yoksa bu ıssız dağ başında ne işimiz var diye babama çemkirip duran annemin yanında yer alabilirdim. Eşyalar yalnız olduğumu yüzüme vurmuyor, yerimi yadırgatmıyordu çünkü. Bir gün yarım kalmış boyalarla kendi köşemi boyuyor, bir gün dur şuraları bir yıkayayım diyerek aşağı kattaki hazır yemek sofrasına şıp şıp pis suları damlatmak suretiyle azar işitiyordum. Olsun, küslük de yalnızlığa dahildi ve o geceyi çatı katında geçirmek için gerekçeli kararımı, beni hiç yalvartmadan onlar imzalamış oluyordu.

Tavandan sarkan sarı ışığın altında mutfaktan aşırdığım şeylerle kendi yemeğimi tencerelere koyup yiyor, beton kıçımdan çekmesin diye serdiğim halıya boylu boyunca uzanıp kitaplarımı okuyor, televizyonun bangırtısı, evin uğultusundan uzakta yetişkinliğe yetişmeye çalışıyordum. Bazı geceler dolunay terası floresanladığında radyodan istek parçalarda bulunuyor, yoğun istek üzerine ben çalıyor, ben söylüyordum. Tırmıktan mikrofon yapmanın, sahne coşkusuna kapılıp ucuna basmanın bedelini çenemin altındaki altı dikişle ödememe de yıldırmamıştı beni. Madem ki bu evde en az üç ay geçecekti o halde beni rahat bıraksınlardı. Evet

bahçe vardı da, henüz ağaçların diline yabancıydım, bir tek dut ağacına sevdalıydım o da mevsiminde; lop lop etlerini yedikçe. Sonra hemen köşeme kaçıyor, karanlık evimi düşlerimle aydınlatıyordum. Uzaktan görünen deniz ve kumsala da gıcıktım, kimse benimle yüzmüyor, oynamıyordu. Oysa ben patlak su yatağının üzerinde ne okyanuslardan geçiyordum, kimsenin haberi olmuyordu. Sayfa sayfa defterler, o "yolculuk" esnasında dolmuştu.

Yaz bitip de çatı katındaki evimden şehre göçmek zorunda kalınca, başta "gezi" günlüğüm olmak üzere her şeyi kaybettim. Kendime ait zamanı, kendime ait mekânı, sadece bana ve eskiye ait olan o eşyaları. Yasım kış boyunca sürdü. Suratımın asıklığını giderecek hiçbir ilaç yoktu. Onu da kendim yaptım. Yüklük olarak kullanılan gömme dolabın kapağına gazetelerden kestiğim ve bilmediğim ülkelerin fotoğraflarını, sevdiğim şiirleri yapıştırdım. Artık o dolap benim çalışma odama açılan kapıydı, zırt pırt el sürmek yasaktı. Gece olup da, yatakların yapılacağı vakit danışmada bekliyordum. Annem ya sabır çekerek içeri giriyor, beni asker gibi karşısında görünce o ağzını açamadan yorganları, çarşafları başından aşağı döküyor, bir fırça da öyle yiyordum.

Nihayet el etek çekildiğinde eşyalarla arkadaşlık yeniden başlıyordu. Bu kez buz gibi misafir odasının orta sehpası kürsümdü. Kristal küllükler, içindeki sigaralar, büzgülü ve kimse oturmaya cesaret edemediği için her dem sabun kokan koltuklarla hemhal olma vakti. Pikapta hafiften ve bilmediğim bir dilde çalan şarkı... Gaza gelip başköşedeki koltuğa dayılanıyordum, şışşt, geçen bayram likörleri devirip pek bi tafra

atıyordun, pohpohlanmaktan fazla kabarıp kuruluyordun ne oldu, bir üstüne çıkıp tepineyim de gör gününü! Gece yarısı odayı basan annemin kıçıma attığı şaplaklar o şişinen koltuğa yaradı, bana mısın demedi. Ne bildiğimi bilmediğim zamanların çocukluk cesareti mi diyeyim buna, kendine ait bir köşeyi evin sanmanın cehaleti mi?

Yıllar sonra gerçekten kendime ait bir evim olsun özlemiyle çıktığım yolculukta nice durak değiştirdim. Çoook uzun süre kendime hiç eşya al(a)madım. Yoksulluğa bulduğum kulp afiliydi: "Mülkiyet hırsızlıktır." Onun bunun evinde geçici ikametgâhları aşıp da kendi anahtarımla açtığım üçüncü adreste bir pastırma tüccarı oturuyordu. Her an çat kapı gelebilirdi ama ben de öğrenciydim, bana kıyacak değildi ya, o yüzden bir odayı kilitli tutacak ama bana tam tekmil eşyalı bir ev emanet edecekti. Az şey miydi bu?

Eve girdiğim anda burnuma çarpan kokuya çekilmiştim bir kere; bilmem kim beyi dinleyemez, pazarlık edemezdim. Hem altı yüz bin lira (şimdinin ne kadarı acaba?) kirayı ödeyecek kadar yani tamı tamına altı yüz bin lira maaş alıyordum, daha ne isterdim? Ben bütün paramı ev sahibine verdikten sonra; manyak dedi bir arkadaşım, kazandığın kadar parayı değil, kazandığından kalan parayı kiraya vereceksin. Olsun, ama ev eşyalı deyip susturdum onu, manyak sensin. Hem bak şu duvara. O aval aval baktı, ben meftun meftun...

Oymalı ahşap koltukların üzerinde, Amerikan bezleri serili salonun tam köşesinde, içinde kurumuş ve tozlanmış çiçeklerle kaç yılın ve yaşın yorgunluğuyla boynu bükülmüş vazonun tam solunda, bir duvar

benim çocukluğumda neşeyle yüzdüğüm bir okyanusa açılıyordu. Tavana kadar masmavi duvar kâğıdının hemen sağında kocaman bir palmiye, altında iki kolu da sağlam bir şezlong ben oturayım ve eşsiz manzarayı seyredeyim diye bekliyordu. Hayır, güneş batmak üzere değil, tam tepemizde yani tavandaydı, o yüzden okyanusun suları kirişe doğru biraz kızarmıştı. Aa sen gerçekten delisin, kalorifer isi kızım o, dedi aynı arkadaşım. O günden sonra bir daha görüşmedik.

Doğduğum evden çıkmış ama baba ocağından kaçamamışım gibi bir koku yayılıyordu evden. Gece oldu mu; uyku tutmadı mı; tatile çıkar gibi uzun koridordan geçiyor, salona varıyordum. Duvardaki şezlonga uzanıp palmiyenin gölgesine sığınıp hem anama-babama hem çocukluğuma veda temrinleri yapıyordum. Gel gör ki, ne temrin ne temkin işe yaradı; o gökyüzü tepemden hiç inmedi. Vedanın da çocukluk gibi hiç bitmediğini geç de olsa anladım. Anamı ve babamı çoktan toprağa uğurlamıştım ama çocukluğumun o güzelim çatı katıyla aramdaki bağ kopmamıştı. Hiç sigara içmeyen babamın onlarca çakmağı çekmecemde bekledi, annemin beş yılda karanfilden motifleri birbirine ekleye ekleye örüp, çeyiz bohçama sakladığı ve sonunda mürüvvet görmekten umudunu kesince elime tutuşturduğu dantel masa örtüsü benimle on üç ev gezdi, her yere el üstünde taşındı. O örtü, dandik bir masa da olsa üstüne örtülecek, o muhtar çakmaklarına benzin konulacak, annemin kendi düğününde parmağında taşıdığı ve giderken bana emanet ettiği o pırlanta yüzük Kaşıkçı Elması gibi korunacaktı. Bir kez daha anlamıştım, bu

eşyalar eskiyi değil, bugünü, şimdiyi işaretliyor, beni boyuna olduğum yere mıhlıyordu. Kaçış yoktu.

Kaçış yoktu da, kaybetme korkusu canıma tak etti. Annemin o yüzüğünü hep aynı yerde, hep aynı kutuda sakladığım halde, ne zaman bir seyahate çıksam dönüşte, eve girer girmez koşarak kutunun kapağını açıyor, yerinde bulamayınca bayılacak gibi oluyordum. Bu böyle yıllar sürdü. Her defasında panikle aradığım ablam gelip de işte burada diyerek beni rahatlatana kadar hop oturup hop kalkıyordum. Evet oradaydı, kutunun içindeydi ama kaygı mı korku mu her neyse gözümü kör etmişti. Acil müdahaleye ihtiyacım vardı.

Aklın her şeye muktedir ya da müdahil olmadığını anlamak için de bir hayli yaş almam gerekmiş anlaşılan. Çünkü ne olduysa o gece olmuş, ben uyurken! Yüzük kutusu kadar değerli bir başka kutum da mektup kutusuydu, rüya defterlerimin hemen yanında dururdu. Yaşlı bir ceviz ağacının işin ehli bir zanaatkâr elinde ufalanarak, form verdiği küçük bir kutu... Benim için pek nadide bir parça olduğundan, içine katlaya katlaya eski mektuplar doldurmuştum; sözlerimizi inci gibi mektuplara dizdiğimiz, söz incinecek diye üzerine titrediğimiz cânım mektuplar... Eski sevgililerin kalbimize bastığı mühürden menkul, gençlik heyecanları ve hevesleriyle dolu sepya tatları işte... Döne döne okuduğum, okudukça biraz kusur, biraz keder, çokça efkâr bulup kapattığım o kutu. Kalkan toz. Hapşırdıkça püsküren geçmiş, havaya uçan hayaller, biraz daha betimlemeye devam edersem küfre dönüşecek pişmanlıklar...

Sonbaharın elinin tersiyle giriştiği, ne zaman celalleneceğinin belli olmadığı aylardan birinde; gece

bir fırtına çıkmış, pencerenin pervazında duran, cüssesiyle öyle hemen yerinden kalkmayacak kutumu almış, kapağını açmış, bütün mektuplarımı, yaşanmışlıkları, yaşanmadan kalmış da ah edilmişleri sokağa saçmış, savurmuş... Azıcık da yağmur girmiş, halının ucuna kadar yürüyüp durmuş, beni beklemiş.

Uyandığımda bütün eşyalar yan yan bana bakıyordu. Şu sallanan koltuk, ayracından sırıtan birkaç kitap, telvesi kurumuş kahve fincanı, açık unutulmuş masa lambası, saçımdan düşmüş, düştüğü yere alışmış güllü tokam, iki bacağı ayrılmış kör makasta bir garip haller vardı. Hepsi bir olup, elimden tuttular beni, pencere kenarına kadar getirdiler. Bak dediler, senin o kutuda sakladığın, atamadığın mektuplar var ya, gittiler. Hooop diye uçtular, evrene karıştılar. Hop dedim ben de, fazla oluyorsunuz; orada bir durun! Koronun cevabı sertti: İster eşyanın tabiatı de, ister tabiatın eşyaya hükmü; sen onlardan kurtul diye bunca yıl bekledi, sonra çok sıkıldı. Geldi, ansızın onları senden aldı. Hadi düşün bakalım, dönüp dönüp baktığın geçmişin olmadan şimdi ne yapacaksın, hangi kutunun içinde kendini arayacaksın? Geçmiş şimdiydi hani? Şimdi sokağa saçıldı o geçmiş, çık toplasana hadi!

Pencereden aşağı baktım; sokakta birkaç ıslak kâğıt parçası gördüm, yazılar silinmiştir de, kutum nereye uçtu acaba diye yüksek sesle sordum kendime, cevap alamadım. Fırtına kutuyu, mektuplarımı alabilir ama ruhumu asla dedim, haddinizi bilin eşyalar! Açtım televizyonu, baktım bir belgesel var, kuruldum karşısına. O hangi okyanustu sahi; hani şu palmiyelerin uçuştuğu falan... Ne güzeldi, daldım gittim.

Aralık

O gün, İstanbul'un en soğuk sabahına uyandı Âdem... Battaniyenin altında nasıl büzüldüyse öyle kalmış, yatağın rutubetli tarafına uykusunda bile elini atmamıştı. Birazdan kalkacak, sobaya odun atacak, çay demleyecek, babasını uyandıracak, Vefa'ya uğrayacak, sonra da onun için uzun bir gece başlayacaktı. Sokakları tek tek aklından geçirdi, günü henüz yaşamadan yoruldu. Battaniyeyi yüzüne çekti. Ne var ki iki gündür ayağından çıkarmadığı çoraplarının kokusuna dayanamayıp, doğruldu yataktan. Karanlığa alışan gözlerini ovuşturarak, karşı duvarda asılı fotoğraftan ona gülümseyen anasıyla günaydınlaştı. Kapıda asılı gocuğunun üzerinde, akşamdan kalma karların beyaz lekeleri vardı. Şeytan yoklamış gibi titredi, çabucak iç donunun üzerine pantolonunu geçirdi, yün hırkasını giydi ve odadan çıktı.

Evde ne kadar eski püskü bez varsa anasından kalma varis çoraplarının içine tıkmış, onu da babasının yattığı odanın kapısının altına macun gibi çekmişti. Küçücük salona kurdukları Fakir sobası, evin soğuğunu kesmeye yetmiyor, nefesi havada iki dolanıp geri yüzüne çarpıyordu. Babasının horlaması iki kısa bir uzun makamdan devam ettiğine göre kahvaltıyı hazırlama faslını yavaştan alabilirdi. Odunları çırayla tutuşturdu, onlar çıtırdarken camın kenarına çöküp, bir sigara

tellendirdi. Çocukluğu bu sokakta geçmişti Âdem'in. Askerdeyken anasının ölüm haberini almış, kalan birkaç ayını dağ başlarını beklerken, taşa toprağa ağlaya ağlaya tamamlamıştı. Sokağı gövdesinden ikiye bölen pencerenin kenarında, gelip geçenlerin karda yürüme gayretini seyrederek, sigarasından bir fırt daha çekip, iç geçirdi. Gönlünce yaşamak sırası bir gün Âdem'e de gelecek miydi?

Buzdolabında kuruyan peynirlerin kıtırlı taraflarını bıçakla kesip attı, zeytinleri suya tutup tuzundan arındırdı. Ekmekler ocağın üzerindeki ızgarada kızarırken, babasının kapısını tıklattı. Hırıltının "hı"sıyla kalkmak üzere olduğunu bildirdi babası. Mutfaktaki küçük masanın muşambasını kirden morarmış bir bezle silip, sofrayı hazırlarken, yaşlılığa özgü yavaşlıkla geldi Cabbar Bey. Her zamanki yerine somurtarak oturdu. Âdem, babasının yüzüne bakmadan çayını koydu, ekmeğin üzerinde peynirleri ezdi, önüne sürdü. Bütün sabahların birbirine benzemesine sebep olan bu suskunluğu kesecek bir bıçak arandı, bulamadı. Cabbar Bey'in iyice elden ayaktan düşmesi, Âdem'in de felaketi olmuştu. Başına belaydı babası, refakatçisiydi oğlu onun. İki odalı, küf kokulu bu ev köhne bir hastane, giderek hapishane olmuştu Âdem için. Ne babası taburcu olabiliyor, ne Âdem firar edebiliyordu.

Apartmanın kapısından adımını attığı anda, tipi geri itti Âdem'i. Gocuğunun yakasını kaldırdı, beresiyle kulaklarını kapattı, havanın isli kokusunu içine çekip bi gayret yürümeye başladı. Nasılsa kar yağınca eşitleniyordu sokaklar, herkesin boynunun içine kaçarak, önüne bakarak, düştüm düşeceğim korkusuyla yavaşlayarak yanından geçip gitmesi garip bir rahatlık

veriyordu ona. İki elinde tuttuğu güğümlerden destek ala ala, bir sokak ötedeki kahvehaneye daldı. Buhardan içeriyi göremese de, tahmin ediyordu kimlerin olabileceğini. Tahir Öğretmen girişin solunda gazetesini okuyor, Muzo atlarını koşturuyor, Sülü bir çaylağı mars ediyordu mutlaka. Bardakları sudan geçiren ocakçının selamını aldı, güğümleri her zamanki zulasına koydu, çayını beklerken sigarasını yaktı. Kimse ona ilişmese, bütün gününü, bütün ömrünü şu köşede, akıp giden zamanı seyrederek geçirebilirdi. Yalnızca ona ait olan ve dirhem dirhem harcadığı zamanı...

Öğleden sonra Vefa'ya uğradı. Uğur Usta, kum darıdan döve döve öğütülen, Osmanlı'nın yasaklısı, kış günlerinin baş misafiri bozasını Âdem'in güğümlerine boca ederken her zamanki kalenderliğiyle gülümsedi. Zamanında Cabbar Bey'i yolcu ederken siftah benden olsun diyerek bir bardak tadımlık bozayı, çıkışına yakın tezgâha bırakır, Cabbar Bey nezaketen bir yudum alır, sonra sokaklarda ağır aksak kaybolurdu. Âdem'in dükkândaki varlığı ise bir "selamün aleyküm"le "eyvallah" arası kadardı. Ağzından başka tek laf çıkmaz, baban nasıl sorularını "eh işte"yle geçiştirirdi. Çıngıraklı kapıdan çıktığı anda arkasından bakardı Uğur Usta, Âdem'in on dokuz litrelik iki güğümle uzayan kollarına, kara bata çıka kamburlaşmasına ve sokağın sonunda silik bir nokta oluşuna bakardı. Babadan oğula geçen, tel örgüyle çevrelenen o metruk mahale...

Tam o sırada Âdem de içine bakardı. Gözüne gözüne yağan karları tortop ederek, çığ gibi büyüttüğü öfkeye bakardı. Kız ulan derdi Âdem kendine, dünya yansa akşama ne yiyeceğiz diye düşünen babana kız, çat diye seni bırakıp giden anana kız, hayalinde bir gemi kaptanı

olup açık denizlerde seyre dalmak varken, karın buzun içinde helak oluşuna kız, bir kez bile yüreğini cız ettirecek güzel gözlü bir kızın karşına çıkmayışına kız, her sokakta perdesi aralık evleri dikizleyerek kendine en uygun aile arayışlarına kız, dostum diye bağrına bastığın, dar gününde elinden tuttuğun vefasızlara kız, gazetelerin arka sayfasında koca memeleriyle iştahını kabartıp, yanına zinhar yanaşmayacak aşüftelere kız. Kaderine kız lan Âdem, seni sokaklara düşüren kaderin yedi sülalesine kız! Kız da kurtul bu tel örgülerden, kız da kurtar kendini gündüz insan, gece esnaf bu sefil halinden!

Ne kadar öfkesi varsa bir öksürükle eşiğe tükürdü. Güğümleri kapının hemen yanına bıraktı, salondaki açık televizyonun karşısında uyuklayan babasını göz ucuyla yoklayıp mutfağa daldı. Çıkarken ıslattığı pirinçleri süzmeden önce gocuğunu attı üstünden. Beresini çıkarmadı, sobaya birkaç odun daha koydu, elini iki ovuşturdu, ısınmadan, selam sabah etmeden geri mutfağa kondu. Ne zıkkımlanacaklarsa bir an önce pişirip, babasını yatırıp, sokaklara öyle çıkacaktı. Ulan yalnız yaşasa, bir sucuklu yumurta yapar, ekmeğini tavaya banar, sonra da siktir olup giderdi. Ama babası vardı evde, altına mı sıçtı temizle Âdem, tırnağı mı uzadı kes Âdem, uykusu mu geldi, yatırıp üstünü ört Âdem. Ne zaman bitecekti lan bu çile?

Yemekten sonra artıkları sıyırıp bulaşıkları yıkarken lavabonun deliğinden akıp gidecek kadar küçülmek, şehrin kanalizasyonunda yitip gitmek istedi Âdem. Kanepede uyuklayan babasını bu kez kaldırıp yatırmadı yerine, üzerine battaniyeyi attı, televizyondan yağlı yağlı sırıtan Cumhurbaşkanı Özal'ın yurtdışı seyahatini

yarıda kesti, ışıkları söndürdü, sobanın ateşini harladı ve akşamın karanlığında, iki boza güğümüyle yine sokaklara düştü. Fatih Camisi'nin önünden geçerken, Allah'a iki çift sitem edeyim de öyle gideyim dedi ama şimdi onunla bile muhatap olacak hali yoktu. Her zamanki gibi Macar Kardeşler Caddesi'ni boylu boyunca arşınladı, caddeyi kesen sokağa girdi, aralık duran perdelerin arkasındaki insanlara "İyi bozaaa!" diye seslendi.

Sabır Apartmanı'nın üç numaralı daire kapısı açıldığında, içeriden gelen kokuyla dürtüldü. Güğümü dizine küçük bir hoplatmayla yerleştirdi, cam sürahiye elinden geldiğince yavaş yavaş döktü bozayı. Bozanın havada çizdiği sarı kalın düz hattan sapıp içeri girdi, tereyağında yakılmış nane ve kırmızı biberi mantının üzerinde gezdirip, bol sarımsaklı yoğurtla birlikte önüne koysunlar diye bekledi. Yıllardır boşuna beklemekten yılmamıştı, kimse onu içeri buyur etmeyecek, böyle giderse bir tas yemeği önüne koyacak kimsesi olmayacaktı. Evin babasının gür sesiyle sorduğu soruları geçiştirmeye çalışırken, aralık duran kapıdan uzun bacakları, bal rengi saçları, çiçekli eteğiyle genç bir kızın yarısını gördü. Babasının, "Jalee cüzdanımı getir kızım," komutuyla birlikte beliren ellerini de... Gerisini bu gece Âdem tamamlayacaktı.

Üniversiteye mi gidiyordu acaba Jale? Âdem, lise sondan terkti. Okul bitince çalışmayı düşünüyor muydu? Âdem olmazsa bir iş daha yapar, onu elâlemin elinde köle etmezdi. Hangi bölümde okuyordu? Âdem'in genel kültürü fena sayılmazdı; en azından kahvehanedeki bütün gazeteleri ölüm ilanlarına kadar okurdu. Üniversitedeki olaylara karışıyor muydu?

Olmazsa erkenden kalkar Âdem bırakırdı onu okula. Gözleri de saçıyla aynı renkte miydi acaba? Keşke sürahiyi uzatırken babasına çaktırmadan, bakabilseydi. Ama adamın cüssesi, neredeyse kapı kadardı. Olmazsa her gün bu sokaktan geçer, onların evinin önünde daha uzun bağırırdı. Her zaman dokuz numaranın şişko karısı, "tarçını bol serp" diye diye doldurmuyor muydu şişesini, belki Jale de bir kere bozasından içince sever, bir daha isterdi. Allah'tan umut kesilmezdi.

Bütün gece bir güğümün ancak yarısını bitirebilmişti Âdem. İçinden bir daha "İyi bozaaa!" diye bağırmak gelmediği için, ışığı yanan pencerelere baka baka, fark edilmeyi beklemiş, bembeyaz gecenin ortasını kara bir leke gibi yarıp geçmişti sokaklardan. Buz kesmiş eve girer girmez, üstünü başını çıkarmadan, pencerenin kenarına tünedi. Sigara üstüne sigara içerek, sokak lambasından yansıyan ışığın kelebekler gibi uçuşturduğu kar tanelerini seyretti. İçinde hiç tanımadığı, bilmediği bir duygu dolaşıyordu. Merakla, endişeyle, bir ihtimalle karışık, uzun saçlı, uzun bacaklı bir umut... Bahtının bataklığında debelenmekten bezmiş Âdem için, yarının artık güzel bir anlamı olabilirdi. Bundan böyle sadece üç kuruş kazanmak için değil, o aralıktan gördüğü yüzle bir kez daha karşılaşmak için çıkacaktı sokaklara. Yatak odasına yollanırken, duvarda asılı Maarif Takvimi'nden 27 Aralık sayfasını kopardı, bir milat olarak başucuna koydu, geride kalan günler nasılsa çoktan çöp olmuştu.

Gündüzleri yüzleri tanınmazdı bozacıların. Gece gezen, ayaküstü iki çift laf ya edilen ya da alelacele eline para tutuşturulan, içeri fazla soğuk girmesin diye kapılardan bir an önce savuşturulan esnaflardandı

onlar. Âdem, gönül rızasıyla girmediği bu işe çakılı kalmış, o karanlık sokaklardan kendine bir türlü çıkış bulamamıştı. Belki de bunca yıl beklediği, sonunda tünelin ucunda sadece yarısını gördüğü Jale, soluğunu ona üflerse, Âdem derin bir nefes alabilirdi. Onu bir de gündüz gözüyle görse, yanına usulca yanaşsa, kendini tanıtsa (benim adım Âdem demekten başka ne söyleyebilirdi ki?) değişir miydi kaderi? İllaki bir vaat var mıydı aşkın içinde? Jale, "Bana ne verebilirsin?" diye sorsa, üstünde henüz bir tek kuşun bile yuva yapmadığı şu viran kalbinden başka ne gösterebilirdi ki? Yine de şansını deneyecekti, bir yazgı gibi yaşadığı bu yalnızlıktan Jale'nin ellerini tutarak çıkabilirdi.

İki gün boyunca sabahtan itibaren aynı sokağın başında bekledi Âdem. Jale, sırt çantasıyla apartmandan çıktı, köşedeki minibüs durağına kadar yürüdü. Orada bir kız arkadaşıyla buluştu, öpüştü, gülüştü ve Beyazıt'a giden minibüse atladı. Âdem de arkasından... Edebiyat Fakültesi'nin önünde indi, Âdem de arkasından... Jale içeri girdi, Âdem onu çıkana kadar, sağda solda ısınarak, bir simitle karnını doyurarak bekledi. İki gün boyunca on metre arkasından mahalleye onunla döndü... Arkadaşıyla vedalaşırken gülüşünü gördü, çatallanan sesini duydu, ilk kuş o zaman kalbine kondu. İkinci günün sonunda cesaretini toplayıp, yanına kadar yaklaştı ama bacakları tutmaz olunca yerinde mıhlandı kaldı. O kadar yakınında durmasına rağmen Jale, Âdem'i fark etmedi bile. Olmayacak bir şeyin peşinde miydi Âdem, oldurulamayan şeyin adı mıydı aşk? Peki bunu kim bilebilirdi?

Âdem'in bu git-gel'li hali devam ettikçe kamburu da büyüyordu. Daha çok içinde topaklanan bir kamburdu

bu. Kahvehaneye artık hiç uğramayışından işkillenen birkaç kişi kapısını çaldı. Açmadı Âdem. Onların kapının önünde "Nerde lan bu adam?" merakını dinleyip, sevindi. Komşuların hiç açılmayan perdenin arkasında neler olup bittiğine dair rivayetleri kısa zamanda yayıldı. Babasına bir şey olsa mutlaka duyulurdu. Âdem'e bir şey olsa, duyulmazdı. Sessizdi çünkü Âdem, onun suskunluğundan artan üç noktaları dolduracak kimse yoktu. Geceleri sokaklara değil, bir tek sokağa gidiyor, orada bekliyor, bozasının "iyi"liğini kısa kısa, kesik kesik o pencerenin altından duyuruyor, yukarı çağrılmazsa siftah yapmadan evine dönüyordu. Evet Âdem'e bir şey olmuştu ama tam olarak ne olduğunu kendisi dahil kimse bilmiyordu.

Koca bir kar tanesi avucuna düştü Âdem'in. Erimiyor, sulanmıyor, akıp gitmiyordu parmaklarının arasından. Kardan adam olacak büyüyünce demişler, eline küçük bir kar tanesi vermişler. Âdem baktıkça beyazlanan, arada bir pembeleşerek büyüyen bir kar tanesi... Elinde sımsıkı tutup, onunla yürümeye çalışmasa, tam o sırada ayağı takılmasa, sıçrayıp uyanmasa belki de kocaman olacaktı... Ama güne başlamak için bu kadarı bile yetti Âdem'e. İşe geç kalıyormuş gibi telaşla fırladı. Evin ve babasının her türlü ihtiyacını alelacele görüp, dışarı attı kendini. Bazı günler başka olabiliyordu demek ki. Hem rüyalar bazen gerçeğin bir adım gerisinden gelir, bazen de yanından geçip gitmez miydi? İşte bugün, öylesi bir rüyayla dürtülmüştü Âdem. O sokağın başında beklerken, kendinden çok elinde tuttuğu o kar tanesine güvendi.

Dülgeroğlu Sokağı'nın başına geldiğinde saat on bir olmuş, apartmandan son yirmi dakikadır kimseler

çıkmamıştı. Hem Jale çıksa ne diyecekti? Ben senin yarını gördüm, kalbime bir şey saplandı dese, kız da ona gazdır geçer diye cevap verse ne diyecekti? Ya da sen çok güzel gülüyorsun dese, kız da senin haline gülüyorum ben, anlamadın mı daha dese... Yok yok, Jale bunların hiçbirini söylemezdi. Henüz güzel şaşırma yaşındaydı o, bu kadar hoyratlaşacak kadar büyümemişti. Beyninin içindeki uğultular beresinden taşacaktı ki, Jale elinde bir sürü torbayla köşedeki manavdan çıktı. Âdem kısa bir patinaj yapıp hemen yanına koştu. Karlar birdenbire pespembe yağıverdi.

Yardım edeyim mi diye sordu Âdem. İki elinde üçer torba taşıyan Jale'nin simsiyah gözlerini ilk defa bu kadar yakından gördü. Kısa bir tereddütten sonra, "Şuraya kadar, iyi olur aslında," dedi Jale. Torbalar elden ele geçince, Âdem'in yüreği ağzına geldi. Bir sonraki cümleyi bulamadığına göre, evin yolu biraz daha uzasaydı keşke. Jale, "Burada mı oturuyorsunuz?" dediğinde "Yakın," diye yalan çıktı ağzından. Başka soru sormadı Jale, başka hiçbir şey diyemedi Âdem. Yol inadına bitiyordu. Apartmanın önüne geldiklerinde, yan yana durdular. Âdem'in kafası anca Jale'nin omzuna geliyordu ya neyse, yine de bu ânı kaçırmamalıydı. Hadi oğlum Âdem, benim sana gönlüm düştü de, sen dur öyle, ben bir ömür bakayım sana de... Bi şey de Âdem! Jale, ayrılırken elini uzattığında heyecanla tuttu, hiç bırakmaya niyeti yoktu. Avucuna beş lira tutuşturduğunu görünce bütün karlar o dakka eridi...

* * *

Âdem'e ömrünü ikiye böl deseler, anasına şımararak sokulduğu çocukluğunu bir kenara ayırır, gerisini inkâr

ederdi. Yeni bir yıl demek Âdem için, süregiden dertlerin bir yıl daha uzaması, babasının boş gözlerle ona uzun uzun bakmaya devam etmesiydi... Herkesin çerez yiyip tombala oynayacağı bu geceyi, televizyonda bok varmış gibi eğlenen insanlara bakıp geçirecekti. Pilavı ısıttı, tavuğu didip üstüne boca etti, sofraya bir ufak koydu. İlk yudumu Jale'nin uzak hayaline içti. İkincisine güzel bir sebep bulamadı, yine Jale'ye içti. Üçüncüsünü kafaya dikerken kapı çaldı. Elinde zerdeyle duran, yetmezmiş gibi gülümseyen akça pakça bir genç kız "Bunu annem gönderdi. İyi yıllar bu arada," dedi. Âdem çiçekli eteği içinde erken açmış kiraz ağacı gibi duran kıza baktı, kâseyi aldı ve kapıyı aralık bırakıp içeri kaçtı.

Hepsi bu

Huysuz biriydi Aysel. Girdiği yerde önce kusur arardı, sonra kimse kusuruma bakmasın edası takınarak gidip başköşeye kurulurdu. Desturla yanaşırdım yanına, lütfedip yer açardı bana. Misafir pek sevmezdi, biri fazla güldü mü zevzek bulurdu, diğeri yerine oturduysa onu huzursuz edip kaldırmak için elinden geleni yapardı. Geceleri film seyretmeyi severdi ama illaki Doğu Avrupa sineması olacak. Gerilime, aksiyona, boşlukları müzikle tamamlamaya çalışan yönetmenlere tahammülü yoktu. Öyle zamanlarda ya kıçını devirip uyur ya da kalkar içeri odaya giderdi.

Cazgır biriydi Aysel. İstemediği bir şeye mecbur bırakılınca çığlığı basar, apartmanı ayağa kaldırırdı. Evi istediği gibi kullanan o, barınan bendim. Geliş-gidiş saatleri çok önemliydi onun için. Geç kalmak, uzun tatillere çıkmak, eve sarhoş gelmek tahammül edeceği şeyler değildi. Ara sıra maruz kaldığı bu tür durumlarda tafrasından geçilmez, gönlünü almak kolay olmazdı. Bir küstü mü barışmak için türlü çeşit yollar denenmesinden de hoşlanmazdı. Meyveli yoğurtla yapılan kahvaltı ya da ton balıklı bir akşam yemeği, içini belki yumuşatırdı.

Aysel için alışmak, tekrarlanan şeylerin yeknesaklığıyla ilişki kurmak demek değildi. Aysel'in herhangi birine, bir şeye alışması için önce onu

hırpalaması, karşısındakinin dayanıklılığını enine boyuna ölçmesi şarttı. Direnmeyi bilmeyenlerin sevmekle de işi olmazdı ona göre. Sevdi mi şiddetli severdi. Oralar buralar aslında hep benim ama sen de fena bir insana benzemiyorsun, yaklaş yaklaş bakayım deyip kandırır, beğenmediği bir şey gördü mü de tokadı yapıştırırdı. Yav Aysel Abla ben n'aptım şimdi diye mızırdanmak, laf yetiştirmek, üste çıkmak da ayrıca yasaktı. Çünkü Aysel'i sevmek, aslen Ayselliğini sevmek demekti.

Haa, adamın hasından da anlardı hakkını yemeyeyim. Yalandan aşk oyunlarını hemen anlar, fazla top çevireni, lafı uzatıp sadede bir türlü gelemeyeni canından bezdirirdi. Sevgide bir kol boyu mesafe isterdi; yapış yapış, öpüş-kokuş cilveleri cıvık bulurdu. Haldır huldur sevişmelerin ayarını bozar, yumuşak dokunuşların yanına ilişip, nasiplenmeyi ihmal etmezdi. Şefkati sert bakışlarının, çatık kaşlarının arasında gizliydi. Yardım istenmediğinde yaklaşır, gecenin ortasına lök diye çökmüş kesif bir yalnızlığın içinden elini uzatırdı. Hatta altı yıllık ilişkimizde gözyaşımı yalamışlığı, sonra da "değer mi be kızım" diye söylenmişliği bile vardır. Galiba Aysel'le ilişkimizi, ona olan bağımı en iyi o geceler anlatır ama bazı bağlar da yazıya gelmez, dokunmak, koklamak, hissetmek olmadan her cümle düşük kalır.

Bir de gevezelikten hiç hoşlanmazdı Aysel. Yazarken, konuşurken sündürülmüş bir dil canını sıkardı basbayağı. Yazarken fazla bir "ama" varsa gelir tam üstüne oturur, kıçıyla ezerdi mesela. Ya da *"tabii ki öyle yapmadım"* gibi bir cümlenin "tabii"yetini bozardı. Şişmiş bir kendinden eminlik ya da "yazdım ama sorun

bakalım niye yazdım?"cılık hoşuna gitmezdi. Geceleri büyüyen kocaman yeşil gözlerini gözlerime dikip de karşılık bulamadığında anlardı "ama"sız bir yazının başına durduğumu... Yalnız kaldığında ise ortaya saçılmış gazetelerdeki katil kocaların, arsız hırsızların, pişkin yolsuzların gözlerini oyar, gövdelerini tam ortasından cart diye yırtardı. Sinirini yatıştırmak için bazı romanları sesli okurdum ona. Agota Kristof'un *Büyük Defter*'indeki ikizleri çok sevmiş, acımasız anneannelerinden çekmedikleri kalmayan çocukların hikâyesini can kulağıyla dinlemişti. Gülten Akın şiirlerinde uzaklara dalar, Didem Madak'la Ah'lanırdı.

Mutlu uyandığımız sabahlarda oyun oynardık birlikte. Koca göbeğini hoplatarak küçük bir topun peşinde koşmaya bayılırdı, ki onun da süresi belliydi; evin içinde biraz fazla fır döndüğümüzde hemen yorulur, dikkatini siyah takımları çekmiş kargaya, akşamdan kalma martıya çevirir, beni bir çırpıda unuturdu. Bu "Tamam, güldük bitti. Artık herkes işinin başına dönsün" demekti. Anlardım, anlaşırdık.

Benim uykuya gidişimle onun türlü çeşit rüyalardan dönüşü genellikle eşzamanlı olurdu. Bu maçın en çekişmeli, rakibin en dişli olduğu andı işte. Ki Ayşel "işte" lafına da gıcık olurdu ya, neyse... Yaz gecesiyse yatakta kendiliğinden dönen gölgemle kavga eder, yenişemediğinde diş geçirir, kış günü soğuğuna tutulduysak üşüdüm ayaklarına yatardı.

Kış deyince durdum. Kışın duruluyor ya belki ondan, belki de o gün ben durdum, sonra dünya durdu. Her gün gidip karşısına oturduğum günlerden biriydi o gün de. Kalabalıktan hoşlanmadığını bildiğim için odasındaki mıyırtıyı çatallı sesimle bölmeye, birkaç güne evimize

geleceksin, idare et, huysuzluk yapma demeye gitmiştim. Mahallenin veterineri bir haftaya kalmaz, düzelir demişti; alt tarafı böbrek yetmezliği teşhisi konmuştu ki Aysel'e yetememezlik diye bir laf zinhar edilmezdi. İnanmamıştık ikimiz de. Bunu da atlatacak, sonra birbirimizin üzerine atlayacak ve bu çok "seviyeli ilişkimizi" daha yıllarca sürdürecektik.

Burnumun direğini sızlatan odaya girdiğimde, geldiğimi anlayıp kafasını çevirdi sandım. Bakışlarını kapıya benim için bırakmış meğer. Bir notla birlikte: Şimdi bu halimi görünce benimki fazla kafaya takar, eve herkesi doluşturur; ağlar da ağlar. Orada burada birilerine biraz daha fazla sarılmak, sevilmek için beni bahane eder; hatta utanmadan beni insan yerine koyup arkamdan atıp tutmaya, birlikte geçirdiğimiz o meşum yılları yazmaya kalkar; aman ha! Sakın izin vermeyin. Benim adım Aysel. Ölecek kadın değilim ben. Biz onunla ayrıldık, hepsi bu.

Sürpriz

"Bir sayı söyleyin," dedi kapıdaki göbekli adam. Yataktan yeni kalkmış, pijaması kıçından düştü düşecek Hazar, hiç düşünmedi bile. "Beş," deyiverdi. Yıllardır bu adamı beklemiş, uğurlu sayısının ona bir gün hayatının fırsatını sunacağına inanmış da, o gün, bugünmüş gibi baktı adama. Adam merdivenlerin iki basamak altından içi dolu siyah bir çöp torbası çıkardı ve Hazar'ın daha önce hiç duymadığı, duysa da hayra yormayacağı bir kelimeyi ağzında sakladığı baklayı tükürüverir gibi söyledi: "Kazandınız!"

Hazar'ın uyandıktan sonra güne karışması, dışarıda baş döndürücü hızla olup bitenleri idrak etmesi her zaman zor olmuştu. Ağzından öylesine çıkan sayının hikmeti ya da adamın müjdelediği ne olabilirdi ki? Adam tangur tungur seslerle çöp torbasını ayağının dibine bırakırken, kelini okşadı, gömleğinin yakasını düzeltti ve önüne iki büyük, dört adet de küçük tencere koydu. Hazar'ın şaşkın bakışlarına cevaben, "Çelik abi, hepsi hakiki çelikten," diyerek sihirbaz selamıyla önünde hafifçe eğildi.

Hazar'ın yüzü ekşidi. Şu hayatta kazandığı tek şey altılı tencere seti miydi gerçekten? Bu şans dedikleri ne menem bir şeydi ki, elâleme evler, arabalar çıkarken kendisini tencerelerle avutmaya çalışıyordu. "İyi de, benim param yok ki," dedi donunu toplayarak. Adam

dünyaları bağışlıyormuş gibi bir gülümsemeyle, "Canım para mühim değil, bir senet yapacağız, altı taksitle ödeyeceksiniz," dedi. Hazar'ın kredi kartı borçları yüzünden Beyza'yla arası iyice bozulmuştu. Akşamdan kalmış kafasını şöyle bir kaşıdı. Beyza'nın "Doğru dürüst bir düzen kuramadık, bize ait hiçbir şey yok bu evde" diye başının etini yemesine karşı bu tencereler, kendini aklamak, ilişkilerini kurtarmak için çok doğru bir adım olabilirdi. Heves ve heyecanla adamın uzattığı kâğıdı üzerinde kaç para yazdığına, hangi şirkete ait olduğuna falan bakmadan hemen imzaladı. Kapora olarak cebinde ne kadar parası varsa verdi, kalanları nasıl ödeyeceğini daha sonra düşünürdü. Senetlerden birini alıp, kapıyı kapattı. Büyükten küçüğe doğru hepsini karşısına dizdi. Uzun zamandır ilk kez kendini başarılı hissediyordu. Beyza kim bilir ne kadar çok sevinecek, görür görmez boynuna atlayacaktı.

Akşama kadar Beyza'ya başka bir sürpriz daha düşünmeliydi. Mutfağa gitti, hazırlıklara başladı. Önce çürük mürük demeden domatesleri en küçük tencerenin içine doğradı, bu makarna sosu içindi. Diğerinde nohut haşladı, onunla ne yapacağını tam bilemiyordu ama eldeki malzemeleri kullanmak çok akıllıcaydı; hem yemeklik alışveriş için harcayacak para da kalmamıştı. Orta boy tencereye mercimekleri, daha büyüğüne fasulyeyi koydu. Makarnayı haşlayacak tencere büyük olmalıydı, yoksa çubukların kafaları dışarıda kalabilirdi. Altıncı tencerede de güzel bir tarhana çorbası yaparsa akşama sofrayı dört dörtlük donatabilirdi. Kendini takdir ederek uzandı. Gözlerini kapatıp Beyza'yı düşündü. Evdeki sessizlik o yokken daha çok huzursuz ediyordu Hazar'ı. Onun boyuna

söylenmesi, evin içinde her zaman kayıp bir şeylerini araması, duşta şarkılar söylemesi, uzun telefon konuşmaları yaparken ayak parmaklarına oje sürmesi, ah o anlarda bacaklarının arasına dalma isteği... Neyse şimdi sırası değildi, onu hayal ederek değil, onunla hayal kurarak sevişmeye saklamalıydı içindeki bu dalgalanmayı.

Hemen kalktı, yatağı yalapşap topladı. Ocaktakileri kontrol etti, hepsi Hazar'dan memnun görünüyordu. Televizyonun müzik kanalını açtı, doğa görüntülerine daldı, hani bıraksan öyle sabaha kadar döne döne sahile vuran dalgalar, mosmor açmış leylaklar falan derken oturduğu yerden kalkmazdı. Beyza da en çok bu huyuna sinir oluyordu ya yıllar içinde alışmıştı artık. O televizyonun karşısına geçtiğinde kendine Hazar'dan başka oyalanacak bir şey buluyordu neyse ki. Bir gün mutlaka Beyza'yı alıp şu televizyondakiler gibi bir sahile götürecekti. Yeni bir iş bulursa hayatları biraz düze çıkabilirdi. Neden olmasın? Hatta Beyza yana yakıla istiyordu ya, belki ileride çocuk da yaparlardı. Beyza'nın kıçına bakan, daha da ileri gidip sarkmaya çalışan şerefsize bir kafa koymasaydı hâlâ barda çalışıyor olurdu da, o duruma kayıtsız kalmak erkekliğine yakışmazdı. Mutfaktan yanık kokusu gelince koştu, nohutların susuzluktan gözleri belermiş, yeni aldığı tencerenin dibi kararmaya başlamıştı. Hemen ocaktan indirdi. Ne yapacaktı lan bu kadar bakliyatla?

Kapı çaldığında sofra nihayet hazırdı. Beyza evde uzun zamandır duymadığı yemek kokusunu içine çekerek sevgilisine baktı. Hazar, yakaladığı kuşu sahibinin önüne atan kedi edasıyla tencereleri gösterdi. Beyza tezgâhın üzerindeki kargaşaya, her yere sıçramış

yağ, sos karışımlarına bakıp yüzünü astı. Hazar elini kirden rengi dönmüş önlüğe silip, sevgilisinin dudağından uzun uzun öptü. "Bu gece bendensin," dedi sırıtarak. Beyza yemek masasını görünce, "Yoksa aldatıyor musun beni?" diyerek kuşkuyla geri çekildi bir an. Hazar yalandan bozulmuş gibi yaptı. Beyza gönlünü almakta gecikmedi; sıkı sıkı sarıldı ona. Demek artık çıkmıştı sevgilisi o karanlık kuyudan, demek artık kendisini de düşünecek hale gelmişti. Masaya oturdular. Hazar tencereciyle olan kısa alışverişlerini uzun uzun, köpürterek anlattı. Artık yavaş yavaş evimizi döşeyelim, yeter artık oradan buradan aldıklarımız deyince Beyza gülümsedi, sonunda Hazar istediği kıvama gelmişti. Makarna dışında çatalını neye attıysa boğazına dizildi ya, ucuz şarapla onlara da yer açacak bir yol buldu. Sonunda onun için bir şey yapmıştı, taş olsa yerdi. Çok seviyordu be, çok âşıktı Hazar'a.

Sonraki günler ve aylar Hazar'ın "normal bir adam olma" adını taktığı başarısız girişimleri, kötü iş görüşmeleriyle devam etti. Pes edene kadar az uğraşmadı, yalan yok. Sonunda yeni bir iş bulmak bir yana evden çıkamaz oldu. Hele sabahın köründe kapı zili cayır cayır çalıp da göz deliğinden göbekli adamı görünce altına sıçacaktı korkudan... Ödemelerin geciktiğine dair birkaç mesaj gittikçe tehdide dönmüş, adam kapıya dayanır olmuştu. Kapıcıya bile kapıyı açmayan, evin içinde mümkünse hiç ses çıkarmayan, Beyza'nın getirdiği sigara ve nevalelerle yetinmeye çalışan, korkak, kaçak bir adama dönüştü. O tencerelere bir daha elini sürmedi, çay ve sandviç yapmak dışında mutfağa neredeyse hiç girmedi. Sessizleştikçe ürkekleşti, endişeleri yüzünden gözüne uyku girmez oldu. Kaç kere

teklif etti Beyza, borç alıp senetlerin parasını öderiz, gerekirse tencereleri geri veririz dedi. Hazar dinlemedi. Bak Nevinler yeni eve çıkıyor onlara kakalayalım dedi, kabul etmedi. Hazar hayatının bütün anlamını, boy boy karşısına dizdiği, sadece ilişkilerini değil kendisini de kurtaracak "tencere seti alan adam olma" haline yüklemiş, normalleşme çabasıyla girdiği bu ağır yükün altında bir enkaz gibi kalakalmıştı. Kapı sesine ayarlı kalp atışlarıyla kendine de Beyza'ya da dünyayı zehir etti.

Üçüncü ayın sonunda sokağın başındaki bakkala gidebildi. Dönüşte siyah torbalı göbekli adamı görünce tam topuklayacaktı ki, bir izbandut ensesine yapıştı. "Sürpriz!" diye tısladı. Hazar'ın gücü, her köşe başında pıtrak gibi çoğalan, kendi ceza yasalarını uygulayan, tencereci görünümlü dolandırıcıların palalı hücumuna yetmedi. Beyza'nın koklamayı en çok sevdiği yerde derin bir yarık açıldı. Çöp tenekesinin yanına düştüğünde adamlar çoktan toz olmuştu.

Cenazede o güne kadar arayıp sormayan, sürekli meşgul oldukları için bir türlü kapısını çalmayan ne kadar arkadaşı varsa geldi, Hazar'ı iyi bildiklerini haykırdılar, borç isteğini "Valla abi bende de yok" diye geri çevirenler haklarını helal ettiler. Sonunda tencere seti almayı akıl edebilen bir oğlu olduğu için sevinen ama sevinci kursağında kalan Melahat Hanım, ağlaya ağlaya o tencerelerde helva kavurdu, Hazar'ı bulan çöpçüler başta olmak üzere bütün mahalleye dağıttı. Beyza kendini yatak odalarına kapattı. Hiç âdeti değilken Hazar'a ait her şeyi karıştırmaya başladı, sıra bilgisayarına geldiğinde "bir gün" dosyasını açtı ve yüzüne dünyanın dört bir yanından dalgalar vurdu.

Ayaklarını uzattı, en beğendiği sahilde uzun uzun oturdu.

Başkalarının hayatı

Eskiden mutlu bir hayatım vardı; her sabah yatağın sağından kalkmayı, başucumdaki bardaktan su içmeyi, kahve makinesine basıp, balkondan şehri selamlamayı severdim. Az sonra sen kalkardın; gözlerini ovuşturarak yanıma gelir, geceden kalma ılıklığını yüzüme sürer, boynumdan usulca öper, giderdin. Pijamalarını hemen çıkarır, güne benden önce hazırlanmak için acele eder, kahvelerimizle birlikte dönerdin. Her sabah sana anlattığım rüyalarımı kıskanırdın; nereden buluyorsun nasıl görüyorsun bunları, ben yattığım gibi kalkıyorum, sen gece benden habersiz sinemaya gitmiş gibisin derdin. Gülerdik, sonra susardık. Nasılsa kahvelerimiz bitince mutfağa geçecek, kahvaltı hazırlığını birbirimize sürtünerek yapacak, muhabbetimizi masaya taşıracaktık. Acelemiz yoktu hiçbir şeye. Senin işe gidiş saatin, benim evde geçireceğim vakitler planlı programlıydı.

Alışkanlıklarım da hayatım gibi ikiye bölünmüştü; senle olanlar, sensizken bildiklerim. Yemeğe katılacak biber salçasının ölçüsü, portmantonun sol tarafında ayrılan boşluk, diş fırçasının, havluların, terliklerin, kül tablalarının yeri, televizyon karşısında oturulan koltuk, kanepenin şişmiş minderi... Her birinin üzerinde adın yazılıydı sanki. Sen bu evde yokken ne yaptığımı unutmuştum, sen gidince hatırladıklarım da akşam

saatlerine kadar kendimi eğleme turlarıydı. Cımbızla aynanın karşısına geçmek, bilgisayardan gazeteleri taramak, yakın arkadaşlarla telefon konuşması yapmak, yarım kalmış kitapları okumak, ağız tadımıza uygun yemekler pişirmek ve seni beklemek. Havanın kararmasıyla evin aydınlanması bir olurdu sen gelince. İşyerindeki dedikodulara girmezdin; benim de gün içinde sana anlatacak kadar biriktirdiğim hikâyelerim pek olmazdı. Yine de ne konuşurduk da bitiremezdik yatana dek... Kıkırdayarak, sevişerek, sarılarak geçen gecelerin adını ben huzur koymuştum, sen atalet. Gittikçe birbirine benzeyen günlere sen monoton demiştin, ben akış...

Kavgasız, gerilimsiz bir birlikteliğe ben şükrederken sen sıkıntıdan patlıyormuşsun meğer; evden çıkarken boynuma sarıldığında boğacaksın dur diye geri çekilmiştim de, insan sevdiğini boğar deyip gülmüştün, son sözlerin pek bir mesaj içeriyormuş da anlayamamışım. Ben sensiz nefes alamam diyordum, sen benleyken aynı durumdaymışsın, ne yazık. Ortak bir hayatın gizli sözleşmesi birbirine benzemek değil, birbirinin adımlarına, yaşantısına ritim uydurmak sanıyordum; onu da ben kıçımdan uydurmuşum belli ki. Duyduğuma göre keyfin sıhhatin yerindeymiş, hayata geri döndüm diye dolanıyormuşsun ortalıkta.

Ben de döndüm hayata. Ama benimkine değil, başkalarınınkine. Artık üst kattakilerin topuklarına basa basa çıldırtan yürümelerine göre yapıyorum akordumu. Bebekleri Su her sabah altıda ağlayarak uyanıyor, ben de annesiyle kalkıyorum; o meme verirken ben kahvemi hazırlıyorum, biliyorum ki kırk dakika sonra büyük oğlan Deniz de uyanacak ve evin içinde koşmaya, bir

koltuktan diğerine zıplamaya başlayacak, babası avazı çıktığı kadar bağırınca bebek yine ağlayacak, karısı Güneş bağırma diye bağıracak, sonra Deniz de kardeşine eşlik edecek. Evde bağırtı ve ağıt aynı tonda aralıksız sürecek. Tam sekize on kala Güneş, bebeği bakıcıya emanet edip, kocasına küfrederek çıkacak. Topuklu ayakkabılarıyla attığı her adım beynimde bir delik daha açacak. Koca kendi işinin patronu olduğu için önce şirketini arayacak, karısına höykürdüğü yetmezmiş gibi sekretere de şarlayacak. Bir sebep olması gerekmeyecek, ne demek canım daha mail gelmedi diye başlayacak; ben dün sana demedim mi diye devam edecek. Telefonu Allah hepinizin belasını versin diye kapatacak, sonra boşuna para ödüyorum bunlara, eşşek yüküyle maaş veriyorum, atacam ulan hepsini, kapıya koyacam şerefsizim diye başlayan yeni bir telefon konuşmasını finans müdürü Tarık'la yapacak. Tarık henüz yolda olduğu için hafif bir suçluluk duygusuyla alttan alacak, ama "bizim bey" aldırmayacak! O sırada Deniz babasının üstüne atlamaya hazırlandığı için tokadı yiyecek de Tarık kendini anca kurtaracak.

Dokuza çeyrek kala "bey", bakıcı Hamiyet'in hazırladığı kahvaltısını yapacak. O mutfaktayken Hamiyet çaaaay diye bağırdığı için ben uzun süre ağzıma tek lokma atamayacağım, sofrada Hamiyet'in Deniz'e krem peynirli sandviç yedirme çabası, Deniz'in isyanı, babanın feveranıyla sonuçsuz kalacak ve saat tam dokuz buçukta Deniz, benim karşı dairedeki komşum, babaannesi Nigar Hanım'a postalanacak. Nigar Hanım, Deniz'i her sabah olduğu gibi çıngıraklı bir neşeyle karşılayacak, gel lan haydut diyecek, eşkıya

mısın sen diye kafasını okşayacak, Deniz sağa sola tekme atmak için daha bir cesaretlenip Nigar Hanım'ın karnına bir tane koyacak. Fakat Nigar Hanım'ı neşesinden hiçbir şey alıkoyamadığı için ayy öldüm ben, yetişin a dostlar diye apartman boşluğuna doğru bir çığlık atacak. Onun bu yalandan ölümünün gerçek olmasını dileyen benim gibi "sakinler" o sırada elbette kapının dürbününde dört gözle sonucu bekleyecek; karın boşluğuna alınan ikinci bir yumruk ve kapının çaaaaat sesine kadar!

Saat tam onda "bey" işe gitmeye hazır ve nazır olduğu için Hamiyet çok sevinecek ve o gittikten on dakika sonra elektrik süpürgesini açacak. Bütün koltuklar sürüklenerek yer değiştirecek, bütün kilimler evin çeşitli pencerelerinden önce sarkıtılacak, sonra benim açık cama denk gelecek şekilde silkelenecek. Hamiyet telaşından mutlaka bir sehpayı devirecek, Deniz'in küçük motorunu oradan oraya taşıyacak, ayağına takıldı mı herkesin yokluğunda tekme savuracak, hızını alamayıp yatak odamın bulunduğu yere fırlatıp atacak. Saat on ikide Hamiyet'in Başakşehir'de oturan ve görümcesinin baktığı çocuklarıyla görüntülü telefon konuşması başlayacak. "Annem nörüyonuz?" diyecek Hamiyet, çocuklar pek yüz vermediği için görümce girecek devreye; bunlar huysuzlanıyor Hamiyet, bilmiyorum ki nasıl olacak böyle diye sitem edecek. Ben de bilirdim ajansa yazılıp dolarla maaş almayı, çocuklarımı da birilerine yıkmayı ama insanlık işte diyecek; abimin hatırı, çocukların şu hali olmasa... Hamiyet hiç alttan almayacak; ne parayı kırışmaktan, ne abisinin adam olsaydı da onu çalıştıracağına evine baksaydı'dan dem vuracak. Kısmet ablacım diye

geçiştirecek, canım çıkıyor valla diye kendine acındıracak. Yapılacak iş değil de neyse ki dolar artıyor, üro olmuş bilmem kaç, üç tane çocuğa bakmak kolay mı, senin olmadığı için anlamazsın, çok zor valla çok zor diye görümceye kapak olacak cümleler kurup telefonu şak diye kapatacak. Çocukların görüntüsü görümcenin arkasında çoktan kaybolacak! Hamiyet canıma minnet diyecek, konuşsaydık şimdi anne gel diye tuttururlardı, görümceme de bahane çıkardı. Baksın işte oturduğu yerde! Bir kahve molası verecek Hamiyet, kendine hediye. Balkona çıkıp tüttürecek, benim de canımı istetecek. Hamiyet yukarıda ben aşağıda kahvelerimizi hüpletirken, dumanlarımız havada toslaşıp dağılacak. Deniz eve ne kadar geç gelirse, babaanneyi ne kadar yumruklarsa o kadar iyi diye düşüneceğiz ikimiz de. Birazcık sessizlik ikimize de iyi gelecek. Hamiyet'le aramdaki gizli ortaklığa şükrederken ben ikinci sigaramı yakacağım, Hamiyet bu kadar yeter, şimdi damlar haylaz diye tedirgin olacak.

Akşam yemekleri çok ama çok uzun olacak, ya kız kusacak ya Deniz tabağına tükürecek. Hamiyet dolgu topuklu terlikleriyle ikide bir bez yetiştirmek, çocukları banyoya taşımak için helak olacak. Güneş'ten daha çok çalışıp, daha fazla yorulduğunu iddia eden "bey" kılını kıpırdatmayacak, Güneş de ona inat oralı olmayacak, olan yine Hamiyet'e olacak. Deniz anasıyla babasının dikkatini biraz olsun çekmek, kardeşine gösterilen ihtimamdan bir parça koparabilmek için yine ortalığı yıkacak, saat 22.45'te artık takati kalmayacak. Hamiyet kardeşiyle onun yan yana yataklarının arasındaki divana uzanacak ve şu bi zıbarsın da ben de azıcık kestireyim diye dua ederken, içeride karı-koca kavgası

başlayacak. Deniz gözünü tam kapatacakken açacak, Hamiyet oğlanın kafaya terliği geçirmemek için ya sabır çekecek...

Çok tuhaf, sen varken benim hayatımda bu sesler yoktu, üst kattakiler hep oradaydı ama seninle o kadar doluydum ki, bir gün bile bu rutini takip etmedim, senle ya da sensiz saatime hiç bakmadım. Akış dediğim işte buydu; içinden geçtiğimiz, geçerken neşelenmeyi bildiğimiz, taşa taşa coştuğumuz, yan yanalıkta bir benzerlik bulduğumuz ve benim hiçbir yaşantıya benzetemediğim bir özgünlük, özgürlük, severken başa gelen cinsten bir göz kamaşması, mutlulukla uyuşma hali. Keşke bu sesleri birlikte duysaydık da, evlenmeye neden zinhar karşı olduğumu, çocuk hiç ama hiç istemediğimi anlasaydın. Belki de sen hepsini duyuyordun da ben her şeye sağırdım. Bir tek insana kulak kesilmek, göz kulak olmak nasıl da parçalıyormuş bedeni, şimdi başkalarının hayatıyla tamamlamaya çalıştığım şeyin metal soğukluğunu atmak için her gece daha çok sarılıyorum yastığıma, ha artık sol tarafta yatıyor, su içmek için gece yarısı mutfağa gidiyorum. Sırf evin bu ıssız haliyle yüz yüze geleyim de, gözlerimi hiç kaçırmayayım diye temrin yapıyorum.

Elbette her şeyin bir sonu var sevgilim, ama benim başkalarına hizalı hayatımın sonu maalesef hiç iyi bitmedi. Biliyorum hiç merak etmiyorsun fakat yine de anlatacağım; bir gün marketten dönerken apartmanda bir çığlık duydum. Nigar Hanım'ın çığlığıydı bu ama alıştığım gibi değildi. Nigar Hanım'ın çığlığı yanıyordu, ta apartman girişine kadar bütün binayı kavuracak cinsten. Elimdeki torbaların ağırlığına aldırmadan nasıl çıktım bizim kata bilmiyorum. Hamiyet'le Nigar

Hanım'ın götü yan yana gelince polis barikatından hallice olmuştu. İkisi de yarı beline kadar sarkmış, boşluğa açılan pencereden aşağı bakıyordu. Cevabını bile bile sorulan o gereksiz ne oldu'larla yaklaştım. Nigar Hanım, acının belireceği yerlerin izlerini daha geçen hafta dondurduğu için gözlerindeki yaşla anlatabildi ancak: Deniz, Deniziiiim gitti! Hamiyet'e baktım, zifiri bir pişmanlık ve suçlulukla dizlerini döverek çocuk düştü, düştü çocuk diyerek kafasıyla boşluğu işaret edip durdu.

Torbaları yere atıp, ikisini de ortadan yardım. Deniz örümcek ağlarının pis su borularına sarıldığı ve tam bittiği koyu karanlıkta bir nokta olmuştu. Kıpkırmızı bir nokta. Bir koltuktan diğerine atladığında beynimin içinde davullar çalan küçücük, ufacık, zıp zıp Deniz... Babaannesinin haydudu, babasının belası, Hamiyet'in kamburu, anasının biriciği Deniz, elektrik süpürgesi çalışırken gizlice kaçmış evden, bacak kadar boyu zile yetişmediği için kapıyı bir-iki tekmelemiş duyuramamış, sonra kapının hemen yanında açık duran ve boşluğa bakan pencereye bir kumru konmuş, kışşt demiş kumruya gitmemiş, kışşt kumru, kıpırdamamış kumru. O dakka Deniz kumru olmuş, kumru mıh!

Nigar Hanım'a da Hamiyet'e de beş basacak tonda anırdım! Nereye uçtun Deniz? Nereye? Niye? Zınk diye yuttular sümüklerini, sildiler gözyaşlarını, kapadılar kapıyı yüzüme. Bir hafta sonra da apar topar taşındılar. Şimdi gece, şimdi sessizlik tam deminde. Gölgeler sahibini arıyor evde, eşyalar kıs kıs gülüyor halime. Sabaha kadar güzel bir sebep, sessizliğin en kadim sorusuna acilen bir cevap bulmalıyım: Ben şimdi kimin hayatını yaşayacağım?

İki sabun bi ilif

Dağ gibiydi benim babam. Ha Everest ha o. Araştırdım, soruşturdum, dünyanın en yüksek dağıyla babamın sırtını kıyaslamak için derin incelemelerde bulundum ve sonunda emin oldum, babamla Everest yan yana dursalar, omuz omuza poz verebilirlerdi. Bendeki en heybetli fotoğrafıyla kıyaslayınca yanılmadığımı anladım. Ne güzeldi dağ gibi bir babaya sahip olmak, ne güzeldi kim bilir onun en tepesi. Ama hiç zirveye tırmanmaya meyletmedim, hep eteklerinde dolaştım. Bir de sırtını dikizledim küçük bir kapı deliğinden. Çünkü arkası dönüktü. Çünkü çıplaktı. Ve çıplak bir babayı dikizlemek hem ayıp hem günahtı. Çünkü annem her pazar önüne kalkan olurdu. Çünkü annem dediğim de kıçının yarısı kadardı ve o da boyuna kadraja girip girip çıkardı.

Çocukluk bu ya, her pazar günü evimize bir evliya geliyor sanıyordum. Adı Hacı Şakir'di. Onun elinin değdiği her şey kutsaldı. Kafana zınk diye vurulan sabun, tenini tımarlar gibi sırtında gezinen ve o zamanlar adını ilif diye bildiğim (annem i harfini işaretparmağı gibi kullanır, gerekli gereksiz her şeyin başına koyardı) orlondan yapılma bez, dona doldurulan namaz eteği, banyoda yanan soba, kurnada gezinen tas, oradan şarıl şarıl ve sıcak sıcak üstüne boşalan su; hepsi Hacı Şakir Efendi'nin hikmetiydi. O olmasa biz bok

içinde yüzerdik. Onu törenle karşılamadan önce yunmak, arınmak ve sırayla büyüklerin ellerinden, küçüklerin yanaklarından öpmek farzdı. Ekranım küçük olsa da dert etmezdim, babamın sırtı vardı ulan, dağ gibiydi. Hem belki o sıcaklıkta annemle kanları birbirine kaynar, aşkları köpüklenir, babamın sırtından çıkan kalıp kalıp kirler gibi önüme düşerdi. Bu dikiz anları bir infiale sebep olmasın, evin ahalisi televizyon başına üşüşsün diye beklerdim. Nasılsa altmış ikinci dakikada esas kadın ya da esaslı olmayan adam dudağını diğerine yaklaştıracak ve görüntü kararacaktı. O zamana kadar annem babamın sırtını iki sabun, bir ilifle halleder, babamı suda yüzen kurna tası gibi kendi haline bırakırdı.

Onlar üstlerinden buhar tüte tüte banyodan çıktığında, biz çocuklar annemizi yanakları pembe pembe, babamızı beline bağladığı peştamalle karşılamak için hazır olda dururduk. Hakikaten ulvi adamdı şu Hacı Şakir, kokusu hepimizin üstüne siner, floresana taş çıkartan ışığıyla nurlanırdık. Aile saadetimiz babamızı karşılama törenine kadar sürerdi. Bu tören aynı zamanda yat borusunun öttüğüne işaretti. Yatakta uykumun gelmesini bekleyeceğime bu kez karşı apartmandaki yarı aralık perdeden devam eden hayatları izler, bizimkiyle kıyaslardım. Onlar ne pis insanlardı öyle, pazar günü de yıkanılmaz mıydı, demek ki Hacı Şakir her eve değil, sadece bizim eve geliyordu. Gururla uyuyabilirdim. Hem karşı pencerede olaylar hiç gelişmiyor; evin babası bacaklarını ayırarak oturuyor, karısı uyuklayarak televizyona bakıyor, sıkıntıdan patlamak üzere olan oğulları ikide bir salona girip her yere çarpa çarpa dolanıp çıkıyordu. Demek onların

oğulları istediği saatte uyuyacak kadar özgürdü, pislerdi ama mutluydular da sanki.

Gözlerim uykuyla kapansın, beni güzel rüyalara uğurlasın diye penceremden yıldızlara bakardım; her birinin üzerimde çok emeği vardı. Çünkü vaatlerini tek tek yerine getirmeleri için söz almıştım. Bir yıldız kayınca sınıfımı birincilikle geçtim, diğeri istediğim mor çiçekli bisikleti kapıma bırakıp gitti. Sağ olsunlar. Ay da büyürken çok dinledi beni. Her dolunayda mutlaka sözleştiğimiz yere gelir, beni beklerdi. Babamı yıkanırken dikizlediğimi bilen tek arkadaşım oydu. Annem kadınlar sevdikleri adamları yıkar, paklar diye boşuna dememişti. Ben de bir gün birini seversem ama çok seversem... Neden olmasındı?

Ben kuzenim Ömer'i seviyorum. O zaman ben de onu yıkarım, ne var. Gel lan Ömer, gir şu banyoya dedim. Ömer dudağının üzerinde siyah siyah çıkan iki-üç tüyü yaladı, kömür karası gözlerini kırpıştırıp, düşündü. Niye ki demeye kalmadan, ittim içeri. Hadi soyun bakalım. Ömer'in eli hemen kemerine gitti, kendini geri çekti. Manyak mısın kızım derken gözleri mi doldu bana mı öyle geldi bilmiyorum. Manyak değilim, seni çok seviyorum. Bunun için yıkayacağım seni korkma dedim. Olmaz beni annem yıkar hep dedi. Hah işte, gördün mü o da sevmese yıkamaz, demek ki neymiş kadınlar sevdikleri adamları yıkarmış. Hem size pazarları Hacı Şakir geliyor mu söyle bakalım. Yok, biz tanımıyoruz onu dedi Ömer, dudakları titremeye başladı. Sen Allah'ın şanslı kulusun canım Ömer; bugün annemlerin çarşıya gitmesini, bizim seninle baş başa kalmamızı ve Hacı Şakir tarafından kutsanmış bir evde olmanın fırsatını iyi değerlendir. Otur önüme. Tam kaçacaktı,

kapıyı kapatıp dikildim karşısına. Korkma Ömer, sevilmekten korkma. Hiç canını acıtmam ki ben senin, ilifi annem gibi sert sert değil, böyle kuş gibi gezdiririm teninde, şu diken diken olmuş saçlarını yumuşacık yaparım, hı, güzel olmaz mı? Olmaz olmaz diye bağırdı Ömer, elini kapının kulpuna attı, tam çıkacakken itiştik biraz ama canını yakmadım. Peki sen beni seviyor musun, söyle bakalım dedim. Seviyorum kızım, çok seviyorum deyince bluzumu çıkarıp attım önüne, fındık kadar memelerimle karşısında durunca elini çekti kapıdan, gözlerini kaçırdı. Madem sen de beni seviyorsun, o zaman adamlar da sevgilerini göstermek için kadınları yıkamalıdır; hadi bana ispat et dedim. Hem sevmek karşılıklı olmalı değil mi? Tam eteğimi de çıkarıyordum ki Ömer yalvararak engel oldu. Tamam tamam yıkayacağım söz ama bi tek saçlarını yıkarım, gerisine karışmam dedi.

Atkuyruğumu büyük bir zafer kazanmış kraliçe edasıyla çözdüm, lülelerim omuzlarıma döküldü, Ömer'in dudakları kurudu. Kurnaya doldurduğu sıcak suyu lavaboya eğdiğim kafama tas tas dökmeye başladı. Aşağıdan sesleniyordum, güzel yıka saçlarımı Ömer, bırak tası saçlarımı köpürt, azar azar su dök, iyice durula, kepek olur sonra. Ne dediysem yaptı, ağzını açmadan, aceleye kaçmadan. İkimizi de yerimizden hoplatacak baba kükremesi olmasaydı saçlarım pırıl pırıl parlayacak, bu banyo kardeşliğimiz sonsuza kadar aramızda kalacak, belki de Ömer'i hiç kaybetmeyecektim.

Babamın marangozhanesi iki sokak ötemizdeydi. Çok nadir de olsa öğlenleri bir şeyler atıştırmaya, azıcık kestirmeye gelirdi. Beni üstü çıplak, Ömer'i işinin ehli

havalarında banyoda yakalayınca dünyası başına yıkılmış, bir daha benim yüzüme asla bakmayacakmış, annem kadın olsaymış bana bu terbiyeyi baştan verirmiş, bir daha değil Ömer, sülalesi bu eve adımını atamazmış! Ne karşısında ağlayan annemi teselli edebiliyor, ne de babama derdimi anlatabiliyordum. Bir şeyden utanmam gerekiyordu ama sevmekten utanılır mıydı hiç? Sofraya oturmam yasak olduğu için erkenden yatağıma yatıp henüz görünmeyen yıldızları aradım, karşı apartmandakilerin perdesi kapalıydı, ay da yoktu, gökyüzünün de benim gibi keyfi kaçmıştı anlaşılan. Yorganı üzerime çektim, el fenerimi açıp kendi gökyüzümü yarattım, köşesine de dolunayı kondurdum; ayak parmaklarımla bir-iki şimşek çaktırdım, yağmur yağmaya başladı yatağımın içine.

Sonraki günler babamın gönlünü almak için çok uğraştım, didindim. Bir babanın susması, o sessizliğin evin her yerine yüksek gerilim hattı olarak çekilmesi demekti. Resmen sessizliğiyle mayın döşemişti babam eve. Yanına azıcık yanaşsam havaya uçacaktım. Odama can havliyle kendimi atıyor, ona kuracağım güzel cümlelerimi yazıp yazıp siliyordum aklımda. O zamanlar daha hamurdan oyuncaklar yoktu gerçi ama ben kendime göre icat çıkarmış, babamdan türlü çeşit hamur adamlar yaratmıştım zihnimde. Bazısını elimde un ufak ediyor, bir diğerinin kaşını gözünü damak tadıma göre yoğuruyor, yunup sevilecek kadar biçim veriyordum. O gün hamurumdan en şahane babayı avucuma alınca bir cesaret dikildim karşısına; benim hayatımda yıldızlar kadar, ay kadar önemli bir de dağ var, o dağ sensin babam dedim. Ne olur atma beni eteklerinden, bırak kıvrılayım şuraya. Hem biliyor

musun sen Ağrı, Erciyes, Nemrut değil (hepsini ezberlemiştim elbette) Everest'imsin benim. Başına kar yağsa, kartallar etrafında uçuşsa, en şiddetli depremler olsa bile sen yıkılmazsın. Hem ben Ömer'i... Bir daha asla ağzına alma onun adını diye kükredi yeniden. Utanmadan benim evimde seni banyoya kapatıyor ahlaksız diye bağırdı kalkıp gitti yanımdan. İtiraf edemedim elbette Ömer'i banyoya benim kapattığımı, asıl benden utanması gerektiğini. Babam benden utanıyordu da ben kendimden hiç. Demek ki iki kere suçluydum ama zırnık suçluluk hissetmiyordum. Bir anlatabilseydim, ahh.

O ah ki camide saf tutmuş koca koca adamların arasında anasının eline sımsıkı yapışan Ömer'i görünce vurdu kafama en çok. Okulların tatil olmasına bir hafta kala babamı marangozhanesinde talaşların arasına iki seksen uzanmış halde buldular. Bir pazar günüydü yine ve bu kez Hacı Şakir ortalarda yoktu. Caminin arka tarafında babamı yıkadıklarını söylediler; annemden ve kardeşlerimden kaçarak gittim. Zaten hiçbirinin benim yokluğumu fark edecek hali yoktu, yarı aralık kapının önünde durdum. İçeriden sabun yerine küf kokusu geliyordu; ıslak mermerin üzerine düşen her bir su damlası havada çürüyor, babamın tenine değmiyordu sanki. Koca Everest gözümün önünde yıkılmış, şu tanımadığım adamların eline teslim olmuştu öyle mi? Büyüyünce ona her şeyi anlatacaktım, niye beklememişti beni? Ben büyümeden o yaşlanmadan nereye gitmişti? Ömer'in bir suçu yoktu baba, demek için çok geçti biliyordum ama yine de keşke Ömer'in günahını aldın, bari şuraya bırak, ben onu da taşırım diyebilseydim. Birbirimizi biraz tanısak, ben iyice

büyüsem belki ikimiz Everest'e giderdik, sizin yan yana fotoğrafınızı çekerdim, hatta baharsa kırlarda dolaşırdık, belki bir meyhanede baba-kız iki tek atardık, beni bekleseydin, beni dinleseydin, beni anlasaydın bütün bunlar gerçek olmaz mıydı? Şimdi düşünüyorum da ben mi kendimi kandırmıştım yoksa annem mi beni? Hani kadınlar sevdikleri adamları yıkardı. O niye içeride değildi, dağ gibi babamı şu suratsız adamların eline bırakmıştı, sonuçta iki sabun bir ilife bakardı.

Fidan'ın boynu

Gözümü açtığımda yanımdaki etajerde bir kızılcık reçeli kavanozu duruyordu. Kapağını açayım da şu üstüme sinmiş sidik kokusu gitsin diye düşünsem de kızılcığa kıyamadım. Ben onu koklayacağım diye o kendi özünden kaybedecekti. Zar zor da olsa doğrulabildim, sırtıma yastıklardan birini almak için yekinirken yardım etmeye kalktı, elimle öteledim. Konuşmak gelmiyordu içimden, halim de yoktu gerçi. Ne söyleyecektim ona, ne anlatacaktı bana? Kızılcıklar olmuş, kavanozlara dolmuş, utanmadan başucuma konmuştu. Ondaki suskunluğu mahcubiyetine yormak için kendimi hiç zorlamadım. Bıraktım her şeyi kendi bildiği iç âlemine. Burada böyle yatarken başka yapabileceğim bir şey de yoktu zaten.

Ağzında bir şeyler geveliyordu ama onu dinlemiyordum. Ne dediğiyle ilgilenmeyeli çok olmuştu. Nicedir ben ona sağır, o bana kördü. Hele burada yatarken, bu haldeyken, onu anlamaya çalışmak için kalbimi hiç yoramazdım. Yine de içimden gelmedi değil; ah seni anlamak, yaptığın her boka güzel sebep bulmak, seni yanımda tutmak için harcadığım zamanı ipe dizsem Çin Seddi'nden hallice olurdu.

İşte şimdi buradayım; sağımda kızılcık reçeli, karşımda bana bakarken arkamdaki duvarı nişan alan, boşluğa meyyal gözleriyle bir türlü kendine

inandıramamış Salih. Yanımdaki yatakta çaktırmadan bizi dikizleyen Kadriye Abla. Kolumu kaldıracak gücüm olsa, neler neler yapardım ama yok. Gücüm yokken ben bir hiç miyim, güçlüyken nasıldım; çok mu sevilesi, çok mu hayran olunası, çok mu kadir kıymet bilinesi. Hatırlamıyorum o günleri, o günlerdeki beni. Salih de varlığıyla yardımcı olmuyor doğrusu, göreve gider gibi gelmiş kurulmuş karşıma. Ne zamandır yanımdaki sandalyeye tüneyip de beni seyrediyordu kim bilir? Gözlerim de ona bakma alışkanlığını yitirmiş, yüzünde daha önce hiç fark etmediğim çukurları seçmişti.

Yine de Salih'i yarım kollu mavi gömleği içinde, gıdısıyla göbeği arasına sıkışmış bir virgül gibi görünce içim ezildi. Birlikte kurduğumuz evimizde uyanmışım da, bana kahve getirmiş; yüzüme, geceden kalma çapanoğlunu arayarak bakıp sabahı zehir etmiş gibi bir mide ekşimesi... Gerçi o zaman günaydın derdim, evimizin ve Salih'in yüzü suyu hürmetine; şimdi yekten aynı yüze seslenmek istiyorum: Varken yoktun, yokken var olmaya çalıştın. Değil şu reçel, kızılcık bahçesi bahşetsen affetmem seni.

Neyse ki uzun nedamet getirmeler, beni için için delirtmeler olmadan ziyaretçi saati doldu da kalktı gitti Salih. O kapıya kadar yürürken bunca yıldır görmediğim kamburunu fark ettim. Ben burada yatalı beri çıkmış olamazdı ya, kambur dediğin yaşantı yüküdür; ha deyince sırtında bitmez insanın. Giderken fısıltıyla "Yine gelirim," dedi de duymazdan geldim. Keşke gerek yok, deseydim. Gelme, hatta bir daha hiç karşıma çıkma. Mevzu uzayacak, o lanet güne geri dönülecek, yaram azacak, sinirlerim tepeme çıkacaktı. Yüzümdeki ifadeden, ona bakmadan konuşmamdan,

kavanoza elimi bile sürmeyişimden anladıysa ne âlâ. Hem her şey söylenmeli mi, beden de ima etmez mi?

Kadriye Abla, halimden anlamış olacak ki, Salih'in boş bıraktığı sandalyeye geldi çöktü, cücük kadar cüssesiyle bağdaşını kurdu. Ee dedi, bu o mu? Konuşmaya mecalim olmadığını Kadriye Abla da anlasın diye kafamı salladım, çok uykum var deyip döndüm arkamı ama nafile. On saattir uyuyorsun yalan söyleme, kalk gezinelim azıcık deyip dürttü. Ağrım var, uykum var, halim yok dediysem de dinletemedim. Koluna girdim, adımlarını benimkine denkledi, yavaş yavaş koridor boyunca yürüdük. Kadriye Abla'nın çalçeneliği "zihin kuşlarımı" ürkütmeye yetmişti. Dereden tepeden, tafsilatıyla anlattığı hiçbir hikâyeyi sonuna kadar dinlemiyor ama böylece kendimi dinlemekten kurtuluyordum. Yoruldum Kadriye Abla, çok yoruldum deyince manasızca kahkaha attı. Şimdi mi, genel mi sorusunu ağzında şapırdatarak. Bu kadar coşkun bir alaya kayıtsız kalmayayım da gönlü olsun diye gülümseyip tısladım: Genel.

Gece hep aynı kâbusun göğsümde göllendirdiği terle, öfkeyle açtım gözümü. Odaya vuran ışık, yanımda yatanların yüzlerini iyice acılaştırmıştı. On beş gündür hep o âna, o güne gidiyor, boynuma yapışan o elden, böğrüme yediğim o bıçak darbesinden kurtulmak için boğuşarak, boğularak, can havliyle geri dönüyordum. Kendimi suçlamak, Salih'e öfkelenmek, Erdem'e kükremek biteviye yiyip bitiriyordu beni. Biri kıskançlığından diğeri aşkından canıma kastetmişti. Kimi kime şikâyet edecektim? Bir tane canım var, evet arzularım da var, evet hayallerim de var ama bu ikinize birden yetmez Erdem. Salih beni bırakırsan ölürüm

tehditleriyle eteğime yapışıyor, sen her şeyi bırak gel diye buyuruyorsun. Ben ne yapacağımı bilmiyorum, inan ki bilmiyorum diyerek çığlıklar atıp, tırnaklarımı Erdem'in etine geçirmiş, merhamet dileyerek bakmıştım. O sırada, sutyenimden taşan memelerim iştahını kabartmış olmalı ki, itişmeyi sevişmeyle nihayetlendirmeye kalktı, iyice midemi bulandırdı. Hırsımı alamadım, tekme tokat girişti̇m Erdem'e. Sonunda dayanamadı, bu böyle olmayacak, hadi gel, yürüyelim azıcık diyerek dışarı çıkardı beni. Sağımı solumu ne kadar toparladım, ne haldeydim hiç bilmiyorum. Ama ilk defa yan yana ve kol kola yürüyorduk Erdem'le. Gizlediğimiz aşkın umuma ilan zamanı gelmişti demek, ne olacaksa olsun hissiyle çıkmadım kolundan, daha da sıkı kavradım, başım dik, aklım netti artık. O gece Salih'e her şeyi itiraf edecek ve onu terk edecektim.

Ganyan bayisinin oradan döndüğünde telefonla konuşuyordu, nereye yetişmeye çalışıyorsa artık, hızlı hızlı yürüyorken bizi görünce zınk diye durdu. Erdem kolumdan çıkmak için hamle ettiyse de izin vermedim, yok öyle yağma Erdem. Madem bu bir ilan, yan çizemezsin demekti bu ve bal gibi anlamıştı. Biz de durduk, kim önce adım atacak, kıyamet ne zaman kopacaktı? Yanımızdan arabalar vızır vızır geçiyor, insanlar şaşkınlıkla karışık sinirle omzumuza çarparak kendilerine yol açıyordu. Salih'in ilk adımı tereddütlü, sonrası çok kararlı oldu. Cebinden eksik etmediği, her piknik gününde övüne övüne herkese gösterdiği İsveç çakısını görür görmez atladım önüne. Şimdi düşünüyorum da acaba kimdi hedefi Salih'in? Yanına yakıştırdığı, sevgisini sakındığı, sinsilik ve şüphecilikle

bunca yılı zehir ettiği karısını mı yoksa meyhane masalarında aklımı açıyor diyerek omzuna yaslandığı arkadaşını mı cezalandırmak istemişti? O hamleyi yapmasaydım belki de şimdi burada yatan ben olmayacaktım.

Aslına bakarsanız birbirine ölümüne bağlı iki arkadaşın arasını bir kadın değil bir illet açmıştı. Salih; bunu (bana) nasıl yaparlar'ın içindeki parantezden kendini cebren çıkartmak istemişti. İlendiği karısıyla, imrendiği arkadaşının arasına çektiği hat; hayatının hatasıydı. Bunu hastaneye gelen polislere de söyledim. Ölsem suçlu arardınız, yaralandım seçimi bana bıraktınız. Şu yüzünüzdeki ifadeden her gün her dakka etrafımda o kadar çok görüyorum ki, o gün sokak ortasında ben kanlar içinde yatarken, yanımdan geçenlerde de vardı aynısından. Kadın kim bilir ne yaptı da iki erkeği birbirine düşürdü ünlemini saplıyorlardı aynı yaraya, siz benim ifademi almayın memur bey, önce yüzünüzdeki o ifadeyi silin, öyle gelin yanıma. Hem Salih'i alın götürün desem ne olacak, okeye dördüncü bulmuş gibi sevinecek, sırtını tapışlayıp salmayacak mısınız hemen? Hayır benim suçum yok, aşkta adalet arıyorsanız o hepten yok.

Hemşire elinde kahvaltı tepsisi, yüzünde mecburi gülümsemesiyle yanımda bitince sabah olduğunu anladım. Reçeli görünce vaaay dedi, ben de çok severim ama yapamam, alayım mı kız azıcık, ekmeğime süreyim. Hepsini al dedim, ben yemem zaten. Aa deli, kocan seni düşünmüş, ta buralara kadar getirmiş, nankörlük etme. Konuyu değil kavanozu uzatıp arkamı döndüm. Yine de susmadı: Geçen de o yakışıklı sele zeytini getirmemiş

miydi? Kız ben bu yaşıma kadar bir tane bulamadım, sen maşallah ikisini de parmağında oynatmışsın, bir hizmet bir hizmet. Bana bak, bak bakayım şöyle. Kürek kadar eliyle kafamı kendine çevirdi; sözümona incelerken hız kesmedi; boynundaki morluklar geçti ama gözünün altına mı yürüdü ne, uyu azıcık uyu. Hem doktor yarın öbür gün taburcu edecek seni, yaran da kapandı, daha ne istiyorsun, rahat rahat uyumana bak, şükret. Serpil'in elinden kurtuldum ama sözleri kafamdaki seslere eklendi, inleyip durdu. Arkadaşlarımın bin dereden su getirerek yüzüme vurdukları, sağda solda çekiştirmeye doyamadıkları lafları bir çırpıda özetlemişti işte Serpil. Herkesin ufku kapladığı yer kadardı ve ben oradan baktıklarında topluiğne başı gibi duruyor, yine de gözlerine batmaya yetiyordum. En yakınım bildiklerime bile kendimi anlatamadıktan sonra Serpil'e mi ayar çekecektim?

Neyse ki imdadıma Kadriye Abla yetişti: Serpil, öldüm acımdan, hadi getir bizim kahvaltıyı da zıkkımlanalım. Serpil hıh'layıp, kıçını sallaya sallaya giderken Kadriye Abla çöktü yanıma. Seni daha da tutmazlar burada, çıkınca ne yapacaksın kızım, nereye gidecek, hangisine varacaksın, karar verdin mi? Ölümle yaşam arasında gel git yaparken, geceler-günler boyu yaşadıklarımı düşünürken aklıma hiç gelmeyen bir soruydu bu. Ne evim benimdi ne kocam; ne aşkı uğruna her şeyden vazgeçeceğini söyleyip önce benden vazgeçen Erdem, ne utancını sözde haklılığının arkasına saklayan Salih umurumdaydı artık.

Doktordan beni bugün taburcu etmesini rica edeceğim Kadriye Abla dedim, en sevdiğim fularımı boynuma takacağım, kırmızı rujumu süreceğim,

saçlarımı da şöyle bir güzel topuz yapıp sokağa çıkacağım. O eski Fidan neredeyse onu arayacağım. Elbet bulurum, elbet.

Ormanın düşman ve anne olduğu o
çok eski zamanlar
Hatırla, hiç durmadan hatırla
bir çocukluğu vardı insanın

– İNANÇ AVADİT

Ağıt sayaç

Herkes beni arıyor. En son bir otobanın kenarındaki korkuluklara yaslanmış halde görmüşler. Üstümde kapüşonlu bir mont varmış, demire nasıl yapıştıysam iki elimle, ikisi de orada kalmış. Haberde yüzüm gözükmüyordu ama adım ve şecerem verilmiş. Okuduğum okul, yaşım, ailem, yaşadığım yer, çalıştığım iş... Hepsi tek tek anlatılmış. Birileri aynı otobandan geçerken hah bu o demiş olacak ki, kameralarına sarılmışlar. Ben orada korkulukla yekvücut olmuş bir halde poz veriyormuşum gelene geçene. Ama bir türlü en seksi açıyı tutturamamışlar. Keşke o kadar hız yapmasalardı, eh aniden durup beni en uygun pozisyona sokacak da değiller. Ellerinden bu kadarı gelmiş işte, onlar da olmasa şu yedi yüz elli metre karelik alanda nerede bulacaklardı beni? Fakat anlamadığım; biri beni o karede dondurup ve benim ben olduğumdan, yani bulunduğumdan emin olduğu halde neden aramaya devam ettikleri. Öyle ya birileri çıkmış arayan bulur tezini çürütmüş, geçip giderken şak diye görenler bulur demiş; çektikleri görüntüyü bir haber sitesine vermişler, hah bakın bu o diye manşetler atılmış ama gelin görün ki yine kocaman alanda arama çalışmaları devam ediyormuş... Haberi okurken Ovacık karakolunda postal darbesi yemekten ayakta zor duran o kediyi hatırladım. Bir deri bir kemik kalmış bedenini taşırken toprağa topluiğneyle kaplıymış gibi tedirgin

adım atışlarını, bir helal süt emmiş yok mu beni buradan kurtaracak der gibi paçama sürtünüşünü... Ben o gün o kediciği nasıl oldu da kurtaramadıysam...

Şışşt kız kardeşim sakın kendini suçlama; şurada biz bize konuşuyoruz. Madem sen açtın içini, ben de döküleyim. Ona bakarsan beni de en son minibüste görmüşlerdi; Ankara'da bir kış akşamı, nereye gidiyor olabilirdim ki? En son kimle mesajlaştığım, üzerimde ne renk kaban olduğu, okuldaki başarılarım, beni o yol kenarındaki tarlaya götüren o adam... Ben de senin gibi gerisini hep yazılan, çizilen, anlatılanlardan öğrendim. Tanıklar da vardı canım, seninki gibi tesadüfen oradan geçen arabalılar değil, o akşam o minibüste olanlar... Anlatmışlar işte yarım yamalak bir şeyler. Çok üstünde durmadım; annemle babamdaydı aklım, kardeşim günlerce kapandığı o odadan çıkmış mıydı? Bunları yazmıyorlar haberlerde; eh evet, haber metinleri hep böyle.

Aa bakın ben sizden biraz daha torpilli sayılabilirim o halde. Çünkü bende şaibe yok, her şey kısacık bir anda oldu bitti. Bir kalbe bir karnıma, tak tak, işlem tamam. Müzmin dalgınlığımın bir gün ensemden yakalayıp beni hayatın öte tarafına fırlatacağı aklıma gelmezdi. Evin anahtarını diyorum canım, o gün unutmasaydım; kardeşimi atsana şunu pencereden aşağı diye aramasaydım; bekleyişin en küçük kristallere ayrıldığı o an belki de hiç yaşanmayacak; ben kuğu gölünün en güzel kızı olarak hafızalara kazınacaktım. Sahnede olmak sevilmez mi canım? Kendime kurduğum o efsunlu dünyada, o gölde ne güzel süzülüyordum, görmeliydiniz

Niye öyle bakıyorsun hocam? Hiiç, sen benim öğrencim olsaydın ben seni koruyabilir miydim diye düşünüyordum galiba. Birbirimizi korumaya koşullandığımız bir anda ben de aranıza ansızın katılivereceğimi bilmeden bunları çok düşünürdüm yani. Eh o zaman serde idealist hukukçu olmak vardı; ama böyle dalga geçecekseniz hiç konuşmam. Biliyorum canım beni değil, hukuk(çu) deyişimi sarakaya alıyorsunuz. Haksız da değilsiniz. Ne bileyim inanıyordum ben öğrencilerime. Galiba insanın gücüne giden o, sevdiklerinin sana kıyması; bir anda gözden çıkarması, gözünü karartacak kadar yok etme arzusu, şehveti, dehşeti artık ne derseniz deyin. O gün odama girdiğinde anlamamıştım, hâlâ da buradan bakınca bir anlam veremiyorum ya; en çok kanıma dokunan, arkamdan attıkları iftiralar oldu, üstelik o pislik avukat da kendine hukukçu diyor değil mi, ne yazık. Oysa eskiden iftira da bir suçtu: TCK'da 267. maddede yeri vardı ya o açıdan dedim, laf olsun diye yani.

Aaay; ayol başlatmayın TC'nize de K'nize de! Eğer senin dediğin gibi hukuk falan olsaydı anacım, boğazıma caart diye bıçakla imzasını en derininden çakıp giden o şerefsize bir ceza verirlerdi. Ayol Avcılar'da her yer inşaat kaynıyor, bekçi sayısı desen sokak köpeklerinden fazla yeminle. Böyle şakır şakır kan akıyor boğazımdan, ama kuyruğum dik, inadıma ölmeyecem diyorum. Bir güç veriyor Allah o sırada herhalde; valla sürüne sürüne gittim o bekçinin yanına. Beni bıçakladılar koçum dedim, kurtar gözünü seveyim. İnsan bi telaş eder di mi, kan falan görünce yüzü ekşir bi tiksinir en azından; bu götüme başıma bakıyor. Amım mı var sikim mi; ayol ölüyorum diyorum, organ bağışı

yapmaya gelmedim herhalde. Diyorum dediğime bakmayın, kurban pazarından kaçmış kınalı kuzu gibiyim be, yazık değil miydi bana? Allah sizi inandırsın elimden bile tutmadı, ööle mal mal baktı. Canım siz de saf mısınız nesiniz; burada olduğuma göre neyin sonunu merak ediyorsunuz? Hadi kalkın el el üstünde el göt üstünde oturmakla zaman geçmez, önce günlük sporumuzu yapacağız, sonra da her zamanki ritüelimizi.

İstediğiniz kadar burun kıvırın bakın göreceksiniz, bir gün bu hep birlikte başlarına yağdırdığımız taşlar yıldırıcı olacak, biz buradan kız kardeşlerimiz aşağıdan çalışıp el birliğiyle temizleyeceğiz buraları. İster birinin alnının ortasında açtığımız gedikle, ister beyinciğine bir darbe etkisiyle... Artık orasını bizim genel merkez halleder, biz şimdilik şuradan şu taşları yağdıralım da; böyle geniş geniş gülüp, bacaklarını yaya yaya oturmaya, ellerindeki kanı ona buna bulaştırmaya devam etmesinler. Aa hadi ama, kalkın. Taş atın da kolunuz yorulsun azıcık; nasıl çil yavrusu gibi kaçıştıklarını seyredip, aramızda eğleniriz belki. Bakın ilk taşı ben atıyorum; hem de sözümona dikkat çekmeye çalışan ama mevzuya girerken; akşam saatlerinde içkili olduğu gözlenen kadınlar diye senden benden bahsedenlerden başlayarak. Hadi sıra sizde, bakın buradan nasıl da net görülüyor herkes. Kuşbakışı dedikleri bu mu yoksa gacılar? Tüüü, tüü... Bizim küfrümüz de tükürüğümüz olsun be, bu salaklar nasılsa anlamaz, tepelerine kuş sıçtı sanırlar. Şışşt, sen, hey gözümün içine baka baka soyan, her konuda sözümü kesip, parmağını sallayan çok bilmiş dallama, burdayım bak lan. Tüüüü senin sıfatına, tüüüüüüü!

Bu elimdeki terinizi yüzde yüz emer, sıkmaz, bunaltmaz. Önden ayrı, arkadan ayrı görünür. Takımı da var ama isterseniz tek tek de kullanabilirsiniz. Bence bu size çok yakışır; alın yakından bakın. Dokusunu ancak dokununca anlarsınız. Gelin, gelin dokunun, elinizde tutun çekinmeyin.

Don mu satıyor âlem yapmaya mı çağırıyor belli değil. Ba ba ba, Allah'ını seversen şunun hallerine bi bak. Yarım saat oldu, anlatıyor da anlatıyor. Kadın da içine düşecek, alacağı falan yok; bizimkini kesiyor... Ulan bu kadar dili ben döksem şimdiye beşinci karıyı almıştım yemin ederim. Hayır, bunların hepsi kuru kalabalık. Daha siftah yok, hâlâ car car konuşuyor. Şeytan diyor, koy tekmeyi tezgâha, gönder bunu eve; hiç olmazsa kafam sakin olur.

Yıllardır ne baba Mehdi şeytanın dediğine uydu ne oğul Ömer kendine yeni bir yol çizebildi. İkisi de donlar ve çoraplarla, atlet ve sutyenlerle beraber yıllar içinde epridiler. Mehdi, Halkalı'dan ve Merter'den getirdiği çantalar dolusu malı oğlu Ömer'in önüne yığdığında, o kaba saba elli, pörtlek gözlü, çopur yüzlü baba halinden sıyrılır, porno yıldızlarına taş çıkartacak efektlerle eline geçirdiği her şeyi abartarak tanıtan salyalı bir ergene dönüşürdü. Hele yeni ürünler çıkmayagörsün, evire çevire baktıkça gözaltlarındaki torbalar hüp diye söner,

şak neonlar yanıverirdi. Bak oğlum bak, bu korse göt kaldırıyormuş, bu da ikizleri alttan destekleyip; kalas gibi karılara yalandan meme monteliyormuş; gâvurların işi gücü ne; hepsini düşünmüşler. Tövbe estağfurullah; biz buralarda ekmeğimizin peşindeyken onlar onu nasıl kaldıralım, bunu nasıl ayağa dikelim diye düşünüp duruyorlar. Böyle zamanlarda elinde tuttuğu her donun içine kendine göre bir göt oturtur; havayı okşar, Ömer'e de kendi iştahından birazını tattırmak için ballandırır dururdu. Bir gün Allah izin verir de dükkâna geçersek, bunları denettiririz. Geçin şuraya deriz, atarız kabine karıları, gün boyu giysinler-çıkarsınlar, başka işleri ne?

Baba Mehdi, karısı öldüğünden beri elindeki her donu önce rahmetliye giydirir, her çorabın ağında onun kokusunu duyardı. Ne var ki hasreti karısına değil, kadınlığaydı. Şu yaşına kadar ne gözü ne gönlü doyan baba Mehdi'nin numune diye getirdiği bütün iç çamaşırları hayallerinin nevalesiydi; pazarda tezgâha bir kadın mı yanaştı hemen önce iç çamaşırlarını düşünür; kadına ya da kendi zevkine yakıştıramazsa cırttadanak yırtıp atardı üzerinden. Onun kafasından geçen bu yırtık pırtık resimler, sesini de etkiler; kadını ve çamaşırlarını birbiriyle münasip görürse hemen hanımefendiciiim bunu sakın kaçırmayın, sizin için en uygun neyse onu yaparım diyerek kibarlıktan kırılırdı.

Böyle anlarda Ömer kimsesizce izlerdi babasını, bilirdi küçük su dökmeye diye gidip boyuna abdest tazeleyişinin nedenini... Azgınlığı ve arsızlığıyla nam salan Mehdi'nin hallendikçe yüzüne yürüyen kanı, gözlerindeki azgın parıltıyı görürdü... Ne var ki annesini sağlığında bile babasıyla aynı yatakta, alt alta üst üste

düşünememiş, adı kader mi her neyse işte, o âna denk gelen bir tohumdan şıp diye şu dünyaya düşüvermişti. Hatırasında anasının bakışlarına nakşolan o tiksinti, babası önüne yeni ürünleri atarken şimdi onun midesine gelip oturuyor; hepsinin üstüne kusmak isteğiyle yanıp tutuşuyordu. Ne var ki babasının mesleğini, annesinin meşrebini kapmıştı bir kere. Birinde maharetli diğerinde kıpırtısızdı.

Etine dolgun, dipdiri bir kadındı annesi ya bedenini bir emanet gibi taşırdı. Sağlığında ağzından çıkan kelimeleri bir çırpıda sayabilirdi Ömer. Babasının gölgesi annesini görülmez, hörültüsü varlığını sezilmez hale getirmişti. Sonunda kadıncağız her zamanki köşesinde, elinde tespih dilinde yarım bi süphanallahla kapladığı yere kıvrılıverince, annem öldü diye üzülemedi bile. Baba Mehdi istediği kumaştan kendine bir karı, Ömer'e bir anne sipariş vermiş; o kumaş yıllar içinde eskiyince artıkların istiflendiği depoya kaldırılıvermişti sanki.

Küçükken komşunun oğlundan duyduğu; sen en çok kimi seviyorsun ya da seni en çok kim seviyor yollu ve çoklu bir denklem kafasını karıştırınca eve koşmuş, anasına yalvar yakar olmuştu. Kendisiyle ilgili soru kitapçığı bomboş eline tutuşturulunca asfaltta kalakalmış tavşana dönmüş, hüsranın ne olduğunu henüz bilmediği için yılmamış; bu kez hiç çalışmadıkları yerden yeniden yoklamıştı: Ne olur anneciğim babama bari seni seviyorum de, hiç olmazsa bi kerecik öp.

Hiiiç boşuna uğraşma Ömercim demişti, kaçıp kaçıp evlerine gittiği kuzeni. Anneler ve babalar birbirlerini sadece düğünlerde sever. Saf saf bakmasana öyle, bunda anlamayacak ne var; herkes görsün diye tabii ki,

salak. Evde sadece senin görmen yetmez, eh yatak odalarında da kimse yok. Elâleme gösteremedikten sonra ne diye birbirlerini sevsinler ki? Kuzeninin bu tezi; buz kesmiş bir evde içi doldurulup havaya asılmış bir anne, kulağı beş vakitte, gözü götte göbekte bir babadan olma Ömer'in aklına bayağı yatmıştı. Demek ki birini sevmek için küçük çaplı da olsa bir sahne, sınırlı sayının da kabul olduğu bir seyirci, bittabi sahnede en az iki kişi olmalıydı. Önceleri biraz etrafına bakındı, orada burada içini titretecek birilerini arandı ama ı-ıh, ikinci tura kalkışmaya tenezzül etmedi. Ne büyümek çürütebildi bu kuzen tezini ne Ömer kuytuda dahi olsa sevdi birini. Babasının yumruğu sırtında patlayınca pazarda buldu kendini ve hiç ikiletmeden her salı geçti tezgâhın başına. Pamuklu atletlerin, dantellilerin, kombinezonların arasından hasım bellediği kadınların yüzüne hasetle güldü; her birini bire üç koyarak ve türlü tatlı dillerle kazıklayarak uğurladı.

Baba Mehdi, mülayim sandığı oğlunun bir hain olduğunu anlamadan önce başka planlar yapmıyor değildi. Hiç olmazsa bir üniversiteye gitse, güzel bir şirkette iş bulsa, sermayeyi toplayınca babasına bir dükkân açsa da böyle karda kışta it gibi titremeseler olmaz mıydı? Olmadı. Kuzenin pusulayı şaşırtan tezleri yüzünden sülale birbirine girmiş, Ömer'i okuldan almakla kalmayıp evi de ta Allah'ın siktir ettiği yere taşımak zorunda kalmıştı. Keşke zamanında babasını dinleyip İmam Hatip'e yazdırsaydı da, dinden imandan bu kadar çıkmasaydı oğlan. Hem ne demekti lan sevenler birbirini yıkarmış da; kuzeni olacak orospu öyle demiş de... Bacak kadar boyuyla kimi kandırıyor, kimle dalga geçiyordu bu yavşak? Kızı soyup banyoya

kapatacak kadar şerefsiz, namussuz bir oğlan mı yetiştirmişti? Senin yüzünden kimsenin suratına bakamaz, insan içine çıkamaz oldum diye oğlunun sırtında parçaladığı sandalyeleri sonradan sobada yakmaları iyi oldu gerçi, evin soğuğu kırıldı biraz.

Bunun 75 C'si yok mu diye seslendi kadın elindeki sutyeni sallayarak. Baba Mehdi pusuda, Ömer çamaşırların arasında, kadın beklemedeyken zamanın ibresi nasıl çıktı zıvanadan; bağırtısıyla havayı bulandıran, kalabalığı birbirine katan esnaf dahil kimse anlamadı. 75'i yok, 80'nin B'si var, bak burada diyen, dantelli sutyeni, koca sikini fırt diye yandan fırtlatan heart string, süprem kumaş donuyla birden tezgâhın ortasında beliren Ömer'den o günden sonra kimse haber alamadı.

Her şeyimiz vardı, aklına ne gelirse. Bir sofra kurarım, böyle boydan boya. Evet ben kurarım, bu elini sürmez, zaten beceremez. Mutfağa bir girecek olsa batırır çıkar. Yapma daha iyi derim, hem seviyorum da ben, yüksünmem hiç. Haftada iki gün mutlaka mangal yanar, gelenimiz gidenimiz bitmez. Rakımızı, müziğimizi koyarım. Hadi hanım derim; şerefine. Kadehler kalkar, bunun yüzü yerden kalkmaz, yav neyin var; bi şeye mi canın sıkkın? Yok, cevap yok. Biraz susarım, hele bir karnı doysun da çenesi nasılsa açılır diye beklerim. İkinci dublede iyiyim der, üçüncüde daha ne olsun... Dördüncüde gelme üstüme der, gider yatar. Patlıcan ezmelere, humuslara çatal değmemiş daha. Sanırsın atlı kovalıyor içerken. O kadar saat uğraşmışım, yediğinin içtiğinin bir tadına var, bi hoşbeş et di mi? Eline sağlık der, o da yarım ağız, tabağını götürür giderken. Ben masada mal gibi kalırım.

İşte o zaman dayanırım şişenin dibine, kur Allah kur. Ne dedim de böyle düştü yüzü, dernekte biri laf etti de canını mı sıktı, yemekten önce fısır fısır kimle konuştu, her zaman saçını başını toplayıp, rujunu süren, karşıma gülümseyerek kurulan bu kadına ne oldu? Dayanamam gider sokulurum yanına, elimi saçlarına atarım, usulca okşarım, o çoktan dalmış olur, bakarım karıma; ezbere bildiğimi sandığım yüzü değişik gelir; dudağının hemen

altındaki ben nereye yürüdü, burnunun yanındaki sivilce ne ara patladı, gözlerinin altı çöktü mü ne, mor mor gelir bir an, benim kederim onun yüzüne vurmuş gibi. Kalk azıcık konuşalım diyesi olurum, dürterim bir-iki. Ağzından belli belirsiz bir şeyler dökülür, sayıklıyor mu sövüyor mu belli değil. Döner kıçını, çeker yorganı, tümden kapatır kapıları. Sabahı sabah ederim.

Su alır mısın? Buz da mı yok? Peki. Sıkı içiyorsun ha, helal sana. Ne diyordum, ha ben artık gecenin bir körü sızıp kalırım; ne zaman yanımdan kalktı, ne zaman evden çıktı, duymam bile. Sessizlik huzursuz eder mi insanı hiç, ediyormuş demek. Onun boşluğunun yarattığı sessizlik uyandırır beni uykudan, kalkar, dolaşırım evi, iki oda zaten bizim ev biliyorsun, ikisinde de yok. Banyonun ışıkları açık, lavaboda avuç dolusu saç kalmış. Makinede acımış kahve, sofrada sararmış peynir. Bakışırız öyle. İştah mı kalır insanda, yakarım bir sigara. Canım işe falan gitmek istemez ya, el mecbur. Daha sabahtan akşamın kasveti çöker üstüme. Öyle ya buluşma yerimiz burası, kavuştuğumuz demiyorum bak. Söylemesi kolay sanıyorsun di mi? Valla değil, inan şuram ağrıyor. Biraz daha kavun? Tamam, sen al. Her şey ortada nasılsa.

Kafanı şişirdim gerçi ya, bunu anlatmazsam olmaz. Yav bir sepet dolusu sandviç yapmışım, etleri akşamdan terbiyelemişim, şişler falan hazır. Havayı güzel bulduk, aradım sağı-solu. Hadi dedim millet, toparlanın gidiyoruz. Hani o hep gittiğimiz yer vardı ya, orası artık yok. Şerefsizler dümdüz etmişler, ağaç mağaç kalmamış. Ben de şöyle biraz bakındım, henüz el atmadıkları bir yer buldum. Benzin parasına iki büyük alırdım diyeceğim ama rakıyı da evde yapıyorum artık.

Estağfurullah canım, bu özel bir marifet değil, bizim eczacı Erdem'i biliyorsun, benim kanka. O veriyor alkolü ucuza. İçine de biraz anason yağıyla, su, iki çalkala tamam. Şekere gerek yok, göbeğe baksana, ben olmuşum şeker gibi... de kıymetimi bilen yok.

* * *

O gün hava nasıl nefis, şurup gibi, yaydık örtüleri, yaktım ateşi. Keyfimiz gıcır, öyle ağır muhabbetler, laf sokacak adam yok. Biz boyuna Erdem'le atışıyoruz, bunlar da bir köşede hıyar falan soyarken laflıyorlar. İşte bizim kızlar canım, Hilal'le kocası da vardı. Onların ikisi de işsiz kaldılar ya, çıkmıyorlardı ne zamandır. Geldiler, azıcık eğlendiler de dertlendikleri konular değişti. Benimki, başkalarının yanında nasıl şakıyor bi görsen. Pikniğe değil de düğüne gidiyor gibi, takmış, takıştırmış bir de. Aman neyse dedim, demek keyfi yerinde, ses etmedim. Yüzü gülsün yeter ki. Ne güzel güler biliyorsun, kahkahasını en son orada duydum herhalde. Eskiden biz de çok eğlenirdik, güldürürdüm boyuna ben bunu. Mizah zekânın zekâtıdır derim, başlarım laf cambazlığına... Bir şey söylerim, kimse anlamaz, benimki yerlere yatar. Pek hoşuna giderdi. Bak içtim diye söylemiyorum; mutluluğu kaldıramadı arkadaşın Şeyda. Ne istediyse aldım, ne dediyse iki etmedim. Ben okuldan beri yanıktım ona, biliyorsun. Ama yıllar içinde büsbütün yaktı, kavurdu beni. Elini vicdanına koy da söyle, ne kötülüğümü gördün bugüne kadar?

Yapma Şeyda, öyle bakma gözünü seveyim. Ben ister miydim, canımdan çok sevdiğim kadını, öyle sokak ortasında hem de? Yemin ederim niyetim o değildi. Ama

yalan yok, bir süredir izliyordum bunu ben. Nereye gidiyor, nereden dönüyor, kimlerle konuşuyor, benimle niye konuşmuyor? Kuşkuyla kaygı yakın akraba, inan bana. Hangisi içime önce düştü bilmiyorum. Zaten ben sizin gibi duygularımı öyle laboratuvara sokup da incelemem, tabii lafın gelişi canım. Yoktur bizdeki hislerin tesisat tamiri. Varlıkla yokluk, iyilikle kötülük dediğin kendini eylemde belli eder. Ben yapacağımı yapmış mıyım kardeşim, hah o zaman karşılığını beklerim. O kadar okumuş, dirsek çürütmüşüm, niye? Karımı mutlu etmek için; sırf ikimiz de işsiz kalıp, ona buna muhtaç olmayalım diye elâlemin üç kuruşluk adamının muhasebesini tutar olmuşum. Elim paranın kirine bulaşmamış haşa. Giren-çıkan benim cebime mi, bana ne? Namusumla çalışmışım, kimsenin karısına kızına yan gözle bakmamışım, hiç yalan söylememişim. Bak yalanı hiç sevmem, zaten ondan kanıma dokundu en çok. Neyin var diye sorduğumda âşık oldum deseydi, yani yine hazmı zor olurdu ama iş yine de buralara gelmezdi. Demin kaygı dedim ya, boşuna düşmüyor insanın içine. Bak suskunluğun da yalandan farkı yok benim gözümde. Açık olacaksın arkadaş. Her şeyi çat çat söyleyeceksin, arkadan iş çevirmeyeceksin. Ama benimki ne yapmış? O hainle, hem de güpegündüz. Yine de gittim hastaneye, yüzüme bakmadı biliyor musun? Ulan başkası olsa daha derine, daha derine daldırır o bıçağı, diğerini de yaşatmazdı. Ama serde okumuşluk var, yaşanmışlık var... Gel gör ki kederi de, suçu da bana kaldı. Birini sevmek ne demek, sorarım sana Şeyda? Ha? Ne demek? Kendini kaybetmekse eyvallah. Aklımı yitirdim onları kol kola görünce. Lan benim kanka Erdem'e bak lan. Meğer koynumda bir değil iki yılanla

yaşamışım bunca yıl. Gelseler biz âşık olduk deselerdi bu kadar delirmezdim; sokak ortasında değil, evde yapardım ne yapacaksam... Ele güne kendimi rezil etmez, dile düşmezdim hiç olmazsa. Ama namusum üzerine yemin ederim önce o atladı önüme. Onun tez canlılığı azdırdı beni, kendini kime, kimin karşısında siper ediyorsun lan orospu. Affedersin, sözüm meclisten dışarı. Ne ara bitti senin rakı, tamam sen ölçünü biliyorsun... En sevdiğim huyun bu, biliyor musun? Her şeyde bir ölçün olacak; aşırıya kaçmayacaksın. Bak bu aşkta da böyle, valla billa. Bizi fena kandırmışlar Şeyda; yok aşk mantık dinlemez, yok insanın aklını alır falan, terane. Gönül de düştüğü yere şöyle bir uzaktan bakar, süzer de öyle bırakır kendini. Ölçer yani bi yerde, ruhun da bir mezurası var güzelim. Yalansa yalan de. Bi yirmilik daha söyleyeyim mi hemen, bu gece bendensin.

Ne yanlış anlaşılacak canım, sen ikimizin de arkadaşı değil misin? Elbette beni de dinleyeceksin. Biliyorsun Fidan söz konusu olduğunda boynum kıldan ince... Hadi şerefe. Epey geç oldu, bu gece bende kalsana, iki aydır bomboş ev. Hem senin de bekleyenin yok nasılsa. Hadi vur vur. Ne zamandır bu kadar keyfim yerine gelmemişti. O karabasan üzerimden kalkmış demek, seni görünce anladım. İnsanın evinde bir bekleyen olması çok da matah bir şey değilmiş hani. Herkes birilerinden bir şey bekliyor da, kimse kimseyi beklemiyor değil mi Şeyda? Hele bizim gibi kırkı devirmişlerin hepten acelesi var. Amaan neyse. Sen gel bana, gel gel. İkimiz için de bir değişiklik olur diye diyorum canım. Sen gelirsen evim de nice zaman sonra kadın gibi kadın görür. Hem bilmediğin o kadar çok şey var ki; sana her şeyi uzun uzuuun anlatmak istiyorum,

bende yalan yok biliyorsun. Hadi içelim, sonra da bana gidelim. Ne dersin Şeyda?

Her şey o gün başladı. Annemin doğum gününde. Bugüne kadar hiç kutlamamıştık; şimdi bu telaş nerden çıktı anlamadım. Annem bütün gün kafasında bigudilerle, tavuk gibi dolandı evin içinde. Koridorda bana rastlayınca bir oğlu olduğunu hatırladı; üzerini değiş, baban nerdeyse gelir, adam gibi bir şey giy dedi. Dolaba baktım, henüz çocuk olduğumdan adam gibi bir şey bulamadım. Salondaki avize hafifçe zangırdayınca babamın apartmandan girdiğini anladı annem, hemen terliğini hazır etti. Babam bu kez çatık kaşlı, yorgun bakışlı atmadı adımını eşikten içeri. Hatta iki elini kıçında birleştirdiği yerden bir hışırtı gelince bana göz kırptı. Annem her zamanki işkilli bakışlarını dedektör gibi üzerimde gezdirdi ama ötmedim. Kaldı ki hışırtının sebebini bilmiyordum. Babama baktım, yüzünde hiç görmediğim bir ifade vardı. Muzırlık desem değil, mutluluk desem hiç değil. Daha çok planladığı cinayetin kusursuz olmasını isteyen bir katilin serinkanlılığına benziyordu. Sonradan anneannem her şeyi anlatınca çok da yanılmadığımı anlayacaktım.

Bir hışırtının bu kadar gürültü çıkaracağı aklıma gelmezdi. Babam banyodan sonra lacilerini çekmiş, saçlarını arkaya yatırmış, tıraş losyonuyla yanağını tapışlarken annem bana taktı. Gömleğimin kolunu kazağımın altından çıkarmaz, pantolonumu kıçımdan

düşmesin diye boğazıma kadar çekersem rahatlayacaktı, yapmadım. Neyse ki araya babam girdi. Al bakalım hanım, nice yıllar diyerek torbayı uzattı. Acaba kaç yaşına giriyor lan benim annem? Amaan bana ne, hem annelerin yaşı ölünce ortaya çıkarmış. Benimkinin daha ölmeye niyeti, benim de öğrenmek için acelem yok. İyi böyle. Annemi paketi açarken bir görmeliydiniz. Ağzı gözü ayrı kulvarlarda koşturdu, dolandı da tekrar yerine kondu. Niye zahmet ettin canikom, bunca yıl sonra elinden hediye almak, ay ağlayacam şimdi falan diye diye kurduğu cümlelerle ikimizin de boğazına bir sürahi pekmez akıtmış gibi oldu.

O an benim için annem olan kişiyle değil, bir başkasıyla istemeden tanışma hatta çarpışma anıydı. Babam ve ben, annemin paketten çıkan sarı elbiseye bakıp donakalmasına bir anlam veremedik. İşin kötüsü o ânı sonradan annemin ağzından hiçbir zaman dinleyemedik. Evden çıkana kadar annem çok direndi giymemek için, fakat babamın inadı galip geldi. Annem elbiseden daha sarı suratıyla arabaya oturdu. Yol boyunca hiçbir soruya cevap vermedi. Cama yapışmış yüzünden şehrin ışıkları geçiyor, kırılarak yere düşüyordu.

Benim babam çok akıllı adam ha, valla. Ocakbaşının en güzel yerine kuruldu, duvardaki televizyonun tam karşısına... Beşiktaş-Fener maçında gözümüz. Ohh tam kebap. U biçiminde ocağın etrafına dizildik. Mahallede adı karadula çıkan Necmiye Teyze ve İnci Abla yakın arkadaş kadrosundan gelmişler. Hesap bölüşülür herkese fazla girmez diye olacak, yedeklerden Fuat Amca'yla karısı Gülay Teyze de var. Babam rakıyı

şalgam suyuyla içiyor. Her yudumda şundan bir tat diye bana da uzatıyor. İçmem dedikçe sinirleniyor. Arada bir annemi kesiyorum, sararıp solmuşluğu geçti mi diye, ı-ıh. Milleti dinliyormuş gibi yapıyor ama bence kimseyi duymuyor, tik halinde elbisesinin yakasından içeri bakıyor. Göğsünde vahşi bir hayvan uyuyormuş gibi tedirgin. O da rakı içiyor, hayret. Hem de sek. Sakinleşir, hatta belki pembeleşir diye seviniyorum. O da şimdilik umutsuz bir bekleyiş. Necmiye Teyze, ayy Miyase çok yakışmış kız elbisaaan, kocan ne alayım ne alayım diye başımın etini yedi, sonunda bana seçtirdi. Güzel ama di mi? Şık yani... Beğenmişsindir inşallah diyor. Tam o sırada Beşiktaş'taki 10 numara her kimse doksandan bir çaktı, 1-0 öne geçtik. Herkes ayakta, annemin tel tel saçları da...

Etleri bırakıp patlıcanları yedim diye alay konusu oldum. Madem sebze yiyecektin şuradaki esnaf lokantasında on liraya karnın doyardı sığır, dedi babam. Annem evde de böyle, yemeklerden kıymaları ayıklar diyerek destek attı. Konusuz kaldıkları beni öne sürmelerinden belliydi. Maç bitmiş, Beşiktaş fena geçirmiş, Kral Tv'de klipler dönmeye başlamıştı. Babam şişmiş dilini ağzında yuvarlayarak Kapalıçarşı'daki yıkımlardan, kumaş piyasasının battığından falan bahsetti. Kimse oralı olmadı. Necmiye Teyze bir ara tuvalete kalktı, azzz sonra arkasında garsonla geldi. Ocağın ateşi yetmiyormuş gibi burnumuzun ucuna bir sürü mum saplanmış pasta kondu. Neyse ki annem hepsini kusar gibi tek nefeste söndürdü. Yalandan birkaç alkışla beraber Kral'da oynak bir şarkı başladı. Necmiye Teyze öpmek için yeltenince annem onu omzundan itip tabureye mıhladı, sadece gezmeye

giydiği rugan ayakkabılarını köteledi ve gâvurdağı tabağının ortasına basıp masaya fırladı. Bir anda herkes lal oldu, bakışlar bönleşti, servis durdu. Annem sarı elbisesinin yakasına tırnağını geçirip yol yol yırtarken, gözünden yaş gelene kadar kahkahalarla güldü.

"İlaşi, ilalamaşi, ilbizeaşi!" Anneannem dizine yatırdığı başımı okşarken bilmediğim dilde konuşuyor, arada kısa ve kesik çığlıklarla esniyor; nazardan geberecekmişsiniz, gözleri çıksın diyor. Nazardan mı yattı annem hastaneye diye sorunca sümsüğü yedim. Ananın derdi başka, senin aklın ermez dedi. Elinin altından kafamı kurtardım. Ne demek aklın ermez ya diye bağırdım. Duasının son kuplesini yüzüme üfürürken soğan-sarımsak kokusu bi sendeletti ama yıkılmadım. İnsan gibi anlat da anlayayım, babam bir şey söylemiyor, senin de ne dediğin anlaşılmıyor, yeter ya, annem o benim, niye delirdi, kim delirtti bilmek hakkım değil mi diye son vuruşumu yaptım ama kapıyı çarpıp çıkmadım. Bakışlarımı ok gibi kataraktlı gözlerine sapladım. İsyanım işe yaradı. Anneannem ekşi suratından beklenmeyecek bir yumuşaklıkta, ara ara burnunu çekerek, göğsünün arasından çıkardığı mendiline balgamını tükürerek anlatmaya başladı:

Psikolog olmak istermiş annem. Bunun için sabahlara kadar çalışırmış. Anneannem, delilere bakacan, deli olup çıkacan yeter gız der, dinletemezmiş. Öyle gecelerden birinde duymuş anneannem kendi kendine konuştuğunu, hatta gölgesiyle kavgaya tutuştuğunu gözleriyle görmüş. Ertesi gün doğruca akıl hastanesine... Yatıracağız demiş doktor. Anneannem kızını orada bırakmış, korktuğum başıma geldi diye dizlerini

döverek eve dönmüş. Tam on gün kapalı koğuşta kalmış annem. Nispeten düzeldiğine hükmettiklerinde kendi gibilerle rutin bahçe yürüyüşlerine çıkarmışlar. Hepsinin üzerinde bileğine kadar sarı yağmurluklar, sarı naylon çizmeler... O zamanlar hep kaçmak istermiş annem. İçerideyken değil, dışarıdayken kaçmak gelirmiş aklına ama sırayı hiç bozmamış. O sarı yağmurlukları ne zaman hademelerin elinde görse hazır ola geçmiş. Eve döndüğünde avucunda ömür boyu kullan dedikleri ilaçlar varmış. O sırada mahalleye yeni taşınan babam, ilaçların etkisiyle leyla gibi ortalarda dolanan anneme vurulmuş. Anneannem deli kızının kısmeti kaçmasın diye apar topar paketlemiş annemi. Hikâyenin en heyecanlı yerinde kapı çaldı. Anneannem kalktı, Necmiye Teyze'yle içeri girdi. Hadi eve dedi Necmiye Teyze elini uzatarak, tutmadım. O ilaşi falan ne demekti diye yanaştım anneanneme. Sus, bağırma diye etimi kıvırdı anneannem "herkese rezil olduk" manasında... Necmiye Teyze, anneannemle aramız ısınırsa ondan daha da soğurum diye geçirdi üstüme montumu, arkadan hafifçe iteledi. Kıpırdamadım. İlk defa o gün, şuncacık ömrümde ilk defa o gün sordum; bu kadar yıldır ben kimin oğluydum, şimdi kimin?

Suat'ın zekeri

Amaaan it gider boku da gider diyorum, yine de atamıyorum aklımdan. Bu insan soyu ne vicdansız be abla, illa her şeye alışacak değilse sanki kıyamet kopacak. Allah seni inandırsın Suat Bey'in sidik kokusu burnumda tütüyor. Gülme be, aramızda. Herkese söylenmez böyle şeyler. Ben de biliyorum apur sapur konuştuğumu ama üç yıl da az değil, gide gele, gire çıka evlerine pusulam şaştı. Neresi kız Aygül senin evin dedim. Akşam oldu mu kolumu kaldıracak halim yok; biri eteğimde biri kıçımın dibinde iki oğlan ve öküz aleyisselam bir kocayla nasıl başa çıkılacak da akşamdan sabaha hemencecik varılacak?

Yalanım varsa getir Kuran'a el basayım bir kere bile lokmasına tükürüp arkasından sövdüysem; bak yukarıdaki beni biliyor, sen de bunca senedir tanıyorsun. Yapmadım, neden dersen yapamam. Öyle öğrenmemişim anamdan babamdan. Hoş babamın kimseye bir şey öğretecek bilgisi yoktu ya. Galiba benim bünyem direkman anamdan gelenleri kabul ediyor; tövbe bismillah babamınkini mekruh sayıyor zaar. E çok içerdi rahmetli. Nefesini bir kez sarımsaklı, soğanlı, kekikli naneli duymadık ki; ya şerbetçiotu ya anason. O da yoksa ispirto. Ben görmedim bizim berber söyledi; kulağındaki kılları yakmak için kullanıyormuş da mış mış, bana ne hem... Ölmüş gitmiş. Sor bana kız babana

yandın mı diye, yanmadım yalan yok. Hangi babaya yanayım anacım, gözümün önünde görüntüler dansöz gibi kıvırıyor. Seçemiyorum bir türlü hangisi benim babamdı? Sokaktan eve sarhoş gelip attığı naralarla herkesi başımıza toplayan mı, son parasıyla beş kilo hamsi alıp anama eziyet olsun diye evde ayıklatan, daha ağzımıza iki tane atmadan masayı devirip evi yakıp yıkan mı? Daha böyle neler neler sayarım da geçti gitti, ben de gittim kendime şu içerideki öküzü seçtim; aldım evin en soğuk köşesine bağladım. Diyeceksin ki aklına sıçayım; ben de beraber. Doğruya doğru. Amaaaan anacım ko götüne rahvan gitsin, babası yamuk olanın kocası hepten kayık olur, hah hay!

Artık ayağımı uzatıp yatacam aşağı, herifçioğlu düşünsün bundan sonrasını. Bak koydular iki günde kapı önüne, ne var elde, hiç. Bugüne kadar Aygül'e güvendin bundan sonrası artık önce sana sonra Allah'a kalmış. Yalansa yalan de. Ba-ba ba-baaa mutfağın altını üstüne getiriyor, benim ayağım sakat ya iş başa düştü. Ne bok yiyecek, çocuklara ne hazırlayacak çok merak ediyorum. Hiç ses etme, yanımdan da gitme be abla, azıcık kal da içimi dökeyim. Ümraniye çöplüğünü geçti içim yemin ederim; artık yırtık ne ararsan var içimde.

Biliyor musun abla, bazı geceler uykuya dalmadan önce ya da bilmem ki belki rüyamda Suat Bey'imin zekerini görüyorum. Ne olur bana öyle bakma, çocuklarımın başı üstüne yemin ederim ki aklımdan bir fenalık geçtiyse. Ama o daylıya doyamamışım gibi, daylı dediğim bizim zeker işte kız, neyse abla önce bir kokuyla, sonra o morarmış, bir köşeye büzülüp yatmış ekşi suratıyla çıkıyor geliyor yatağıma. Canım yatağıma dediysem, geldiği esnada yatıyorum ya ondan diyorum,

anla işte. Sen yabancı değilsin, anlatayım da kurtulayım valla şiştim: Şöyle çekerdim bununkinin ucunu, sondaya geçireceğim de oraya işesin diye. İkide birde tuvalete taşınmayalım. Tamam iyi hoş da; günde iki kez elâlemin adamınınki elinde sündür babam sündür; onu oraya, diğerinin ucunu hortuma tak derken ikimiz de ter atıyorduk. Kıyamam ya, gıkı çıkmazdı. Halbuki her şeyi benim elimdeydi, istesem neler yapardım di mi abla? Yalan mı ama; istersem ellerimle büyütür, sonracığıma solar iken diriltmez miydim? Hah hay, o şarkıyı ne zaman duysam aklıma geliyor. Allah çarpacak sonunda iki tane. Dur kız abla azıcık da biz gülelim ne olur? Hem Gülistan onu gözden çıkaralı tee ne kadar zaman olmuş, kadın da kurumuş yazık. Farzımisal Suat Bey, eline alan ağzına da alır, hadi be Aygül, sevaptır deseydi, kıracak mıydım adamı? Gülme be abla, yapmadım ki anlatıyorum. Ama ben kocamla bile bu kadar içlidışlı olmadım. Benimkinin yanında banyoya bile girmem abla ben utanırım. Ama dinimizde de yeri yok mu, eylemediysen aklından geçenler günah hanene yazmaz diye. Hani filmlerde bir perdenin arkasına geçip yediği bokları anlatıyorlar, öbür taraftan da haşa Allah'mış gibi sınıfı geçiriyorlar ya, benimki de o hesap.

Giriyoruz şuncacık banyoya, sıyırıyorum sidikli pijamasını, oturtuyorum teleme peynirine dönmüş götünü tuvalete, dönüyorum arkamı bekliyorum. Rahat olun Suat Bey diyorum. Ayol hem adamın bokunun başını bekleyip hem de bey dediğime güler misin ağlar mısın? Arkam dönük ama biliyorum usul usul ağladığını. Sen hiç koca adam ağlamasını bildin mi, sanırsın bizim oğlanlar sokakta dekmancılık oynuyor; içine içine artık kim bilir kaç kurşun... İniltiyle ıkınma

arası bir ses gelince yarım döner sorardım, bitti mi diye. Kafasını sallardı. Gülistan'ın dediğine göre herif yaşamaktan değilse de konuşmaktan vazgeçeli epey olmuş. Ne sorsan ya ebleh gibi aşağı yukarı kafa sallıyor ya da iki dudağının arasından cızırtılı bi he, hı. Ha bak, pencerenin kenarına oturtup, eline de iki dilim elma soyup verirsem değme keyfine. Biblo gibi durur öyle zavallım. Bazen yan yatar, koşar giderim yanına. Oturduğu yerde içi geçer, alır çuval gibi yatağa atarım. Benim belim niye böyle büküldü sanıyorsun; her ne kadar adam bir deri bir kemik olsa da ağır vücut anam her gün yatır-kaldır canım çıktı. Olsun, canımda gözüm yok. Hakkım helal olsun Suat Bey'ime.

Ne kadar fesatsın abla kız. Ben onun için mi gittim bakımevine ziyarete, aşk olsun. Konmuş gene bir pencere kenarına, garibim iyice kuş kadar kalmış, acıdım valla. Hem Gülistan aylardır uğramıyormuş yanına, sevaptır. Yok o demedi de, ben anladım yüzünden. Onca yılı birlikte geçirdik, kocamdan daha iyi tanıyorum ben Suat Bey'imi. Zaman nasıl geçti anlamadım, ben anlattım o dinledi. Onun kafa yine bir aşağı bir yukarı. Çocukları sordu bir tek; Hamit'i ne soracak canım, biliyor ona nasıl bilendiğimi. Şu fizikçisi biraz daha çalıştırsın da, azar azar yürümeye de başlar inşallah. Bu işler belli mi olur be abla; kimin hanım kimin bey olduğuna Allah'tan başka kimse karar veremez. Yeter ki kulun eli armut toplamasın. Hah hay!

Mevsimlerden bahar, güneş nazlı nazlı dolanıyor etrafında. Ağaçlar, kuşlar sanırsın düğün hazırlığında; senin için de pır pır. Sevincine sebep aramak için boşuna dolanmaya gerek yok. Aha hepsi önünde. Çık balkona, seyret. Hava şurup, içine çek. Yüzüne bir gülümseme yayılsın, içine bir ferahlık. Saatine bak, o ferahlıkla fenalık kaç dakika sonra yer değiştirecek. Ufunet ne zaman basacak, kapıyı ne zaman çat diye baharın suratına çarpacak ve odana kapanacaksın? Sen şimdi hesap kitap da bilmezsin ben söyleyeyim yedi ila on dakika içinde bütün bunlar olacak ve sen olağan akışına geri dönüp o daracık odanda bir sigara yakacak ve oturup haberleri, sağdan soldan makaleleri okuyacaksın.

Beşinci sigarada beyaz ekrana bakmaktan ve elbette açlıktan gözün kararacak. Katran karası çayından bir yudum daha alıp, dibi tutmuş çaydanlığın altını kapatıp, salonda şöyle üç tur atacaksın. Bu senin günlük gezintin; aman çok yoruldun. Hadi hemen otur. Neyse ki söz dinliyorsun. Çayla kahve arasına bir dilim ekmekle peynir sıkıştırdığın için kutlarım seni; yoksa ilk gelen telefonda yine tansiyonunun düştüğünden, ne zamandır evden çıkmadığından, elbette bir proje üzerinde çalıştığından bahsedecektin. Ya telefon çalmazsa ve şak diye bayılırsan ne olacaktı? Senin bayılmaların da

meşhurdur; kaç sofraya konu olmuş, kaç omuza konmuştur. Fakat o baygınlık numaraları eskisi gibi olay yeri inceleme ekiplerini başına toplamaz artık, bak söyleyeyim, olacak olan belli: Senin sapık Püskü ağzını yüzünü yalandan bi yalayacak sonra yiyecek, önce şöyle bi koklayacak sonra üstüne sıçacak. İyi ettin de korktun. Korkmanın iyi bir şey olduğunu yeni öğrendin ama bakıyorum hemen alıştın.

Sen ekran başında, ev içlerinde eşinirken, bir anda o her gün beklediğin telefon gelecek. Alo kiminle görüşüyorum? Karşıdaki çıtkırıldım sesi daha da çıtırdatmamak için ukalalık hakkını sona saklayacaksın, girizgâhından ve üç kuruşa çalışan stajyer tonundan belli ki bir kurumdan arandın. Hah hemen salona geç ve turuna başla, tonu göğsünde yumuşat ve asıl ben kimle görüşüyorum de. Asıl kelimesine bir hayli asıl ki karşındaki endişelensin, bu da seni hınzırca neşelendirsin.

İçinden neeee diye bağır, telefona efendim de. Duymadığından değil, kulaklarına inanamadığından. Oysa kulağın ne suçu var; o ileteceğini iletmiş, bana inan diye tutturmamış; senin o kalın kafan kabul etmiyor duyduğunu. Öyle ya, bi de ona teyit ettirsene kulağın günahını almadan. Neyse ki stajyer olduğu tahammülünden belli çıtırık senin duyup da inanmadığın ve iki kalbur kulağını zan altında bıraktığın cümleyi bir kez daha tekrarlıyor: 26 Mayıs'taki ödül törenimizde sizi de aramızda görmekten...

Parmak hesabı yapacak vaktin yok, hemen teşekkür et kapat. Kaç kere katılmıştın aralarına ve seni hiç görmemişlerdi. Ekşimekten içi yorulmuş limon suyunda

boynu bükük bekleyen havuç ve hıyarlara saldırıp, en ucuzundan şaraplarla mideye işkence edip kaç tören izlemiştin en arka sıralarda. Yediğin zeytin ezmeli-peynirli kanepeleri geviş getirirken, yanına ilk yanaşana karnını doyurmaya değil de bu parmak kadar ekmeklere kanepe ismini ilk kimin koyduğuna kafayı taktığını söylemeyi düşünüyordun değil mi? Neyse ki kimse yanına yanaşmadı ve bu saçma soruyu sormadın. Ama sen nerede bir ödül töreni varsa ısrarla ve iştahla gittin. Yedin, içtin, tebrik ettin, çok içince kendini açık ettin ve sıvıştın.

Eve gider gitmez cila çekiyorum ayağına tören kafasına bir kat daha çıkmak için bakkaldan beş bira söyledin. Getirene bahşiş vermeden savuşturdun. Acelen vardı çünkü ve acele ettin. İki-üç saat önce gördüğün ama seni görmeyen kim varsa her birine, en görüneninden gölgede kalmışına kadar oradan buradan mesaj döşendin:

> *"Bu gece göz kamaştırıyordun canım, başım kalabalıktı söyleyemedim. Görüşelim, özledim. Öptüm."*
>
> *"Kesinlikle hak ettin, eh zamanı gelmişti. Selamlar."*
>
> *"Çok bekledin ama değdi. Bak bir daha aramayacağım ona göre."*
>
> *"Telefonumdaki bütün numaralar silindi, bana mesaj atsana."*

Saat ikiye geliyor, kimseden mesaj yok. Hadi yat diyorum dinlemiyorsun. Kimse mesajlarına kulak asmayınca sen mecburen müptelası olduğun

mektuplarına sarıyorsun. Her birini tek tek çıkarıyor, tane tane okuyorsun. Hiç göndermediğin için bunu kırk kere kendi kendine yaptın, aferin. Yatana kadar alacağın alkolle melankoli birbirine karışacak, sonra sabah olacak.

Aa bak bu sabah diğerlerinden farklı. Bugün havuçlu ve hıyarlı, limon sularını kafana diktiğin, tuzlu fıstıkları cebine yedeklediğin o kokteyllerin en ön sırasında misafir olacaksın. Hadi koş koş duşa. Hah şöyle, sonunda güzel kokmayı ve iyi giyinmeyi akıl ettin. Afra ve dahi tafra için ikisi de elzem. Gösterdikleri yere otur ve o mesaj attıkların ve sana dönmeyenler var ya, hemen görmezden gel, olmadı götünü dön, ısrar ederlerse benim gözlük numaram büyüdü artık iyi seçemiyorum de. Seçemiyorum'un üstüne öyle bir bas ki; seni seçmiyorum ulan anlaşılsın. Hep taktik hep taktik canından bezdirdim, al sana bi de takdir.

Ah bak, beklediğin an geldi: Sahneye davet ediyorlar, eline Galata'da yaptırdıkları bir şey tutuşturup alkışa duracaklar. Koş, koş. Ne oldu, telaş etmiyorsun. Şaşırttın beni. Ha, fotoğraf makinesi gördün de poz veriyormuşsun tamam. Ay sesinden tanıdın, sana o işporta heykelciği uzatan kız bu; canım benim fondöten o beyaz yakaya bulaşınca pasaklıymışsın gibi duruyor, değilsin biliyorum, o kadar sivilce bende de olsa aynını yapardım.

Spot ışıklar koca sahneyi dolanıyor, sende duruyor. Sen o huzmenin içinde azıcık huysuzlanıp kendine kör bir nokta seçiyor ve sonra ünlüyorsun. Teşekkür ederim beni bu ödüle layık gördüğünüz için... Yine de sizi hiçbir zaman affetmeyeceğim beni bunca zaman görmediğiniz için. Bundan sebep ben bu ödülü Bakkal Hüsnü'ye

vermek istiyorum. Hepinizden çok emeği var üstümde. İyi akşamlar.

Hadi bir çöküş romanı yazalım dedi İrfan, beş arkadaşın toplandığı salı masasının etrafında kısa bir sessizlik oldu. İçlerindeki en lafı ağzında durmaz Nergis tükürüverdi ortaya: Ayol beş kişi bir olup roman yazar mı, anca halaya durur. Hah ha. Nergis'ten başka kimse gülmedi. Beşir, Nergis'in susmasını bekledikten sonra roman olmaz ama oyun olur, ben varım deyip yaslandı arkasına. Ondaki bu eminlik İrfan'a iyi geldi. Bana uyar derken elini kaldırdı. Nergis, ne oluyor be, birden meclise çevirdiniz burayı diye yükseldi. Peri bu esnada, hayatında hiç oyun yazmamış beş benzemezden ne çıkar ki sorusuna kendince makul bir sürede yanıt verdi: Bunu ancak işe koyulunca anlarız. Gözleri Nejat'a kaydı. Nejat, sağ omzunu sadece silkmek için kullandığından, kendisinden beklenen hamle konusunda kimseyi şaşırtmadı. Nejat'ın omzu her yukarı seyirişte özellikle Peri bundan bir onay payı çıkarırdı. Oysa Nejat soru sorarak Peri'yi ters köşeye yatırdı: Neyin çöküşünü anlatacağız, Osmanlı'nın değil herhalde?

İrfan, posbıyıklarının doldurduğu ağzını hafifçe büzerek düşünür numarası yaptı. Oysa bu toplantıya gelmeden üç gün önce aklındaydı bu fikir; çöküş dediği anda kimsenin ne çöküşü, nereden çıktı şimdi bu demeyeceğini adı gibi biliyordu. Nejat'a tanıdığı

fazladan bir puan fark da boşa gitmemişti. Tespih taneleri gibi dökülen kelimeleri Nergis kıçının kenarıyla, Peri can kulağıyla, diğerleri de ceplerindeki şerhleri ellerinden bırakmadan dinlediler:

Bir dönemin kapanışını, bir değerler sisteminin yerle yeksan oluşunu, inandığımız her şeyin başımıza yıkılışını yaratıcı metaforlar ve karakterler üzerinden anlatabilmek istiyorum. Size ilk başta roman dememin sebebi bugüne kadar denenmemiş bir şeye kalkışmak içindi.

Dünya üzerinde denenmemiş ne kaldı İrfan'cım?

Rıfat, Nergis'e hiç bakmadan, salonun büyük penceresinin tam yanındaki sütunda, çerçevenin içinden Stalin keskinliğiyle ona gözünü diken babasına karşı konuşmaya devam etti: Öğrenciliğimizden beri hiç ayrılmadık, evet her birimiz ayrı işlere, hayatlara dağıldık ama bu salı günlerini hiç bırakmadık. Büyümek eksilmektir diyenlere inat yine de aramızdan hiç fire vermeden, çok şükür toprağa da göndermeden bir aradayız. Neden bunu bir üretime dönüştürmeyelim ki? Aradan geçen bunca zamanda kendi içimizde neler yaşadığımızı, neler kaybedip neler kazandığımızı hiç konuşmadık. Her birimiz ayrı başlıklar, bölümler halinde yazsa, sonra bunları birleştirsek belki de ortaya dünyanın ilk kolektif yazılmış romanı çıkar, nereden biliyorsunuz?

Nejat; sen yazsan da biz ortaya çıkardığında bok atmakla yetinsek daha doğal olmaz mı diye lafını kesince herkes makaraları koyverdi. İrfan da kahkahalara ucundan katıldı ama ortamın daha fazla cıvımasına müsaade etmemekte kararlıydı. Anlaşıldı

roman deyince gözünüz korktu sizin; o halde çağdaş bir tiyatro oyunu yazmaya ne dersiniz?

Sessizliğe karışan çapanoğlu her birinin gövdesinde uzunlu kısalı konaklayarak niyet ölçtü. Kimi canı gönülden bu işe hazır, kimi İrfan'ın kendince edinmeye çalıştığı ünden payına düşeni almak için sabırsızdı. Çapanoğlu barometresi salonun camına vuran ekranda ayan beyan ortadaydı aslında. Peri'nin kafasında dört dönen tilkilerin kuyruğu arada bir Beşir'inkine değiyor, Nergis'in belermiş gözleriyle karşılaşınca tırıs tırıs inine dönüyordu. Üniversiteden mezun olduktan sonra her hafta salıları buluşmayı âdet edinen bu beş arkadaşın beşinde de ortak tek yan, birbirlerine bağlılık yeminleri etmeleriydi. Artık modası geçmiş bu yemin lafını Nergis bulmuştu. İrfan'a kalsa manifesto derdi; hoş bir iki salı diretti de ama taraftar toplayamadı.

Önceleri meyhane sofralarında başlayan buluşmalar, zamanla ve yaş alıp her birinin her yerinde bir maraz ortaya çıkınca İrfan'ın evinde toplanmaya döndü. İlla bir şey yapmamız şart değil deseler de, film izleyip sonunda kendilerince puan tablosu yapmak bile hoşlarına gidiyordu. En kırık notu her zaman Nejat verir, ya yönetmene ya oyunculara mutlaka çamur atardı. Nergis filmin kırk beşinci dakikasına yakın uykuya döner, dudağının kenarı sulandıkça salyasını salmamak için kendine gelir, alay konusu olurdu. Kimseye kıratından fazla değer atfetmeyen Nergis, her birine siktiri çekip finaline yakın hâkim olduğu hikâyeye dair öyle bir laf ederdi ki, İrfan dahil kimsenin gıkı çıkmazdı. Bir gün evlere dağılırken Nejat: Ulan Nergis uyuyorum ayaklarına yatıp bizi yemiyorsun di mi deyince; Nergis'e tam on ikiden röveşata imkânı

çıktı: Hikâyenin çatısını anlamak için bana bir başı bir sonu yetiyor arkadaşlar, sizin gibi anlamak için iki saatimi harcamama gerek yok.

Nergis'in başlarda mantıklı gelen, üzerine biraz düşününce deli saçmasına dönen buna benzer bir sürü cümlesi, ses tonu, vurguları yüzünden midir nedir herkesi sorgudan sualden muaf tutar, kendine ikna ederdi. Katlanmanın adını idare etmekle değiştiren kibarlığa has bir riya da denebilirdi buna. Ki riya dediğin dışarıda olup bitenlerin yakasına takılacak kokmuş bir sıfattı, aynı koku bir araya geldiklerinde duyulmaz, şakası bile yapılmazdı. Gençlikte tanışıyor olmanın faydasıydı bu: Birine bir kere inanınca aynı yoldan devam etmek. Hele İrfan'ın açılış konuşmasında ağdalayarak anlattığı o kayıpları falan düşününce iyi geliyordu işte; karşılıklı bamtellerine basmadan sohbete durmak, mayınlı tarlalara girmeden yan yana yürümek...

Gelecek salı için herhangi bir konu kısıtlaması getirmedi İrfan. Bakalım kim neler yazacaktı? Her birinin gözündeki ışığın reostası İrfan'ın elindeydi nasıl olsa. Kime, nasıl gaz vereceğini biliyordu. Evden çıkarken Peri bir kez daha emin olmak için sordu: Anlamadım yani, bizi böyle paketledin; hayatında hesap yapmak dışında eline kalem almamış ben oyun mu yazıp geleceğim? Sus sus dedi Nergis. İrfan'cığımız apartmana taşan bu tür can alıcı soruları sevmez bilmiyor musun, gel ben sana yolda bir daha anlatırım... İki kadın kol kola merdivenlerden inerken Nejat ve Beşir, ergenlikten kalma, şaklamalı, tokatlamalı uğurlama ritüellerini gürültüyle eda ettiler ve sessiz ev nihayet İrfan'a kaldı. İşte gecenin en nadide anları.

Komşular uyumuş, dışarıdaki trafik nispeten durmuş. Masanın üstündeki bira şişelerini, rakı bardaklarını ve kırk kere tembihlemesine rağmen Peri'nin her defasında getirdiği mercimek köftelerini kaldırdı. Akşamın pisliğini sabaha ve yedek anahtarın sahibi, yardımcısı Zülfiye'ye bıraktı. Bilgisayarının karşısına geçip kendine tertemiz bir sayfa açtı:

Ne yazacaksın şimdi İrfan? Hadi şurada baş başayız, söyle bakalım kime ne anlatacaksın? Otuz yıllık arkadaşlarını pek ulvi bir şey yapacağınıza ikna ettiğine göre herhalde kafanda muazzam fikirler var. Ne güzel her hafta yiyip içip, dünya dertleriyle oyalanıp, içkinin dibini bulunca işi geyiğe vurup dağılıyordunuz, ne oldu birdenbire böyle sana? Dur sen yorma kendini ben söyleyeyim: Karın doya doya aşkımı yaşayacağım vedasıyla çekip gidince bok gibi ortada kaldın, sikin taşşağına denk hayatın her gün daha çok manasızlaşmaya başladı. Tek başına yumurta kıramayan sen, kederini neye dönüştüreceğine bir türlü karar veremedin. Genç genç kadınlara kendilerini harika hissettirecek yalanlar söyledin, yalnızlıklarına iyi gelecek planlar yaptın; bir çırpıda onları zirveye çıkardın ki, her biri havalara uçtu. Ta ki sen arkadan itene, kafa üstü yere çakılana kadar. Elini, ayağını, gözlerini, gülüşünü öve öve bitiremediğin o kadınların cesetlerine bakarak kahkahalar attın da dindirmedi kuyruk acını, alamadın karından hıncını.

Demek en sevdiğin arkadaşlarınla birlikte oyun yazacaksın öyle mi? Her biri salıya fikirlerle, yazılarla gelecek, sen de okulunda okudum

biliyorum bu işleri ayağına yatıp kendine yeni bir yaka kartı takacaksın. Sen bunu benim külahıma anlat İrfan. Sen en sevdiklerim dediğin o insanlarla oynayacaksın. Yazma korkuna derman bulamadığın için her birinin aklındakileri çalacaksın. Onlara yüzlük rakılar, en pahalı viskiler, evlerine ayda bir zar zor giren pastırma, jambon falan sunup karşılığında bakın bir çağ eleştirisi, bir çöküş oyunu yazdık; bu zamanda insanlar iki kişi yan yana gelmekten imtina ederken biz başardık diyeceksin. Oradaki biz'in ben demek olduğunu herkes bilecek de olgunluk ve doymuşluklarından ses etmeyecekler; yani, şimdilik öyle umuyoruz. İnan salıyı ben de iple çekiyorum. Bu arada boş ekrana böyle mal mal bakacağına git yat, belki bir rüya falan görür de o çok fantastik hikâyelerine eklersin. Ne de olsa her yazılı metinde iyi kötü rüyalara yer vardır. Sen de attırırsın bi tane ne olacak?

* * *

Elini zilden çekmeden kapıda kıvranan Nejat herkesten önce gelmişti. İrfan mutfaktan gelesiye altına işemediğine şükretti. Ne merhaba ne bi şey, kemerini çözerek tuvalete kendini dar attı. Arkasından salı ekibi sökün etti, bizim İrfan'ın yelkenleri bir güzel suya indi. Masanın üzerinde Zülfiye'nin döktürdükleri, Peri'nin mercimek köftesine muadil olarak yaptığı kısır, birkaç çeşit peynir ve yine içki bolluğu vardı. Beşir elinde tabakla masayı tavaf ederken Nergis ona şöyle bir alıcı gözüyle baktı. Beşir'in yüzünde daha önce dikkat kesilmediği, gözünden kaçırdığı bir şeyler arandı; bulsa fena mı olurdu? Sinek kovalar gibi savdı aklından, Beşir

de ona bakınca yalandan ve kanka kontenjanından gülümseyiverdi.

Karınları doyup, kadehlere yeni rakılar dolunca İrfan konuya girdi ve TEOG sınavına hazırlanan çocuklar gibi her biri ceplerinden, çantalarından çıkardıkları kâğıtları ona doğru uzattılar.

İrfan'ın yakın gözlüğünü takarak, büyük bir ciddiyetle kâğıtları okumaya başladığı o anın sessizliğine Peri içinden fotoğraf altı döşedi: Şuna bak şuna, sanırsın Dostoyevski. Götüm! Nergis, Peri'nin dudağının ucunu dişlemesinden ve parmağındaki yüzüklerin sırasını değiştirmesinden işkillenerek ona baktı. Suçüstü dürtülmesiyle kendine gelen Peri, üçüncü sarmasına çatalını sapladı. İki kadının arasında ezel ebet olan bir şeydi bu: kartal bakışlı Nergis'in Peri'ye doğru bitmeyen pikeleri, Peri'nin son dakika hamleleri. Senelerdir eskimeyen arkadaşlıklarının sessiz sözleşmeleriydi bunlar. Nejat ve Beşir'in hiçbir şey umurumuzda değil, çok da şey etmemek lazım halleri ise hepten yalandı.

Sonunda İrfan gözlüğünü çıkardı, sapını ağzına aldı. Böyle daha havalı olduğuna kimseyi ikna edemeyeceğini anlayınca bir sigarayla sapı değiş tokuş yaptı ve konuya girdi:

Valla ne yalan söyleyeyim bu kadarını beklemiyordum. Düşündüğümden de şahane bir şey çıkacak bence ortaya. Herkes çökmekte olan insanın eğilimlerini yazmış ve durumlara uygun karakterler ortaya çıkmış. İntiharın eşiğindeki aydın tipi, bok gibi para kazanan ve zalimliğiyle ortalığı yakıp yıkan patron, bir şantiyede çalışan işçiler... Bakın burayı çok sevdim çünkü toplumsal bir olayın etrafında toplanan karakterler her zaman ilgiyle izlenir. Şu ana kadar kaç

kişi oldu? Üç. Haa bir de Nergis'in yazdığı tip var: Çocukları yüzünden evliliğini bitiremeyen ve kocası tarafından ince ince şiddete uğrayan kadın.

Hoop, hepsininki karakter oluyormuş da benimki niye tip anlamadım diye çıkıştı Nergis. Peri, İrfan'ın imdadına her zamanki kıllığıyla koştu: Ayol sen tip nedir, karakter nedir biliyor musun da arızaya bağlıyorsun? Nergis bu, susar mı: Elbette biliyorum. Birine geldi yine tipini siktiğim diyoruz mesela, hiç karakterini bilmem ne yapayım diyor muyuz? Kızınca tipsiz diyoruz; vaaay o nasıl tip diyoruz. Yani tip dediğin istediğin yere sünüyor, karakter öyle mi; daha adını ağzına alırken bir karizma fışkırıyor, görür görmez, analar neler doğuruyor be, vay babam vay.

Bir arada olmanın belki de en büyülü yanı buydu. Güvenli ortamda kendine en uygun havayı bulmuş bir mantar gibi bitivermesi mutluluğun. Yerini, demini, nemini sevmesi ve fırt diye çıkıvermesi işte. Güzeldi böyle. Yıllardır birbirlerine yoldaşlık etmişlerdi; cenazelerde, eylemlerde, düğünlerde, doğum günlerinde hep beraberdiler. Ama en sevdikleri buydu: bir anda, hep bir ağızdan gülebilmek. İrfan kendini eve kapattıktan, hiçbirini aramayıp, telefonlarına cevap vermedikten yaklaşık beş ay sonra ortaya çıkmış ve bundan sonra yakınmak, car car şikâyet etmek yok diye kükremişti. O ânı milat alıp eğlenceyi abarttıkları günler çoğalmıştı ama bu gece bambaşkaydı. İrfan, herkesin kendi saklı sandığını açması için ellerine anahtar tutuşturmuştu sanki. İçinden ne çıkacağını bilememenin merakı ve kaygısı geziniyordu yüzlerinde.

Nergis'in tipi, Peri'nin fikri, Nejat'ın patronu, Beşir'in işçisi derken İrfan'ı bir heyecan bastı. Bir an önce bütün

bu malzemeleri en uygun ölçülerde birbirine katmak, bunları da bu akşam erkenden kışkışlamak istiyordu. İçinden geçeni de yaptı. Sofrayı durup dururken toplamaya kalkmasından, rakıyı masadan alıp buzdolabına kaldırmasından anlamışlardı da bu kez sessizce çekilip gittiler.

Yine boş ekranın karşısına geçti İrfan; elinde bir sürü kâğıt. Mailinde bazılarının hızını alamadan sayfalarca döktürdüğü, yer yer abuk sabuk olaylar, durumlar, diyaloglar... Meğer her birinin içinde saklı bir yazar varmış, İrfan'ın bir komutuyla açığa çıkmış; iyi gelmiş onlara yazmak. Akşamki hallerinden, gözlerindeki ışıktan, yüzlerindeki gülücüklerden belliydi zaten. Hayatlarına ne mana katacaklarını bilmeden deli danalar gibi ortalarda dolanacaklarına, içlerine –yolun en başına– dönüp bulduklarını, keşfettiklerini çıkarıp İrfan'ın önüne koymuşlar:

(Bir inşaat alanı. Fonda takur tukur sesler. Tozun çamurun arasında birkaç işçi dolanmakta. Birinin elinde el arabası, diğerinin sırtında çuval, biri sigarasını yakmış duvara dayalı.)

1. İşçi – Lan göt biz bilmiyok mu sigara tüttürmesini, siktirtme belanı da gel şuraya.

2. İşçi – Şunu içincik gelicem, sen işine bak sıçmayım ağzına.

3. İşçi – Anam anam... Devriliyor la bu.

(El arabasıyla dengesini kaybeden işçinin yanına kimse koşmaz. Sigara içen abartılı ve provokatif kahkahalar atar. 1. İşçi üstüne yürür. İtişirler.)

1. İşçi – Ağzının ortasına sümsüğü yersen görün karı gibi gülmeyi!

2. İşçi – Göster lan hadi göster. Senin sülaleni...

(İşçiler alt alta üst üste kavga ederken, patron arkasında göz alıcı bir ışıkla, heyula gibi sahneye girer.)

Patron – Ne oluyor burada! İşinize bakacağınıza birbirinizi mi yiyorsunuz!

(İşçiler toparlanır, el arabalı olan donup kalmıştır.)

Patron – Benim sizin gibi itlere harcayacak param yok. Gidin şefinize, kessin hesabınızı!

1. İşçi – Benim bi suçum yok patron. Hepsi...

Patron – Kes, kes... Sana fikrini soran olmadı! Hemen siktirip gidiyorsunuz, hemen!

(Patron çıkar. 2. İşçi ardından koşar, diğerleri de onun peşinden.)

1. İşçi – Dur lan nereye!

3. İşçi – Beni bekleyin.

(Üçü de koşarak çıkar, kısa bir arbede gürültüsü ve ardından bir silah sesi, sahne kararır.)

İyi bir başlangıç; bol ünlem her zaman tansiyonu yükseltir. Evet, evet kesinlikle. Gerisi nasılsa gelir. Niyet eylemi başlatır, hareket ona yön verir. Hah bu cümle fena olmadı; karakterlerden birine mutlaka söylet ve salıya kadar her gün çalış. Günde bir saatini ayırsan yeter, kritik edecek, o öyle olmasın, böyle olsun diyecek kimse yok nasılsa. Hem maksat oyun olsun.

* * *

Bir salı atlandı. İki hafta sonra ev yerine meyhanede toplanılmasını teklif eden Nejat'tı. Fiks menü adam başı makul bir fiyata ayarlamıştı. Meyhaneyi yeni açan uzaktan akrabaya da bir kıyakları olurdu böylece. Müzakere bile edilmeden onaylandı. Kıytırıktan tuğlaları dekor diye duvara, mekânı ısıtması için dünyanın parasını verdikleri sobaları apış aralarına dayayan işletmeye; bir baş sarımsağı gömdükleri haydariyi masanın iki ucuna havyar dağıtıyormuş havalarında sunan garsona sövmeden geceyi bitirebilirlerse ne âlâ. Neyse ki konuları çok derindi. İrfan oyunu bitirmiş, toplu mail atmıştı.

İlk değerlendirmeler ilk kadehten hemen sonra sökün etti. Kimsenin kibarlık yarıştırmadığı, tam tersi gözden geçirilmemiş cümlelerin çarpıla çarpıla anasonla birlikte havan topu gibi yağdığı geceden notlar:

Nergis yazdıklarıyla alay eden Beşir'in kafasına kadehi fırlattı. Beşir ondan özür dileme bahanesiyle yanına yanaştı. Nergis yelkenleri hemen suya indirmemek için kendince biraz direndi, sonra elini Beşir'in bacağından hiç çekmedi.

Nejat sigara yasağını akraba kontenjanının verdiği hakka sığınıp delince müessese ve cümle masa aniden basan denetçilerin gazabına uğrayıp yüklüce ceza yedi.

İrfan herkesin fikrine, buluşuna, bakışına çok saygı duyduğunu ama metnin kaldırabileceği kadarından azar azar ve/veya birer tutam alarak bambaşka bir şey ortaya çıkardığını söyledi. Peri, nasıl yani çıkışıyla müzakereyi başlattı. Eh dedi İrfan, metinde birbirleriyle kavga eden işçileri patron ayırıyor, sonra da hepsini kovuyor ya, orayı muammada tutuyoruz. İşçiler

patrondan intikamını alacak mı almayacak mı? Yani o karanlıkta duyduğumuz silah sesi neyin nesiydi? Belki de patron birini vurdu.

İrfan o kadarcık merakın metin içinde bir kriz noktası yaratmak olduğunu, bilerek öyle yaptığını uzun uzun anlatarak başka soru ve itirazların da önünü kesti. Hem yalnızlıktan ve yabanlıktan intiharın eşiğine gelen aydın karakterinin balkona çıktığı anda patronu vuran işçileri görmesiyle nasıl yeniden hayata döndüğünü, onu öldüren işçinin tutuklanmasıyla ailesinin perişan olduğunu ve bütün bunları oyun içinde birbirine bağlarken çok zorlandığını ama nihayetinde başardığını övünerek anlattı da anlattı. Beşir'e dalınca olaydan tamamen kopan Nergis'in sırf laf olsun diye kendini belli edişine de ses etmedi o yüzden. Evet Nergis'in karakteri de patronun karısı olmuştu. Kadın gördüğü şiddet yüzünden boşanma cesareti gösteremediği kocasından ancak adam ölünce kurtulmuştu. Peri ağzına doladığı yani'lerin başına bir yuh ekleyerek ama kadın meselesi biraz güme gidiyor orada dediyse de kimseyi etkileyemedi. Gece, İrfan'ın bu kadar uğraştığı metni kendisinin yönetmeye karar verdiğini açıklamasıyla en hareketli anına kavuştu ve kalkan her el, atılan her kahkaha, yudumlanan her rakı, aynı anda hatırlanan her hatıra, birlikte gülünen her sakarlık, ah edilen bir sürü pişmanlık, birbirlerini sarmaya-sevmeye doyamadıkları o cânım yakınlık her birinin selfie albümünde boynu bükük kaldı.

O geceden tam dört ay bir hafta sonra İrfan, bulduğu sponsorun da yardımıyla dediğini yaptı. Orta derecede ünlü oyuncular, özene bezene çizdiği dekorları yapan marangoz tanıdıklar, ışıkçılar ve oldukça tuzluya gelen

sahne kiralarına rağmen yazdığı ve yönettiği *Sevgili Düşmanım* oyunu sahnelendi. Yine hatırlı ve zengin arkadaşların desteğiyle sosyal medyadan, oradan buradan duyurular, reklamlar, ilanlar gırla gitti. Galaya yıllarca aranmamış akrabalar da dahil, yedi düvel çağrıldıysa da iki yüz on kişilik salonun sadece yarısı doldu. Yevmiyeli gelen kameramana konuşan İrfan Tüten: Bu oyun benim özel tarihime ve kafa yorduğum dünya meselelerine dair kişisel bir manifestodur dedi. Bundan sonra da benzer oyunlar yazmak istiyorum diye ekledi. Eve gider gitmez ekran başında sabahı sabah etti. Kendi görüntüsünü iki dakika on iki saniyeye indirip facebook'ta, twitter'da yayınladı ve o güne kadar en çok like ve RT almanın huzuruyla derin bir uykuya daldı.

Korpus kallosum

Elim anneme tokat attı, çünkü elim annemi benden iyi tanır. Elimin bilinciyle benim kişisel tarihim ayrıdır. Annem tam solumda çemkirirken, etimi çimdiklerken, yalnız gördüğü her yerde sıkıştırıp, mememin başını sündürüp sündürüp bırakırken, yedi tokadı sol elimden. Kız annelere el kalkar mı diye yürüdü üstüme sonra. Vallahi billahi ben yapmadım, sol elim yaptı dedim. Al o zaman orospu bunu da benim sağ elim yaptı demesiyle zınk diye tepeme yumruğu geçirmesi bir oldu. Kısacık bir an karanlığa düştüm, sehpanın üstündeki palyaçonun burnu yerinden çıkıp oturdu. Ben oturamadım. Annemin bıraktığı yerde sendeleyip duvara dayandım. Elimi yerine oturtmak için kolumu tuttum. Tam bileğimin oradan ileri geri hareket ettirdim, vidaları gevşediyse bileyim diye. Beni yine dinlemedi, hatta o kadar sinirlendi ki boğazıma yapıştı. Elimle arama girecek kimse yoktu; her zaman ağzımdan nefes alırdım, burnumu unuttuğum için kokularla aram açılmıştı. Bir sümbülü görünce kokusunu hatırlamak yeterdi, çarşıdan alıp da koklayarak eve getirdiğim vaki değildi. Ama şimdi burnuma çok ihtiyacım vardı; kesik kesik, ufak ufak denemelerle uyuşuk burnumu harekete geçirmeye çalıştım, tınmadı bile.

Denizin dibine çekilir gibi gidiyordum aşağılara, bedenim bir yabancıyı taşıyordu sırtında, yükünü

atmak için boyuna yekiniyordu. Elim beni öldürmeye ant içmiş gibiydi, benim bilmediğim bir öfkesi, canıma kastı vardı. Ağzımın içine dolan tükürüğümü yutamıyor, hırıltıyla bile olsa nefes alamıyor, yavaş yavaş olduğum yere çöküyordum. Belki birden yığılsam ya da bayılsam elim de insafa gelecek, daha fazla üstüne gitmeyeyim şu kızın diyecekti. Ne var ki dizlerim, karşısında boyuna denk, huyuna alışık biri varmış da kafa kafaya dövüşecekmiş gibi direniyordu ayakta durmaya. Horozlanacakmış gibi bir adım, bir yarım adım daha derken duvarın dibinde, elim boğazımda, gözüm tavanda vedalaşıyordum hayatla. Hiç mi güzel bir günüm olmamıştı, yüreğimin hop ettiği bir gençlik aşkı, kabıma sığmaz hallenmelerimden bir kare, hafızamda kendine bir raflık bile yer bulamamış mıydı? Bu dünyayı bırakıp gitmenin kederinden çok sancısını çekiyordum. Daha acısız olsa razıydım yolculuğa. Hem kimseden bir kötülük görmeden, virüs mirüs kapmadan, bir halk otobüsünün beni altına almasını beklemeden, kendi kendimi yolculuyordum işte. Bu panik de neyin nesiydi, ne zaman ayrılamayacak kadar çok sevmiştim hayatı? Hem şu anda ecelime yardımcı olursam annemin de işi kolaylaşırdı. Günde beş vakit seccadeye kapanıp, kurtar beni şu fışkıdan diye el açmıyor, şöyle ensesi kalın birine postalamak için adaklar adamıyor muydu? Bir evladın annesi için kendini feda etmesinden daha doğal ne olabilirdi?

Gelgelelim kazın ayağı öyle değilmiş. Zamanı hor kullanarak yaşayıp zerresine muhtaç halde ölüp gidiyordum ve buna dur diyecek kimse yoktu. Sesim çıksa annemi çağırır, kurtar beni diyebilirdim. Der miydim gerçekten, can havliyle belki; iradi olarak asla.

Ondan ve hiç kimseden, hiçbir şey istememeyi cebren öğretmişti bana, ölür de sözünden çıkmazdım. Kursağımda bin bir türlü pişmanlık, yutamadığım tükürüğün arasına karışıp boğuyordu beni. Denizin dibinden cehennemin dibine kadar, yavaş yavaş, kararlı adımlarla gidiyordum. Bir adım, sonra bir yarım adım daha derken annem yetişti imdadıma, gırtlağıma yapışmış sol elimi söktü aldı yerinden, attı kendi kucağına ve çamaşır suyu kokan elini koydu alnıma. Ne bok yiyorsun kız burada; ateşin de yok ya, gene Arap taşşağına dönmüş suratın, kalk kalk da su serpelim azıcık diyerek dikti beni ayağa.

Banyoya kadar koluma girdi, yürüyemeyecek durumda değildim ya sözümona şefkatli ayaklarına yatacak. Biliyordum kapıya kadar süreceğini bu gösterinin, yine de ses etmedim. Daha demin beni boğazlamaya kalkan kolumu okşuyor, elimi avucunun arasında sıkıyordu. Gücümü toplayıp kurtuldum ondan, lavaboyu görünce kapattım kapıyı suratına. Musluğu hemen açtım ki dikilmesin dışarıda. Su, dünyayı şebeke şebeke dolaşıp gelmiyormuş da kaynağından taşıyormuş gibi soğuktu. Ensemden içeri süzüldükçe ürperdim. Aynada ekşiyen, eksilen, kendine ait bir parçayı, kendine ait olduğuna inandırmak için ne yapacağını bilemeyen yüzümü seyrettim. Sol elim özerkliğini ilan etmek istiyorsa eğer, başka organlarımı da örgütleyebilir miydi? Şu hayatta iki yakamı bir araya getiremeyen ben, misal sağ bacağım sıçarım lan bu evin içine deyip çıksa gitse, ben burada tek bacak üstünde dinelip bekleyebilir miydim?

Yetmez miydi ağzımı her açtığımda, kurduğum her cümlede suçlandığım, yetmez miydi azıcık mememin

arası, bacağımın yarısı görülse, üstüme yürümeye hazır bir tabura karşı hissettiğim çaresizlik, yetmez miydi daha akıllı, daha bilgili, daha uzun boylu, daha başarılı, daha iyi sarma saran, ayda bilmem kaç lira kazanan, inci dişli, döne döne baktıracak kadar gösterişli, atadan babaya, babadan yedi düvele bütün efendilerine saygılı, herkes için en iyisini, en doğrusunu, en milimetrik olanı kimse leb demeden kestiren, kendini korumasını, tam zamanlı lafı gediğe koymasını bilen, bu dünyadaki bütün görevlerini eksiksiz yerine getiren, asla faka basmayan, hesabından zinhar şaşmayan, olur olmaz şeylere şaşırmayan, yaraya değil de işine yarayana çekilen biri olamadım diye kendimi herkes yerine, herkesten çok dövdüğüm, boğduğum, lime lime ettiğim yetmez miydi?

Yetmemiş demek ki; o yüzden sokmuşum içime her şeyi. Öyle dedi doktor anneme; benim yanımda fısıldayarak, koridorda üst perdeden buyurarak söyledi: Ancak ameliyat masasında görünür içinde ne olduğu dedi. Götümle güldüm affedersiniz. Benim içimi masaya yatıracak da ne aradığını anca orada görecek bir babayiğit, olmadı bir Lilith var mıydı sahi? Sol elim başına buyruk olabilirdi ama sağ elim ne güne duruyordu? İçim tıkış tepiş, içim tıknefesti. Kendime dar ettiğim bu dünyayı anca içimi genişletirsem, oraya her şeyi yerli yerine gelecek şekilde yerleştirirsem rahat edecekmişim inancına nasıl ermiştim, vallahi de billahi de bilmiyordum. Doktor bozuntusu nereden bilecek, karnımı ortadan yardığında gördüğünü hangi bilgiyle neye yoracaktı?

Günde yüz on kişiyi, yüzüne bile bakmadan kaşeleyip kışkışlayan doktorun, en ince mikroskopla bile incelese

göremeyeceği şeyler vardı: Köksüzdüm ulan ben. Kendi rahmimi saksı gibi kullanarak ne ekeyim de onu büyüteyim diye aranıp duruyordum. Elimi kıyıda köşede saklı kalan her yere daldırıyor, kendi ücramda kendimi eğliyor; içimde bir tel titreyince çıkan iniltimi benim en acımasız polisim, en gözümün yaşına bakmayanım, sol elim duymasın diye hüp diye yutuyordum. Madem irademle her şeyin en iyisini yapmaya mecburdum, bu hünerimden azıcık haz almayı da hak etmiyor muydum? Evdeki sessizliğin en annesiz safhasında, yüklüğün hemen yanındaki yatağımda kendimi becerirken gülümsüyordum. Keşke gülerken görseydim o anlarda beni. Mülayim bir anında, anne benim odama bir ayna alalım diye yalvarsam, şöyle tam karşımdaki duvara çaksam, o pazara gider gitmez içimde ne kadar irin varsa akıntıma karışsa, içimde çok durmuş, çürümüş, beni zehirlemeye ant içmiş ne varsa hepsi, hepsi benden çıksa, yeter ki çıksa, illaki çıksa o zaman pirüpak olmaz mıydım?

Galiba hiç umut yoktu. Kendimi kirletiyorum diye dövüyordu belki de sol elim beni. O vurdukça ben içime ne varsa dolduruyordum ve bu durum kaç zamandır böyleydi artık hatırlamıyordum. Elbette bu kısırdöngünün de bir miladı vardır. Mesela hayal meyal bir yüzün; semsert, mosmor bir çükün ve kafama bastıra bastıra başımı kasığına gömen o adamla, bizim apartmanın hemen arkasındaki o depoda, çöp konteynırlarının arasında bacaklarım zangırdar, midem döne döne ağzıma gelirkenki o an, olabilir mesela. Hiçbir miladın maziyi düşünürken müsekkin değerinde olmadığını bile bile, ne diye hatırladıysam o günü... Ya da o güne eklediğim, birini düşününce sökün eden daha

nicelerini... Hayatıma mana katacağım diye boşuna didinmiş, adına ömür demeye değmeyecek nice yılı çarçur edip durmuştum.

Annemi uyutup, kandırıp, o da olmazsa avutup kendimi sokağa attığım her fırsatta daha da uzağa savruluyordum. Bir daha asla bu eve dönmeme yeminiyle sıvışıyor, cebimde bin türlü hüsranla, tıpış tıpış gelip anamın eteğinin dibine siniveriyordum. Her defasında aynı kendinden eminlik, aynı yengi ifadesi nakşoluyordu yüzüne. Ona mecburluğumu biliyordu. İçinde düşme geçen herhangi bir cümlenin sevgiyle ilişiğini kesmek için neler vermezdim o anda. Aşka düşünce, birinin üstüne çok düşünce ya da anamıza babamıza falan fazla düşkün olunca başımız göğe mi eriyordu? Çoğu perişanlığı çağrıştıran, inadına sevdaya dahil ettiğimiz yangılı bir sürü sözü dilimden silmek; bu evden, bu anneden, bu dünyadan bir an önce kurtulmak istiyordum.

Ovunarak kazıyacağım, kanırtarak çıkarıp atamayacağım kadar derinlerde bir yerde koca bir kaya vardı da, abilerim ablalarım şuna bir el atıverelim demek için çıkıyordum dışarı. Tesellisi, telafisi imkânsız bir arayıştı bu. Ne yapsam ne etsem bir milim bile yerinden oynatamadan o kayayı, aklımı oynatma noktasına gelmiştim sonunda. Ana-kız kendimizi kapattığımız bu evde bir canlı cenaze, bir ağır yaralı olarak yaşamayı maharet saymanın saçmalığına bir son vermek gerekiyordu artık. Bir gün sol elim boğazımı sıkıyor, bir başka gün ben anneme tokadı yapıştırıyordum. Komşular ikimizle de ilişkilerini kesmişti. Tesadüfen apartmanda biriyle karşılaşacak olsak, duvara doğru yan yan iniyor, yanımdan geçerken

başını bile kaldırmıyordu. Sabaha karşı birkaç kez polisi de seferber etmişlerdi ya, annem ne yaptı etti, iki tane taze memuru bir fincan kahve istemeye gelmişler de umduklarını bulamamışlar gibi geri gönderdi. Herkesin evinde bin türlü dert varmış, ben sabaha karşı çığlığı basıyorsam Naciye Hanım da kocasının altında ezilirken anırıyormuş; onun için de rahatsız edecek değilmişiz ya devletimizin koskoca kurumunu. Polisler içeri adımlarını bile atmadan gidince tekrar eski annem oluyor, favorilerimden tutup kopardığı tomar tomar saçlarımı bana süpürtüyordu. Babam siktir olup gittiğinden beri beni kocası, kölesi, kulu, kızı ve bilumum eşyası yerine koyup kullanıp atmak istiyordu besbelli. Benim de canıma minnetti doğrusu.

Sonunda o meşum gün yatağımda, uykumun en ılık yerinde çöktü tepeme. Zührevi hastalıklara götürecekmiş, oram orman gibi gidersem rezil olurmuşum. Önce iki kolumu da bağladı, soldakine bir düğüm fazladan attı, işin can alıcı yanı için seri katil titizliğiyle hazırlanmıştı; sıcak ağdayı şöyle bir üfürüp sündürerek iki bacağımın üstüne lök diye oturdu, sersemliğimden yararlanıp sıyırıverdi donumu, zebella iniltisiyle inceltti sabahın en sevdiğim saatlerini ve elindekini orama yapıştırıverdi. Gözünü diktiği yer, yüzümdeki bir kara delik, annemin hayatımda açtığı bir gedikti, hiç acımadan beni oraya itti.

Beni boğarken deli gücüne kavuşan elim etkisiz hale getirilmiş olduğundan kıpırdayamıyor, çığlığı basmak istediğimde annem dirseğiyle ağzıma bastırıyordu. Tam o esnada küfürle karışık bir şeyler de söylüyordu galiba, kelimeler yan yana dizilmiyor da üst üste binip, üstüme devriliyor, anlayamıyordum. Acının şiddetinden

bayılmışım, önce banyoya sürükleyip soğuk suyun altına, ardından giydirip kuşatıp doktorun önüne attı beni. Siz bi bakın hamile falan mı, biri buna fenalık mı yaptı ne olduysa bileyim, ondan sonra kapatayım tımarhaneye dedi. Sedye yanıma yanaşınca nasıl da sevindim; bana benzeyenlerle aynı yerde olursam rahat edebilir, belki sol elim de iflah olurdu. Lanetlenmişler arasından sıyrılıp, ihtimam bekleyenlerin yanına terfi ediyordum nihayet. Önce bir röntgen çekelim dediklerinde, artistik poz ermeye bile kalktım.

Bugün iki yılım doldu burada. Duvarda başhekimin odasında o gün çekilmiş fotoğrafım duruyor. Büyük ceviz masanın üstünde iki pilli el feneri, burnunu sevdiğim palyaçolu küllük, bir küçük şamdan ve annemi boğan, bağlantılı yerden tak diye kesip attığım sol elim var. Görenlerin yüzüme tükürdüğü, doktorların beynimde aksayan bir köprü trafiğinden bahsettiği kayıtlar, kimliğimin yeni vesikası oldu. Ha bir de boyuna yalvarmalarım işe yaradı; tam fotoğrafımın yanına bir boy aynası çaktılar; buradakiler çok iyi insanlar, aynaya nasıl bakılacağını çok iyi biliyorlar.

Koku

Rüyamda koku gördüm. Uyanır uyanmaz duygusu geçmesin, gözümün önünden gitmesin heyecanıyla internete girdim, rüyada koku görmek diye yazdım. Bunu mu demek istediniz diye atarlandı alet. Ben ne dediğimi biliyorum, sana mı soracağım lan! Böyle yazmadım, hem çok uzun hem de belli bir muhatabım yok, kime ne anlatıyorum. En iyisi size anlatayım, yoksa çıldırmam hayır, belki çatlarım. O da bir ihtimal.

Şimdi efendim bu kokunun bir boynu vardı, böyle en kalınından. Arada omuzların içine kaçtığından güneş gören yerler hafif kızarmış. Öyle krem süreyim, su toplamasın cinsinden değil, içi fındıklı akide şekerlerinden. Fazla öne eğilmekten yol yol, tenin asli rengi beyazlıklar sırıtıyor, onların da kokusu ayrı. Evet boynun her bir yeri ayrı kokuyor, gözümle gördüm yalan değil. Sonra o kokunun elleri var, tırnaklarının içinde azıcık karalık, olur o kadar. Hepsinde değil sağ işaretparmağında bir de solda. Elleri hızlı hareket ediyor. Hızlı dediysem aralarında yine de bir ahenk var. Biri inerken öbürü duruyor, sonra diğeri hafifçe kendinden çok da uzak olmayan bir şeye doğru uzanıyor. O şey ne? Bakın onu görmedim, görsem kesin söylerdim. Ya da hatırlamıyorum. Bu da kuvvetli bir ihtimal. Boyundan hemen aşağılara inmekle hata ettim, önce saçlar vardı. Kimi ensede kıvrılarak uyumuş, bir

tutam kendini rüzgâra bırakmış, kimi beceriksiz berberin gazabına uğrayıp kısacık boyuyla arada kaynamış. Saçların da her teli ayrı kokar mı, kokar. Gördüm diyorum size.

Yukarılar bitti. Sırta geçiyorum. Gayet muntazam, ne küt diye kıça kadar iniyor ne de arada yalpalıyor. Hafif sağa eğimli, eğildikçe efil efil hiç boyundakine benzemeyen bir koku yayılıyor havaya, elimi uzatsam tutacağım ki bir hamlede tutuyorum. Burnumu değil, gözümü dayıyorum. Bir sırtla göz göze gelmek ancak rüyalarda olur derseniz, çok yanılırsınız. Çünkü insan bilmediği bir şeyi rüyasında da olsa göremez. Ne bildiğini bilmezse de buna aldırmaz. Gördüğüne inanır, gözün bilgisine. Sırtın arazisi geniş, üzerinde bir hayli ben, irili ufaklı sivilceler, elin erişebildiği yerde kanatılmış, kabuk bağlamış yaralar, bele doğru küçük bir ameliyat izi, en fazla 10 santim kadar. Neşter de bir çocukluk kokusudur neticede, nereye değdiyse oradan tüter. Neyse rüya zamanı kısa, yolum uzun.

Bacaklarda çok yürümüşlüğün, –yürürken ziyadesiyle düşünülmüş– düşülmüşlüğün yorgunluğu var. Damarlanmış yerleri takip etsem Ege'ye, Akdeniz'e kadar varırım hissi. Aradaki Bermuda Şeytan Üçgeni'nden niye hemen saptığımı sormayın; oradan aşağı düşmüş de olabilirim. Bir ihtimal ya da kaskatı bir gerçeklik olarak. Bu cüsseyi bu iki kazığa oturtmuş düzeneğin de bir bildiği var gibi görünüyor. O kadar yol tepip benim rüyama kadar geldiğine göre pusulayı şaşırmış olmalı. İşte bu bir ihtimal değil. Bütün bu kokuların tek tek tarif edilemeyecek olması ne büyük bir çaresizlik, oysa sedir ağacına, yosuna, küflü beyaz peynire, tıraş köpüğüne, yeni yıkanmış halıya

benzetmek isterdim. Hiçbiri değil, belki de hepsi ihtimal dahilinde, o hariç. Çünkü bir kokuyu gövdeyle bütünleştiren ne yazık ki bir yüzmüş. Yüzü olmayan bir kokunun mana âleminde bir yeri var ama haritada görünmüyor. Hangi harita, hangi coğrafya, hangi âlem? Bilmem. Uyandım, yine bilemedim. Belki bir yüzü olsaydı, belki gözleri, bana bakan, beni gören, içime işleyen, oraya yerleşen, orada kendini yuvasında hisseden, beni oraya yerleştiren, ona inandığıma beni hiç pişman etmeyen...

Olsaydı'yla yapsaydı'yı yan yana koymuşlar, hayhuy çıkmış. Kim söylemişti bunu, unuttum, belki de uydurdum. Hem rüya dediğin de bir çeşit uydurma sanatı değil mi? Kâzibe'si var, sâdık'ı var. Tabiri de tarifi de parmak izi kıymetinde. Kokular gibi. Bak yine burnuma geldi. Hemen kapattım gözlerimi. Belki yine uyurum.

Babaannemin kirli çorapları

Kararımı verdim. Babaannemi öldüreceğim. Bir hafta içinde bu iş kesin bitecek. Eceli bekle bekle, nereye kadar. Benden sağlam kadın. Olaya kaza süsü vermek en kolayı. Daha akıllıca bir yol bulmalıyım. Yıldırdım, olmadı. Her sabah abdest alırken arkasından yanaşıp korkuttum, olmadı. Kadında kalp yok ki, bir şok ânında falan duruversin. Geçen sabah ayağından çıkarmadığı o kirli çoraplarını aniden çekip alayım, gırtlağına kadar sokayım dedim. Yavaşça yanına yanaştım. Ağzından salyalar akıta akıta horluyordu. Yataktan ölü yılan gibi sarkan ayaklarına baktım. Hiç kesmediği başparmağının tırnağı çorabı delip geçmişti. Ayakları çürük soğan kokuyordu. Az kalsın kusacaktım ama daha önemli bir işim vardı. Babaannemi bir an önce öldürmeliydim. Bi gayret ayaklara daldım, adi parkeler beni ele verdi. Zınk diye açtı patlak gözlerini. Ezan okundu mu Ekrem dedi. Daha okunmadı babaanne dedim. İnşallah senin cenazende okunacak. Bugün değilse de yarın kesin olacak. Yine bilgisayarın başında sabahladın di mi köpoğlu, git yat dikilme başımda diye söylendi. Yorganı başına çekti, büzülünce iyice bokböceğine döndü.

Nefret ediyorum adımdan. Emekli albay dedemden bana kalan bi tek bu: Ekrem. Babaannem de o yüzden beni kocası sanıyor. Arada bir Ekrem Efendi diyor,

ağzının ortasına kül tablasını geçiresim geliyor o zaman. Olur da denk gelirse hapis yatarım diye vazgeçiyorum, dediğim gibi daha akıllıca bir yol bulmalıyım. Pek de dinçti kadın, nasıl oldu anlamadık diyecekleri bir ölüm. Babamlar Almanya'dan arada bir para yolluyor. Babaannene de bir şeyler al, kadın bu yaşta sana bakıyor, gönlü olsun diyorlar. Ona ne yapsan yaranamazsın, bilmiyorlar. Gelen parayla bizim evin yanındaki birahaneye gidip, eşe dosta bira ısmarlıyorum. Pencereden sarkıp bağırıyor, Ekreeeem çok içme, gebertirim diye. Lan birahaneden eve babaannesi tarafından çağrılan tek gariban ben miyim şu hayatta? Kaderime sıçayım, arkadaşlara alay konusu oldum bu karının yüzünden. Neyse ki, biraları ben aldığım için fazla ileri gitmiyorlar. Ama ben anlıyorum bakışlarından, kıs kıs gülüşlerinden... Babaannem ölürse ev de bana kalır, başka torunu yok nasıl olsa. O zaman evin içinde çift kale maç bile yaparız. Az kaldı az, kurtuluşum pek yakında.

Düşündüm de, galiba kendimi öldürsem daha iyi olacak. Bir de şöyle acıklı intihar mektubu yazarım. Benim ölümüme sebep babaannemdir derim. Sesli sesli, ağlamaklı okur, Youtube'a koyarım. Babamlara da kapak olur, bizimki de belki kahrından ölür o zaman. Al sana doğal yoldan attalara gidiş bileti. Bugüne kadar bir bok olamadım, belki gazetelere haber olurum. Genç Ekrem'in acı ölümü diye yazarlar. Videom tıklanma rekoru kırar. O zaman babamlar bin yıldır dönemedikleri memleketlerine el mecbur gelmek zorunda kalır. Gurbet ellerde para biriktiriyoruz, o parayla sana gelecek hazırlıyoruz yalanları da ellerinde patlar. Cenazemde en çok Muratcan ağlar kesin, ama bir

yandan da Meksika formasına sonunda el koyduğu için sevinir mi acaba? Lan şöyle taş gibi bir sevgilim de yok ki, ben ölünce, onunla çok güzel hayallerimiz vardı, suya düştü falan desin. Daha siftah bile yapmadan, böyle mal mal ölünür mü be Ekrem? Sen en iyisi babaanneyi göm, belki kısmetin açılır, seni teselli etmeye gelenler arasından birine yumulur, oradan yürürsün. Hadi biraz daha çalıştır saksıyı.

Annemi aradım, bu aralar pek iyi değilim diye uydurdum. Bırak endişelenmeyi, ne var iyi olmayacak deyip konuyu kapattı. Amacım başkaydı oysa, belki annem beni merak eder de atlar gelir, babaanneyle daha geldiği gün birbirlerine girerler, ben de aradan gaz veririm, bunları daha çok birbirine düşürecek bir şeyler bulup aile faciası yaratırım dedim ama annem tınmadı bile. Yediğin içtiğin önünde, derslerine çalış, başka da bir şey düşünme dedi. Olur benim gamsız anam, ben hiçbir şey düşünmeyeyim de siz de orada rahat rahat yaşayın. Oğlunuz bu kokmuş kadının elinde her gün eriyor, umurunuzda bile değil. Durumumu acıklı hale getirmek için, geceleri uyuyamıyorum, ilaç alıyorum bir boka yaramıyor falan dediysem de yemedi. Sen zaten ne zaman doğru dürüst uyudun ki, ilaçlar kâr etmez, senin bünyen böyle dedi. İnsanda azıcık şefkat olmaz mı arkadaş, yok. Belki birbirimizi biraz sevseydik ben de başka bir adam olurdum. Böyle bir odaya kapanıp, babaannesini nasıl öldüreceğini düşünen değil, şöyle takım elbiseli, mezun olmuş, işinde gücünde, altına arabasını çekmiş, yuvasını kurmuş bir adam... Yuva mı dedim lan ben, daha derken burnuma soğan kokusu geldi.

Kuru fasulyeyle pilav yapmış yine. Yanında bir bidon turşu yiyor, tansiyonu zırnık oynamıyor. Gece gene yan odadan osuruk sesleri gelir, en iyisi o uyuyunca camı açayım da belki zatürreden gider. Hava buz gibi, kaloriferi de kapatırım. Hah bak bu güzel çözüm. Fakat bu kadındaki yaşama inadı kimsede yok, ölmez de hastalanırsa ne bok yiyeceğim, benden başka hastaneye götürecek kimse de yok. Yatırırlarsa bi de, haydaa refakatçi ol, başında bekle, hastanenin pis koridorlarında volta at, onun gibi bir sürü aksırıklı tıksırıklıyla uğraş dur. Bu da olmaz. Haftada üç gün kuru fasulye-turşu yiyip, gazdan ölmeyen soğuktan mı ölecek, bende salaklık. Bak yine bağırıyor içeriden, hadi sofraya diye. Gidersem şerefsizim, sigarayı günde iki pakete çıkardım, ağzımın içi pas, midem boş, başım çatlıyor. Şimdi bir de dizi açar, televizyona bakacağım diye kaşığı ağzına götüremez, her yere saçar fasulyeleri. Evin pisliğinden temizliğe kadın bile gelmez oldu. Benim oda desen tam bir savaş alanı. Bu ev çekilmez, böyle bir hayat yaşanmaz. Kim kurtaracak beni bu evden, bu kadını kim alacak benim başımdan? Azrail'in geleceği yok, onun kastı iyilere zaten. Bizimki boyuna arada kaynıyor, olan bana oluyor. Böyle giderse intihar etmeye bile gerek kalmayacak, ben bu dertten gideceğim. O da helvamı yiyecek, tabii kuru fasulyenin üstüne...

Eve bi geldim, doldurmuş yine komşuları. Koltuklar görünmüyor karıların kalabalığından. Hepsi ağzına ikişer üçer atıyor sarmaları, masa kadar göbeklerini şişirdikçe şişiriyorlar. Beni görünce ayy Ekrem oğlum da nasıl büyümüşe getirdiler lafı, benimki durur mu, atladı hemen. Ben ona böyle bakmasam büyür müydü, dişimi

tırnağıma taktım, şu yaşımda ömrümü heba ettim edebiyatına. Hep bir ağızdan yalakalık nidaları, yaaa öyle tabii Rukiye Hanım'cım, senin işin de zor vallahi yaranmaları... Hepsinden nefret ediyorum, yaşlı kadınlardan daha çok. Bence insan en fazla ellisine kadar yaşamalı. Uzatmaları oynayıp da ne olacak, elden ayaktan düşmeye başlıyorsun işte yavaş yavaş. Boşuna oyalanma, kimseyi de kendine baktırmak için asker etme. Vakitlice git, torununu da çoluğun çocuğun düşünsün, sana ne? Yok ama o zaman yakınıp taraftar toplayamaz, ne kadar iyi, ne kadar fedakâr bir insan olduğunu söyleyerek takdir alamaz. Ulan oran buran büzülmüş, bu yaştan sonra sana iyi insan deseler ne olur; hem önüme bir tas bir şey koyunca iyilik mi oluyor? İstemiyorum ben seni babaanne, sevmiyorum anlamıyor musun? Bak hâlâ şu tarçınlı kekten yer misin, çayla getireyim mi odana diye soruyor. Getirme bana bir şey, yedirme, içirme, herkese yalan söyleyip durma. Sen de beni istemiyorsun babaanne ya itiraf et ya da bir an önce geber.

Muratcan Kadıköy'de yeni bir birahane açılmış gel oraya gidelim dedi, fıçıyı on kâğıttan satıyorlarmış. Bu kez ben ısmarlıyorum dedi, meğer maksadı yeni manitasına hava basmakmış. Gittim bilmeden, onlar birbirlerine daldılar, ben fıçıya. Kız bana yalandan bir-iki şey sordu, sonra bir daha yüzüme bakmadı ikisi de. Üç tabak patlamış mısır yedim, altı şişe bira devirdim. Tuvalete taşınıp durdum. En yakın arkadaşım diye beni tanıştırıyor kıza, sonra tek kelime laf etmiyor, geceyi tuvalette geçirsem daha iyi olacaktı. Kıskandım mı, eh biraz. Muratcan'a küfürler ve sarhoş adımlarıyla mahalleye döndüm. Altın vuruşumu yapmadan eve

gitmek istemedim. Hem gitsem ne olacak, varlığımın evde merdane kadar bile değeri yok ki? Hatta merdane olsam, babaannem beni elinden düşürmezdi, koca götlü kadınların velinimeti olurdum hiç değilse. Yan barda bir şişeyi daha fondip yapıp, çarpık adımlarla eve girdim. Babaannemin odasının kapısını araladım. Ne horultu ne ağızda salya ne bi şey... Her zamanki gibi yataktan sarkan kirli çorapların içinde iki çolak ayak. Dürtsem uykusunu kaçırsam, kalk biraz bana söv de kendine gel desem mi? Yapmadım. Onun yerine mutfak tezgâhında kalmış kuru fasulye tenceresine kaşığı daldırdım, turşusuz, babaannesiz lüplettim. Misafir tabaklarına dokunma diye bağıran olmadı, bardakları alırken birini devirdim, ah başımın belası diye dibimde bitmedi. Bu evin sessizliğinde bir haller vardı, eşyaları öksüz, beni yeniden adressiz yerlere çağıran bir şey. Elimden oyuncağımı alan bu sinsi sessizlik beni hareketsiz bıraktı, kapıyı zart diye açıp da odasına dalamadım. Ya babaannen öldüyse lan Ekrem dedim, ya öldüyse boku yedin oğlum, sen şimdi ne için yaşayacaksın, onu düşün.

Ana ekran

Hangi gerçek bana yeterdi? Şu yüzünden çocukluğu, ellerinden yorgunluğu okunan adamla yan yana böyle saatlerce oturmak mı, yoksa karşımdaki ekrana gözümü dikerek bu kadar zaman beklediğime değecek bir gülümseme, bir hayat belirtisi görmek mi? Hangi gerçek ona yeterdi? Kahve almaya gittiğimde ister misin diye sormam, verirken onunkinin şekerli olduğunu unutmamam; yanına otururken soluğumu ensesine doğru hafifçe üfürmemin yarattığı ayran kabarmaları mı yoksa aklındaki kuşkuyu, kalbindeki kaygıyı başından savmak için beklediği haberin bir an önce gelmesi mi?

Bu sorulara yıllar sonra benim verdiğim cevaplar belli de, onunkini hâlâ bilmiyorum. İkimizi böyle yan yana düşüren ve hayatı burnumuzdan getiren o günleri şimdi nasıl ansam? Her karşılaşmanın ille de bir hikmeti vardıysa ya ben onu çoktan unuttum ya da unutmanın kendisinin bir hikmet olduğunu bu küt kafam bir türlü almıyor. Duvardaki şu fotoğraflar, çekmecemde aylara, yıllara göre ayrılmış günlükler, eski tanışların bıyık altı gülüşleri, aileden geri kalanların sülalenin en küçüğüne kadar yetiştirdiği dedikodular olmasa kendi tarihimi yeniden yazabilir, kendime hatırasız, hafızasız yeni bir dünya kurabilirdim. Olmadı, yapamadım.
Yönetmenlerin masada atarız dediği sahneler var ya,

hah işte onları ucu ucuna ekleyin, alın size hayatımın son beş yılı. Öncesi de var elbette, fakat onları attırmam, en azından yabana attırmam. Hem insandan geriye illa, iyi-kötü bir şey kalır. Kahkahalar ve kahırlar misal. Hiç aklıma gelmemişti kahrın kökünde bir zorbalık yuvası kurulduğu, sinsi bir güç iddiasının beslendiği. Bilseydim Samet'in yüzündeki hüznü kederle karıştırmaz, annemi gömdükten sonra kollarına atılmazdım.

Bir gün arayla gittiler. Benim annemle, onun babası... Yan yana odalarda yatıyorlardı, birbirilerini hiç tanımasalar da sonradan dalgasını geçmiştik, aynı yerde buluşmak için sözleşmişler de bu yaştan sonra ayıp olmasın diye biri önden gitmiş, keh keh! Böyle saçma şeylere gülüp yasımızı sulandırıyorduk aklımızca. Samet ileri gitmişti hatta, sözleşme işini bize bıraktılar diye. Haklıydı; belediye memurunu ve kolundan tutup getirdiğimiz iki şaşkın arkadaşımızı şahit tutmuş, suçumuza ortak etmiştik.

Her gün bir buçuk saat süren yolculukta helak olup hastaneye geliyordum; ter, gözyaşı ve daha bir dolu şeyle. Hep aynı kesif koku, her daim limon küfü yüzlerle ortalarda dolaşan refakatçiler, tafralı doktorlar, onlardan daha bilmiş hemşireler, aralık kapılardan gözlerini boşluğa devirmiş yığınla hasta, ömrün sıratı, az ötede akıp giden gündeliğin sürati... Sırt çantam, el çantam, beyaz leblebi, kuru üzüm, su şişesi, ilaç torbası, birkaç kitapla dolu çıkınım, kulağımda kulaklık, saçlarım dağınık, üstüm başım kayık... Hasta kadar hastalanmaya meyyal bir yakın olmanın sabırla sınanan haliydim ben; bir bedenim, bir ruhum yoktu. Televizyondaki eğlence programlarına skeçler yazan, her hafta onları izleyip reytinglere göre taksit borçlarını

hesaplayan ben, şimdi yine bir ekran karşısındaydım ve kurgusuna karışamadığım, zinhar reklam almayacak bir hikâyeyi seyretmek için hastaneye koşuyordum. Ne iş yapıyorsunuz diye sorsalar, annemi şu ekranda izlemeye geliyorum, focus grubun focus'uyum, ona değecek muhtemel sihirli elin pokus'uyum, yüzünüzdeki sırıtışa bakılırsa hafiften keçileri kaçıranım derdim.

Tam teşekküllü hastanenin en kral hizmetiydi kameralar. Her yoğun bakım odasında yoktu, annem ve Samet'in babası şanslıydı. Onlar birinci derece memur, ikinci sınıf vatandaş olarak biz zavallı ziyaretçiler için ekrana çıkabiliyorlardı. Ne var ki bundan asla haberleri yoktu. Hoş olsa ne olacak; annem kameraya el sallayıp kızım bak ekranda biraz kilolu çıkıyorum, ama mihrap yerinde mi diyecekti? Umudun işkenceye döndüğü o kıvılcımlı anlarda gerçekten öyle şakalar yapacak sanıyordum; atıverecek üstünden çarşafı, sökecek kolundaki serumu, çıkar kızım beni buradan diyecek. Deli bunlar, turp gibiyim, zorla tutuyorlar, bir de kamera falan hava atıyorlar. Her taraf sidik kokuyor be, önce yerleri paspaslasınlar. Hani şu konservatuvardan sonra iş bulamayanların arp, piyano falan çaldığı kazık hastaneler var ya, hah işte bu salaklar da sözümona devletiniz de geri kalmıyor, bakın odalara kamera koyuyor, size modern hizmet sunuyor demek için takmışlar bunları. Bakma kızım bakma, çevir kafanı. Şu yanındaki herife bak, siftinip duruyor, ben görüyorum buradan. Göbeğini hoplatıp en hınzır kahkahasını atacakken donduruyordum görüntüyü. Sadece ikimizin anlayacağı bir sürü repliği daha o gülüşe teyelleyerek. O hiç kıpırdayamadan yerdeki karonun kan sıçramış bir noktasına ya da tavandaki sıvanın düştü düşecek bir

parçasına takılıp kalmışken ben canlı yayında annemin canı ne zaman çıkacak diye bekliyordum.

İşin tuhafı ne zaman izleme sırası için gitsem bir sandalye hep boş oluyor, kalabalığın kör edici karanlığında her gün, hep aynı yeri bulup oturuyordum. Bunu kurnaz Samet'in ayarladığını da sonradan öğrenecektim ya, yemin billah etsem de kimseyi inandıramadım. Annem falan umurumda değilmiş, o yanımdaki adamla flört etmeye gidiyormuşum hastaneye. Oysa yanımdakinin bir erkek, adının Samet, Samet'in babasının da bir sonraki yayında başrol olduğundan bihaberdim. Derdim belliydi: annem şu ekranda gözükecek, hep aynı saatte yüzünü benden yana dönecek, hafifçe öksürecek. Ama hafifçe çünkü bir keresinde boğulacak gibi olmuştu da, elim gayriihtiyari cebime gitmiş, bir mendille ağzımı kapatmıştım. Ne yaptığıma ayılınca hafif bir utangaçlıkla yanıma bakmıştım da ilk o zaman buzdolabında unutulmuş bal rengi gözlerini ve yamuk ağzıyla gülüşünü görmüştüm Samet'in. Günler imamesinden kopup saçıldığında da diğerlerini... Topuğu kavlamış, derisi pörsümüş ayakkabılarını yastık yapıp iki sandalyeye anca kendini sığdırıp dokuz yaşındaki kızından haber bekleyen Fatma Teyze'yi; beynindeki iki tel yan yana bir türlü gelmiyor, bilmem ne köprüsü aksıyor diye ameliyata aldıkları arkadaşıyla her Allah'ın günü ekran karşısına geçip kelimeleri heceleye heceleye kelebekler uçuran Hacer'i tanıdım. Hatta ondan aldığım ilhamla ben de yanaştım ekrana; biliyorum beni görüyorsun anne dedim, sırf benim burada olduğumu sezdiğin için pabuç bırakmaz, gitmezsin hiçbir yere. Bak dediğin gibi yaptım, Samet'le sigara molasında iki çift laf ettim,

gözlerimi devirmeden derdini dinledim, evet tahmin ettiğin üzere kendimi unutup onu teselli ettim. Ah be anne, keşke ne kadar kırılgan olduğumu bu dünyaya daha önce duyursaydım. Ama sen bile duymazken... Neyse, sırası değil şimdi bunun.

Soğuktan tir tir titreyenlerin, sarıdan mora çalan parmakların birbirine kavuşamaz olduğu bir katılıkta, kıç kadar bir boşlukta başladı konuşmamız Samet'le. Muhabbet denemeyecek bir sasılıkta, baştan savılamayacak bir konunun etrafında, biçare iki pervane... Sizinki ne zamandır burada; neyiniz oluyor, buyurun buradan yakın. Keşke yakmasaydım, keşke... Sigaramı da yaktım, kendimi de, beş yılımı da. Kedinin başını okşar gibi bir tonda konuşması, cümle kurarken pirinç ayıklarcasına, özenle kelime seçmesi, vurguların başını ezmeden, üstünde tepinmeden öylece önüme bırakması ilgimi çekmişti. Öyle ya, onun da babası gidiyordu. İkimiz de kapıların yüzümüze kapanmasını, kameraların kayıttan çıkmasını bekliyorduk. Zaman, beklerken farkına vardığımız, tarihsiz, takvimsiz, takatsiz bırakan bir zerreydi. Biz de onun içinde küçüldükçe küçülüyorduk. Korku ve acı, tam göğsümüze oturan taşı elbirliğiyle yerinden oynatmamız için teşvik ediyordu. Evet elbirliği gerekiyordu. Çünkü ben annemi kaybetmeye hazır değildim; bu saçma laf ağzımdan önüne düşüvermişti. Hiç yüzüme vurmadı, bunun da hazırlığı mı olur diye. Tam tersi hiç sündürmeden çekti aldı beni o kaygının içinden. Bir oğulun da babasını uğurlaması zor ama bana siz uğurlu geldiniz derken söylediğine çekiniyormuş gibiydi. Uğur mu diye şaşırmıştım. Evet, bugün sizden hemen sonra gözlerini açtı dedi ergen heyecanıyla. Ne güzel dedim,

benimkinin gözleri açık ama görmüyor. Siz de bana uğurlu gelin de, çıksın oradan, bana baksın, ellerimi tutsun annem... Şimdi düşünüyorum da galiba o anda birbirimize düşmüştük biz; gönül çelinmesi, akıl tutulması falan değildi. Yokuş aşağı yavaş yavaş yuvarlanma diyorduk o zaman ama düpedüz düşmeydi bu işte, birbirimize alelacele tutunmamız, tutulmamız bundandı.

Yine de o gün sigaramı yarıda söndürüp, üşüdüm bahanesiyle içeri kaçtım. Yoğun bakımda hastası olanlar koridorun sonundaki bölmede toplanıyor diye herkes oraya hücum ediyordu. Samet'in de tekrar oraya döneceğini biliyordum, kalbimin ortasına ansızın konmuş küçük bir kuşun cılız seslerini bastırmak için tuvalete girdim, musluktan incecik akan suyun altına elimi buz kesene kadar tuttum, yeterince oyalandığıma ikna olana kadar durdum lağım kokusunun içinde, yanına gitmedim. Endişe bütün benliğimi öylesine sarmıştı ki az önce yaşadığım heyecanı sığdırabileceğim bir yer yoktu içimde. Acının atlasında daha fazla, daha fazla dolanmalı, anneme çıkan bir yol bulmalıydım.

İki ayı geçmişti annem hastaneye yatalı. Ailede mesaisiz çalışan ben olduğum için hafta sonları dışında gelen giden yoktu. Kendime bir şezlong bulmuş, yatağının yanına açıp nöbete durmuştum. Bu yayın bekleme halindense o geceleri mumla arıyorum şimdi. Gece yarısı inlemeler dindiğinde, sessizlik gövdeleşip koluma girdiğinde volta saatim başlardı. Kaç tur var, say bakalım sabaha kadar. Üç, beş, on, yirmi ve sonsuz... Ter içinde uyanıp çığlığı bastığında annemi katıyordum önüme, o tekerlekli sandalyede ben şoför mahallinde. Beni doğurduğunu unutuyordu; anne olmadığına

emindi, babam da zaten piçti, şu posbıyıklı doktor mafya, yanımıza tepsiyle yanaşan koca götlü hemşire hiç bilmediğim çingene akrabalarının tetikçisiydi. Son iğneyi o çakacak ve görevi tamamlanacaktı. Ben helal süt emmiş biriysem onu kurtarabilir miydim? Durdur şu arabayı, durdur. Dön bak hele bir bana, söyle, hadi söyle: Kurtarabilir misin beni bunlardan, vakit daralıyor, nefesim de... Hadi, hadi, hadi. Bu gecelik kızım ol, insaflı ol, vicdanlı ol...

Zınk diye duruyor, karşısında diz çöküyordum, gözlerini kahverengi bildiğim annemin kutuplardan kopa kopa avucuma düşen bakışlarında bayrağı yarıya indiriyor ve inliyordum: Anne, anne, anne. Bunların hiçbiri gerçek değil, gerçek böyle bir şey değil. Dokun bana, yüzüme bak, elimi tut. Kızım de, kızınım ben senin. Saçma saçma konuşma, sür sen şu arabayı diye çıkışıyordu. Boyun eğiyor, bana bu ehliyeti verene beddualar okuyordum. Sonrası her saat başına düşen kuru üzümler. 02: İki üzüm, 03: Üç üzüm. Ziya da kim anne? Tamam, tamam al sana beş üzüm. Halam mı orospu, şu hademe mi? Anne ben kimim; Hatice mi? Yok bi daha sana üzüm müzüm...

Çöküp kaldığım yerde elimdeki leblebileri şıp şıp ıslattığımın farkında değildim. Samet belli ki beni aramış, sonunda Endokrinoloji servisinin girişine yakın sindiğim köşede bulmuştu. Bir çorba içme teklifi uzun muhabbete dönmüş, lokantadaki masalardan kafaları üstüme döndürtecek kadar höykürmelerle ağladığım için onu da rezil etmiştim. Şimdi düşünüyorum da, boyuna beni konuşturan o oldu. Öyle çenesi düşük biri olmamama rağmen biri tarafından merak edilmek, o pejmürde halime rağmen beğenildiğimi hissetmek,

boğulurken atılmış can simidi etkisi yapmıştı üzerimde. Onunlayken ne kadar su yuttuğuma aldırmadan nefesimi düzenliyor, sorularına doğru dürüst cevaplar vermek için titizleniyordum. Her kadın gibi ben de içten içe biliyordum çünkü bu konuşmaların bir benlik sunumu olduğunu, anlattığım her şeyi Samet'in kendine uygunluk puanları vere vere dinlediğini.

Arzulanır olmanın kovuğuna girersem kalbimin tam ortasında açılmış o yarayı Samet tüy hafifliğinde dokunuşlarla iyileştirirdi belki. Yaşadığımız çaresizliğin merhemi vardıysa birlikte bulabilir miydik? O da konuşurken babasını ekranda izleyen bir oğul olmaktan çıkıveriyor, çok yaşlı, çok yorgun, sepya rengi bir adama dönüşüyordu. Onu izlediğimi fark etmemesi için biraz uzağında duruyordum ama varlığımı hissettiğini omzunun seğirmesinden anlıyordum. Seyirci koltuğuna kurulan bütün refakatçilere hizmet diye sunulan bu yayınlar gitgide bir işkenceye dönse de bundan vazgeçmemiz mümkün değildi. İkimiz de tepeden tırnağa tüyleri yolunmuş, iki zavallı kuş bakışlarıyla öylece donup kalıyorduk ekran karşısında. Dişsiz ağzı, fersiz gözleriyle bir korku filmi afişinde yılın en dikkat çeken aktörüydü babası. Yüzündeki derin çizgiler kavisli, susuzluktan çatlamış toprak gibi açılıyordu alnında. O da makineye bağlıydı ama elleri arada bir kıpırdıyordu. Hatta sinek savar hareketlerle izleyende heyecan yaratıyordu. O anlarda Samet de sıçrıyordu yerinden. Babasının eli yana düşesiye bir anda, hop oturuyordu yine kıçüstü.

Hastanede bizi çift sanmaya başladıklarında ikide bir düzeltmeleri bıraktım önce; yok eşim değil falanlar kulağıma kaba gelmeye başladı. Yan yana durunca

yakıştırıyordum da onu kendime. Bir tek parfümü burnumun direğini zorluyordu, onu da evlenir evlenmez çöpe attı. Mezarlıktan nikâh masasına ışınlanıncaya kadar geçen sürede afyon yutmuş gibiydim, ne yapsa ne dese şifa niyetine görüyor, duyuyordum. Babasız bir kadın olmaya alışalı çok olmuştu da, annesizlik altından tek başıma kalkabileceğim bir şey değildi. Ne var ki, yasımı bir yaşantıya yayarak geçirdiğim o beş yılda daha da yalnızlaştım. Aynı eve çıkar çıkmaz Samet yatağımızı tabuta çevirdi. Ne zaman yanına sokulacak olsam buhran basıyordu onu. Kalkıp sigara yakıyor, karanlıkta gölgesini kovalıyordu. O kibar adam zamanla içini ve başımın etini yiye yiye kendinden bir zalim peydahladı.

Annem ve babası hayatımızdan çıktığından beri iyileşmemeye yemin etmiştik sanki. O dükkânı abisine devretmiş, bana gelen işler tak diye kesilmişti. Her akşam televizyonun başında ve karşılıklı kanepelerde sızıyorduk. İkimizin de şu dünyada yatacak yeri yoktu, bunu biliyor birbirimizi hiç dürtmüyorduk. Kargaların martılarla meydan muharebesi olmasa sabahlardan, arabalar kornalarını bağırtmasa akşamlardan habersizdik. Mutfakta haşlanıp kalmış makarnaları, sos yapayım derken vazgeçilip lavaboya atılmış tavaları da sayarsak evimiz hastaneden beter kokuyordu. Oysa perdeyi araladığımda tomurcukların baş verdiği ağaçları görüp derin nefesler almak istiyordum. Karşı apartmanda topukları pembeleşene kadar balkon yıkayan zıpçık gibi kadınların dirayetinden birazını da kendime ayırmak, Samet'le bölüşmek.

I-ıh. Olmuyordu. Tek ortak konumuz rüyalarımızdı. Bir sabah babası oğlum diye gaipten bağırarak onu

çağırıyor, bir gece annem göğüs kafesime kurulup kaynar kahvesini karnımdan aşağı dökerek ve deli deli gülerek uykumu zehirliyordu.

Evliliğimiz hapishaneye dönmeye, zamanımız kendimizi kapattığımız tek kişilik hücrelerde geçmeye başlayınca ben Samet'ten beraatimi istedim. Dışarıda bir hayat vardıysa, herkes neye gülüp ağlıyorsa onların arasına karışayım, bir kafede gıybete durmuşların, barlarda onun bunun omzunda teselli arayanların seyrine dalayım ya da atayım kendimi bir sahile dalgalara karışayım, olmadı bir rüzgârın savurduğu yaprağa tutunup, bir mor salkımın saçlarına yapışayım. Yeter ki nefes alayım Samet, yeter ki kendime yaşayacak kadar yeteyim, belki sana da bir hayrım olur o zaman, ne dersin? Bu kez susarak cezamı kesti Samet. Günlerce ağzını bıçak açmadı; sorularıma, sokulmalarıma, yardım çağrılarıma hepten kapattı kendini. Takatim tükeninceye kadar zorladım kapısını ama açmadı. Yıllar önce o ekranın karşısında nasıl donduysak öyle kaldık, bir daha hiç çözülmedi buzumuz, yaşamak için kalmadı hiç mecalimiz. Sonunda bir gün çığırımdan çıktım. Avaz avaz bağırdım: Hatırlasana Samet dedim, babanın cenazesinden sonra nasıl sevişmiştik, ağlaya ağlaya, tam ortamızdan yarıla yarıla... İlla yasla mı uyarılacak, acıyla mı kavrulacağız? İstemiyorum artık ölümle yaşamak, her gün ölerek yaşamak istemiyorum Samet!

İşte ne olduysa o gün oldu, evliliğimizin beşinci yılında. Bir salı günü. Saat tam 12.05'te kapı çalındı. Kimseyi beklemiyorduk, kimse de bize çat kapı gelmezdi. Gözetleme deliğinden bakmadan açtım; en fazla yirmilerinde bir oğlan elinde beş litrelik suyla bana, daha doğrusu perişan halime bakıyordu.

Yüzündeki şaşkınlığa layık olmak için bağırdım: Biz su istemedik oğlum, neden dersen bizim evde suları kocam alır, hem de cam şişelerde alır. Çünkü biz çok sağlıklı yaşarız, sağlığımız her şeyin önünde gelir. Ha kocam bir de hijyene çok önem verir, uzun süre plastik bidonlarda bekleyen sular barlanır, midemize yosunlar oturur. Anladın mı lan? Pardon abla deyip topuklayacakken gömleğinin incelmiş yakasından yakaladım. Yok öyle gitmek, madem geldin, alacağım. Her yanlışlık her zaman şerre delalet olacak değil ya, belki senin yanlışlıkla çaldığın şu kapıdan ben dosdoğru başka bir yere çıkabilirim. Hı? Bunları oğlana demedim hatta kendime bile seslendirmedim. Tutuşturdum eline parasını, savuşturdum başımdan. Geçirdim sırtıma ceketimi, vurdum kapıyı çıktım. Aman ya Rabbi, bu sokaklar ne zaman genişledi böyle, şu karşıki dükkân ne ara market oldu, güzel vücutlarını ortaya çıkaran taytlarıyla şu apartmana giren kadınlara daha önce niye hiç rastlamadım?

Peki bu taksiler ne zaman maviye döndü? Kargalara taş çıkartacak bu korna sesini hangi dangoz icat etti? Neler olmuş sahi ben buralarda yoğ iken? Şoför ağzımın payını taksimetreyi göstererek verdi. Lüksmüş bu maviler, işi acele olanlar içinmiş. Zenginler için diyemedi üstüme başıma bakınca. Haklıydı adam. Kimdim ben, kamburumu kesip attığım için yüksüz, düğümlendiğimiz yerdeki ipi çekiverip aldığım için çilesiz miydim şimdi? Benim kadar şoförün de merak ettiği asıl soru: Nereye gidiyordum?

Elimde sıkı sıkı yapıştığım beş litrelik su bidonunu şu hayattaki tek servetim, yegâne varlığımmış gibi kaldırıp kucağıma koyarken: Yenibosna Mezarlığı deyiverdim.

Okeyde joker çekmiş gibi sevindi şoför. Bana dair bütün merakı ölümlü olduğumuz gerçeğiyle birleşince uçup gidiverdi de rahatladı zaar. Mezarlığın içine girene kadar ağzını açmadı bir daha.

Elimde beş litrelik suyla yanaştım annemin mezarına. Ellerinde ibriklerle dudaklarını büzüp bizden almayacan mı abla diyen birkaç çocuk da geldi yanıma, hiç üzer miyim onları? Hepsinin ellerindekini aldım, döktüm toprağa. Benimkini sona bıraktım. Sıvadım paçaları. Koydum kıçımı mermere, daldırdım ayaklarımı balçığa. Ohh bi güzel topraklandım. Sen tam beş yıl önce bugün, canlı yayında öldün. Ben can havliyle anca buraya kadar gelebildim. Evliliğim de ayrılığım da sayende oldu anneciğim, dedim. Hadi bunu beş litrelik suyla kutlayalım. Ruhun şad olsun.

TEŞEKKÜR

Bu kitaptaki öykülerin birkaçı daha önce yayımlandı ve bütün içinde kendilerine ayrılmış yerlerine biraz dönüşüp bir güzel yerleşti. Öyküleri sıralarken, geri çekilip uzaktan bakarken desteklerini esirgemeyen, varlıklarıyla umudumu tazeleyen, dostluklarıyla bu dünyaya dayanma gücü veren Sevgili Jaklin Çelik'e, Coşkun Ak'a, Şenay Kalkan'a, Dilek Şakacı'ya, Fatih Altınöz'e, Sevda Numanbayraktaroğlu'na ne kadar teşekkür etsem az.

Ve teşekkürün en büyüğü elbette, dilini devraldığım canım anneme. Beni bir ömür boyu şu soruyla baş başa bırakıp gitmeseydi belki de bu öyküler yazılamazdı:

"Tarla mı kesekli
yoksa biz mi yürümeyi bilemedik?"